

नेपाल दूरसञ्चार कम्पनी लिमिटेड बाह्रों वार्षिक प्रतिवेदन २०७५ / ७६

विषय सूची

	साधारण सभा सम्बन्धा जानकारा	ર-8
	साधारण सभाको सूचना	२
7	साधारण सभा सम्बन्धी अन्य जानकारी	
7		
	रणनीतिक प्रतिवेदन	બ -႘၇
	कम्पनी सम्बन्धी सामान्य जानकारी	
Y	आ.व. २०७५/७६ को भलकहरू	ےد
	कम्पनीको प्रमुख वित्तीय सूचकाङ्कहरू	٩
	अभियान, परिकल्पना र लक्ष्य	१०
	कम्पनीको सांगठनिक संरचना	१२
	सञ्चालक समिति	१४
	अध्यक्षको मन्तव्य	१६
	कम्पनी व्यवस्थापन	
	सञ्चालक समितिको प्रतिवेदन	
•••••	हामा सेवाहरू तथा सामाजिक उत्तरदायित्व	•••••
	व्यावसायिक परिदृश्य	
	हाम्रो सफलताका आधार	
	संस्थागत सामाजिक उत्तरदायित्व	
	व्यापार प्रवर्द्धन सम्बन्धी कार्यहरू	५८
	वित्तीय विवरणहरू	&0 -१ ૨ 0
••••••		
×	लेखापरीक्षकको प्रतिवेदन	६१
8	लेखापरीक्षकको प्रतिवेदन वित्तीय स्थितिको विवरण (वासलात)	६१ ६६
8	लेखापरीक्षकको प्रतिवेदन वित्तीय स्थितिको विवरण (वासलात) नाफा वा नोक्सानको विवरण	६१ ६६ ६७
8	लेखापरीक्षकको प्रतिवेदन वित्तीय स्थितिको विवरण (वासलात) नाफा वा नोक्सानको विवरण अन्य विस्तृत आम्दानी विवरण	६१ ६६ ६७
8	लेखापरीक्षकको प्रतिवेदन वित्तीय स्थितिको विवरण (वासलात) नाफा वा नोक्सानको विवरण अन्य विस्तृत आम्दानी विवरण इक्विटीमा परिवर्तनको विवरण	स्१ स्ह स्७ स्८
8	लेखापरीक्षकको प्रतिवेदन वित्तीय स्थितिको विवरण (वासलात) नाफा वा नोक्सानको विवरण अन्य विस्तृत आम्दानी विवरण इक्विटीमा परिवर्तनको विवरण नगद प्रवाह विवरण	६१ ६६ ६७ ६८
8	लेखापरीक्षकको प्रतिवेदन वित्तीय स्थितिको विवरण (वासलात) नाफा वा नोक्सानको विवरण अन्य विस्तृत आम्दानी विवरण इक्विटीमा परिवर्तनको विवरण नगद प्रवाह विवरण	
8	लेखापरीक्षकको प्रतिवेदन वित्तीय स्थितिको विवरण (वासलात) नाफा वा नोक्सानको विवरण अन्य विस्तृत आम्दानी विवरण इक्विटीमा परिवर्तनको विवरण नगद प्रवाह विवरण	

नेपाल दूरसञ्चार कम्पनी लिमिटेडको

बाह्रौं वार्षिक साधारण सभाको सूचना

आदरणीय शेयरधनी महानुभावहरु

यस कम्पनीको मिति २०७६/०९/०७ मा बसेको सञ्चालक समितिको ८४१औं बैठकको निर्णयअनुसार कम्पनीको बाह्रौं वार्षिक साधारण सभामा देहायका प्रस्तावहरूउपर छलफल तथा निर्णय गर्न निम्न मिति, समय तथा स्थानमा बस्ने भएकोले कम्पनी ऐन २०६३ को दफा ६७(२) बमोजिम सम्पूर्ण शेयरधनी महानुभावहरूको उपस्थितिका लागि यो सूचना प्रकाशित गरिएको छ।

सभा हुने मिति, समय र स्थान :

मिति : २०७६ साल पौष महिना २९ गते मंगलबार (तदनुसार १४ जनवरी, २०२०)

समय : दिनको १:०० बजे

स्थान : त्रिभुवन आर्मी अफिसर्स क्लब, टुँडिखेल, काठमाडौं।

छलफलका विषयहरू:

- क) सामान्य प्रस्ताव :
- आर्थिक वर्ष २०७५/७६ को सञ्चालक सिमितिको वार्षिक प्रतिवेदन छलफल गरी पारित गर्ने ।
- २. लेखापरीक्षकको प्रतिवेदनसहितको २०७६ आषाढ मसान्तको वासलात तथा सोही मितिमा समाप्त भएको आर्थिक वर्ष २०७५/७६ को नाफा नोक्सान हिसाब तथा सोही अवधिको नगद प्रवाह विवरण तथा अन्य अनुसूचीहरूउपर छलफल गरी पारित गर्ने।
- ३. श्री महालेखा परीक्षकको कार्यालयको परामर्श तथा कम्पनीको लेखापरीक्षण समितिको सिफारिसबमोजिम आ.व. २०७६/७७ को लागि कम्पनीको लेखापरीक्षक नियुक्त गर्ने र निजको पारिश्रमिक निर्धारण गर्ने प्रस्ताव पारित गर्ने ।
- ४. कम्पनी ऐन, २०६३ को दफा १८२ को उपदफा (२) बमोजिम नेपाल सरकारबाट स्वीकृति लिई आ.व. २०७५/७६ को मुनाफा रकममध्येबाट प्रतिशेयर रु.४५।- (पैंतालीस रुपैयाँ) का दरले नगद लाभांश वितरण गर्ने प्रस्ताव पारित गर्ने।
- ख) विशेष प्रस्ताव :
- १. यस कम्पनीको प्रबन्धपत्रको दफा ४ को बुँदा नं.(छ) को २१ मा रहेको प्रावधानलाई देहायबमोजिम संशोधन गर्ने । "कम्पनीमा मौज्दातमा रहेको रकम बैंक तथा वित्तीय कम्पनी, धितोपत्र वा अन्य कम्पनीको शेयर तथा ऋण पूँजीमा लगानी गर्ने, साथै विद्युत् र ऊर्जा उत्पादन, प्रसारण वा वितरण गर्न र Infrastructure Sharing गर्ने प्रयोजनसमेतका लागि अन्य सेवामूलक कम्पनी खोल्ने वा त्यस्ता कम्पनीमा ऋणसमेत लगानी गर्ने ।"
- २. कम्पनीको नियमावलीको नियम १६ सँग सम्बन्धित अनुसूची १ को ५क मा देहायबमोजिम कायम गर्ने गरी संशोधन गर्ने । "रात बिताउनुपर्ने गरी नेपालिभन्न भ्रमण गर्दा दैनिक भ्रमण भत्ताबापत दैनिक रु.२,५००।- (दुई हजार पाँच सय) तथा बास खर्चबापत दैनिक रु.२,०००।- (दुई हजार) मा नबढ्ने गरी बिलबमोजिमको रकम दिइनेछ ।"
- ग) विविध

सञ्चालक समितिको आज्ञाले कम्पनी सचिव

कम्पनीको वार्षिक साधारण सभा सम्बन्धी थप जानकारी

- १. कम्पनीको १२औं वार्षिक साधारण सभा प्रयोजनार्थ मिति २०७६ साल पौष १५ गतेदेखि मिति २०७६ साल पौष २९ गतेसम्म कम्पनीको शेयर दाखिल खारेजको काम बन्द गरिनेछ। मिति २०७६ पौष १४ गतेसम्म नेपाल स्टक एक्सचेन्ज लिमिटेडमा कारोबार भई कम्पनीको शेयर रिजष्ट्रर्डको किताबमा कायम भएका शेयरधनीहरूले मात्र सो सभामा भाग लिन तथा आ.व. २०७५/७६ को नगद लाभांश पाउनेछन्।
- वार्षिक साधारण सभामा भाग लिन उपस्थित हुने शेयरधनीहरूले आफ्नो परिचय खुल्ने प्रमाण (कागजात) वा शेयर प्रमाणपत्र वा शेयरधनीहरूको BOID statement अनिवार्यरुपमा लिई आउनुहुन अनुरोध गरिन्छ।
- ३. शेयरधनी महानुभावहरूको सुविधाको लागि सभा हुने दिन शेयरधनी उपस्थिति पुस्तिका सभा चालू रहेसम्म खुल्ला रहनेछ।
- ४. साधारण सभामा भाग लिन सम्बन्धित शेयरधनी आफैं उपस्थित हुन नसक्ने भए प्रितिनिधि (प्रोक्सी) नियुक्त गर्न सिकनेछ र सो सम्बन्धी प्रचलित कम्पनी कानूनले तोकेको ढाँचामा प्रितिनिधि पत्र (प्रोक्सी) फाराम भरी सभा सुरु हुनुभन्दा कम्तीमा ४८ घण्टा अगावै अर्थात् २०७६/०९/२७ गते दिनको १:०० बजेभित्र कम्पनीको केन्द्रीय कार्यालय, भद्रकालीप्लाजा काठमाडौंमा दर्ता गरिसक्नुपर्ने छ। एकभन्दा बढी व्यक्तिलाई शेयर विभाजन गरी वा अन्य कुनै किसिमबाट छुट्याएर दिएको प्रोक्सी बदर हुनेछ।
- ५. प्रतिनिधि मुकरर गरिसकेपछि बदर गर्न चाहेमा सभा हुने दिन हाजिर पुस्तिका खुल्नुअघि सभास्थलमा आई लिखित सूचना दिनुपर्ने छ।
- ६. शेयरधनी महानुभावहरूको ठेगानामा पठाइने कम्पनीको बाह्रौं वार्षिक साधारण सभाको प्रतिवेदन यस कम्पनीको वेबसाइट www.ntc.net.np मा पिन हेर्न सिकनेछ। कुनै कारणवश प्रतिवेदन प्राप्त गर्न नसक्नुभएका शेयरधनी महानुभावहरूले यस कम्पनीको केन्द्रीय कार्यालय, भद्रकालीप्लाजा काठमाडौंबाट आफ्नो परिचय खुल्ने कागजात पेस गरी लिन सक्नुहुनेछ।
- नाबालक वा विक्षिप्त शेयरधनीहरूको तर्फबाट कम्पनीको शेयरधनीहरूको लगत किताबमा संरक्षकको रूपमा नाम दर्ता भएको व्यक्तिलाई मात्र संरक्षकको रूपमा मान्यता दिइनेछ।
- ८. विविध शीर्षकअन्तर्गत छलफल गर्न चाहने शेयरधनीले सभा हुनुभन्दा ७ दिन अगावै कम्पनीको केन्द्रीय कार्यालय, कम्पनी सिचवालय, भद्रकालीप्लाजा काठमाडौंमा लिखित जानकारी दिनुपर्नेछ। त्यसरी जानकारी निदएको विषयउपर प्रश्न गर्न सिकने छैन।
- शेयरधनी महानुभावहरूले व्यक्त गर्नुभएको मन्तव्य वा प्रश्नहरूका सम्बन्धमा सञ्चालक समितिको तर्फबाट सामूहिक रुपले जवाफ दिइनेछ।
- १०. सुरक्षाको दृष्टिकोणले शेयरधनी महानुभावहरू साधारण सभा स्थलमा आउँदा फोला, पोकाजस्ता वस्तुहरू निलई आउनुहुन अनुरोध गरिन्छ। सुरक्षाकर्मीले आवश्यक देखेमा सुरक्षा जाँच गर्न सक्ने हुँदा सो कार्यमा सहयोग गरिदिनु हुन अनुरोध छ।

नेपाल दूरसञ्चार कम्पनी लिमिटेड

अनुसूची - १ (क)

(निर्वाचन निर्देशिकाको दफा ४ को खण्ड (घ) र कम्पनी ऐन, २०६३ को दफा ७१ को उपदफा (३) सँग सम्बन्धित)

साधारण सभामा भाग लिन र मतदान गर्न आफ्नो प्रतिनिधि नियुक्त गर्ने निवेदन (प्रोक्सी फाराम) को ढाँचा

श्री सञ्चालक समिति नेपाल दूरसञ्चार कम्पनी लिमिटेड, भद्रकालीप्लाजा, काठमाडौं।

विषय : प्रतिनिधि नियुक्त गरेको बारे। ...... म.न.पा./उ.म.न.पा./न.पा/गा.पा., वडा नं. ...... बस्ने म/हामी ..... ले त्यस कम्पनीको शेयरधनीको हैसियतले संवत् ..... साल ...... महिना .... गते .... बारका दिन हुने वार्षिक/विशेष साधारण सभामा म/हामी स्वयम् उपस्थित भई छलफल तथा निर्णयमा सहभागी हुन नसक्ने भएकाले उक्त सभामा मेरो/ हाम्रो तर्फबाट भाग लिन तथा मतदान गर्नका लागि ...... जिल्ला ...... जिल्ला ..... म.न.पा./उ.म.न.पा./न.पा/गा.पा., वडा नं. ...... बस्ने श्री ..... लाई मेरो/हाम्रो प्रतिनिधि नियुक्त गरी पठाएको छु/पठाएका छौं। प्रतिनिधि नियुक्त भएको व्यक्तिको हस्ताक्षरको नमुनाः शेयरधनी प्रमाणपत्र भए प्रमाणपत्र नं. र शेयरधनी प्रमाणपत्र अभौतिकीकरण गरिसकेको भए BOID नम्बरः मिति : निवेदक दस्तखत: नाम : ठेगाना : शेयर प्रमाणपत्र नं. वा BOID नं.: शेयर संख्या :

द्रष्टव्य:

- माथि उिल्लिखित सम्पूर्ण व्यहोरा भरी यो निवेदन (प्रोक्सी फाराम) साधारण सभा सुरु हुने दिनभन्दा कम्तीमा ४८ घण्टा अगावै कम्पनीको रिजष्टर्ड कार्यालयमा दर्ता गरिसक्नु पर्नेछ।
- २. एकै शेयरधनीको एकभन्दा बढी निवेदन (प्रोक्सी फाराम) प्राप्त भएमा सो शेयरधनीले पेस गरेका सबै निवेदन (प्रोक्सी फाराम) हरू रह् हुनेछन्।

करपनी सम्बन्धी सामान्य जानकारी

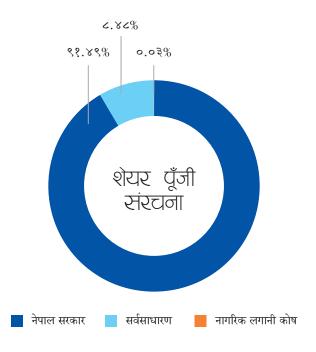
नेपाल दूरसञ्चार कम्पनी लिमिटेड २०६० माघ २२ (५ फेब्रुअरी, २००४) मा तत्कालीन नेपाल दूरसञ्चार संस्थानबाट रुपान्तरण भई कम्पनी ऐनअनुसार स्थापना भएको हो। यसको केन्द्रीय कार्यालय भद्रकालीप्लाजा, काठमाडौंमा रहेको छ। दूरसञ्चार सेवाप्रदायक कम्पनीहरूमध्ये अग्रणी स्थानमा रहेको यो कम्पनीले भ्वाइस सेवामा GSM, CDMA, PSTN र डाटा सेवामा 3G, 4G, EVDO, WiMAX, ADSL प्रविधिबाट देशव्यापीरुपमा सेवा प्रदान गरिरहेको छ।

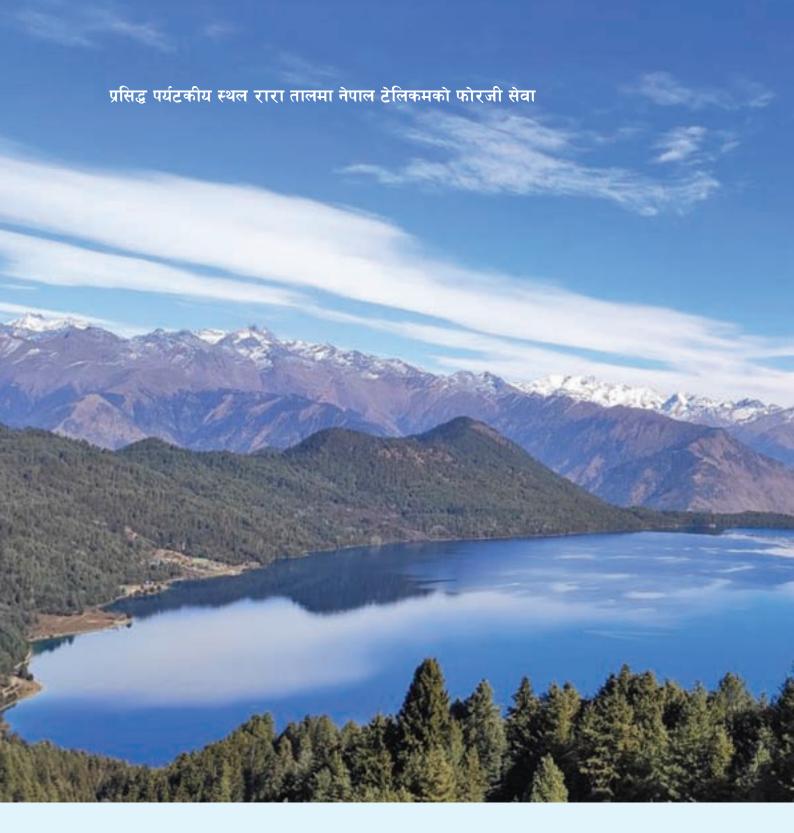
देशमा दूरसञ्चार सेवा प्रदान गर्ने सेवाप्रदायकहरूमध्ये सर्वाधिक सेवा र सेवाग्राहीहरू रहेको यस कम्पनीले समयानुकूल नवीनतम प्रविधिहरू भित्र्याउँदै अत्याधुनिक प्रविधिहरूको प्रयोग गरी ग्राहकहरूको आवश्यकता पूरा गर्दै "राष्ट्रको सञ्चार" बन्न सफल भएको छ। ग्राहक संख्या, पूँजी, लगानी, ग्राहक सेवा केन्द्र, नेटर्वकको आधारमा देशको अग्रणी दूरसञ्चार कम्पनीको रूपमा रहेको यस कम्पनीले देशका मुख्य-मुख्य स्थानहरूमा पहुँच हुने गरी १६२ वटा ग्राहक सेवा केन्द्रहरू सञ्चालन गरिरहेको छ। देशको सम्पूर्ण जिल्ला तथा नगर/गाउँपालिकालाई समेटिसकेको कम्पनीको सेवाको सञ्जाल नाफामूलक क्षेत्रहरूमा मात्र सीमित

नरही तुलनात्मकरुपमा लगानी बढी हुने तर प्रतिफल न्यून हुने अति विकट तथा दुर्गम क्षेत्रहरूमा समेत रहेको छ। नेपाल दूरसञ्चार प्राधिकरणले प्रकाशित गरेको २०७६ आषाढको MIS Report अनुसार डाटा तथा भ्वाइस सेवामा कम्पनीको बजार हिस्सा ऋमशः ४८.४१ र ५४.८३ प्रतिशत रहेको छ।

कम्पनीको सञ्चालक समितिमा ७ जना सञ्चालक रहने व्यवस्था रहेको छ। कम्पनीको सञ्चालक समितिको अध्यक्ष नेपाल सरकार सञ्चार तथा सूचना प्रविधि मन्त्रालयका सचिव रहने व्यवस्था छ भने अन्य सञ्चालकहरूमा नेपाल सरकार अर्थ मन्त्रालयका प्रतिनिधि, नेपाल सरकार कानून न्याय तथा संसदीय मामिला मन्त्रालयका प्रतिनिधि, कम्पनीका प्रबन्ध निर्देशक, नेपाल सरकार सञ्चार तथा सूचना प्रविधि मन्त्रालयका प्रतिनिधि, कर्मचारीहरूबाट निर्वाचित कर्मचारी प्रतिनिधि, सर्वसाधारण शयेरधनीहरूमध्येबाट निर्वाचित एकजना प्रतिनिधि रहने व्यवस्था छ। नेपाल स्टक एक्सचेन्ज लिमिटेडमा सूचीकृत कम्पनीहरूमध्ये शेयर बजार पूँजीकरणको आधारमा कम्पनी प्रथम स्थानमा रहेको छ।

कम्पनीको शेयर संरचना यसप्रकार रहेको छ।

कमपनीका उद्देश्यहरू

कम्पनीका उद्देश्यहरू देहायबमोजिम रहेका छन् :

- दूरसञ्चार सेवालाई व्यवसायीकरण गरी स्तरीय सेवा प्रदान गर्ने ।
- दूरसञ्चार सेवा प्रदान गर्ने ।
- दूरसञ्चार सेवा आदानप्रदान गर्ने / गराउने ।
- दूरसञ्चार सेवा विकास गर्न आधुनिक दूरसञ्चार प्रणालीको विकास एवं विस्तार गर्ने ।

- दूरसञ्चार सेवा सञ्चालन गर्न भूउपग्रह स्थापना गर्ने, एन्टेना निर्माण तथा जडान गर्ने, स्विचिङ उपकरण निर्माण तथा जडान गर्ने/गराउने।
- ग्राहकलाई नेपालिभत्र तथा बाहिर दूरसञ्चार सेवा उपलब्ध गराउने ।
- दूरसञ्चार प्रणालीको प्रयोगका लागि तार वा केबुल राख्ने, टावर, खम्बा, एन्टेना तथा अन्य उपकरणहरू निर्माण तथा जडान गर्ने र आवश्यक अन्य संरचनाको निर्माण गर्ने ।
- दूरसञ्चार सेवा विस्तारका लागि सम्भाव्यता अध्ययन गर्ने / गराउने ।
- दूरसञ्चार सेवा सञ्चालन तथा विकासको लागि आवश्यक अन्य कार्य गर्ने ।

आर्थिक वर्ष २०७५/७६ को भारतकहरू

राजस्व

४३.5४ _{रू. अर्ब}

सरकारी कोषमा योगदान

33.39 k. saá

कर्मचारी

४,१७९

EBITDA

89.38 yfara

कूल ग्राहक संख्या

२.२७ करोड

मोवाइल ग्राहक

२.२० करोड

इन्टरनेट ग्राहक

9.39 aris

भ्वाइस सेवाको ग्राहक वृद्धिदर

93.49 ylana

नाफा

९.७६ रू. अर्ब

प्रतिशेयर आम्दानी

६५.०५ ह

प्रति कर्मचारी औसत आम्दानी

90, 890 _{रू. हजार}

प्रतिफल

४५ रू. प्रतिशेयर

भ्वाइस सेवाको बजार हिस्सा

乂 ४. 云 表 y f तिशत

इन्टरनेट सेवा बजार हिस्सा

85.89 yfasia

डाटा सेवाको राजस्व

9.49 E. Stafe

इन्टरनेट सेवाको ग्राहक वृद्धिदर

२६ प्रतिशत

कम्पनीको प्रमुख वित्तीय सूचकाङ्कहरू

हात्रों अभियान, परिकल्पना र लक्ष्य

अभियान

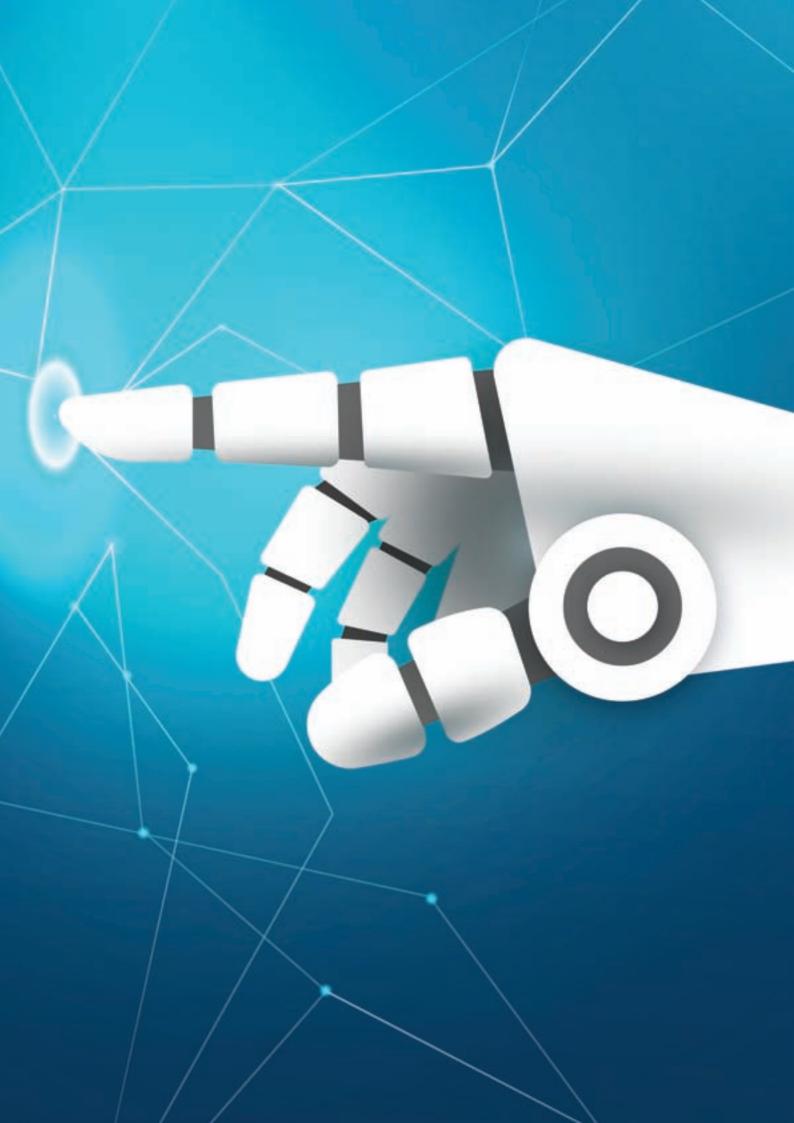
एउटा प्रगतिशील संस्थाको रूपमा ग्राहकवर्गको हित तथा सेवामा समर्पित रही देशभिर भरपर्दो दूरसञ्चार सेवाहरू उपलब्ध गराई देशको आर्थिक र सामाजिक विकासमा उल्लेखनीय योगदान पुऱ्याउने हाम्रो अभियान रहेको छ।

परिकल्पना

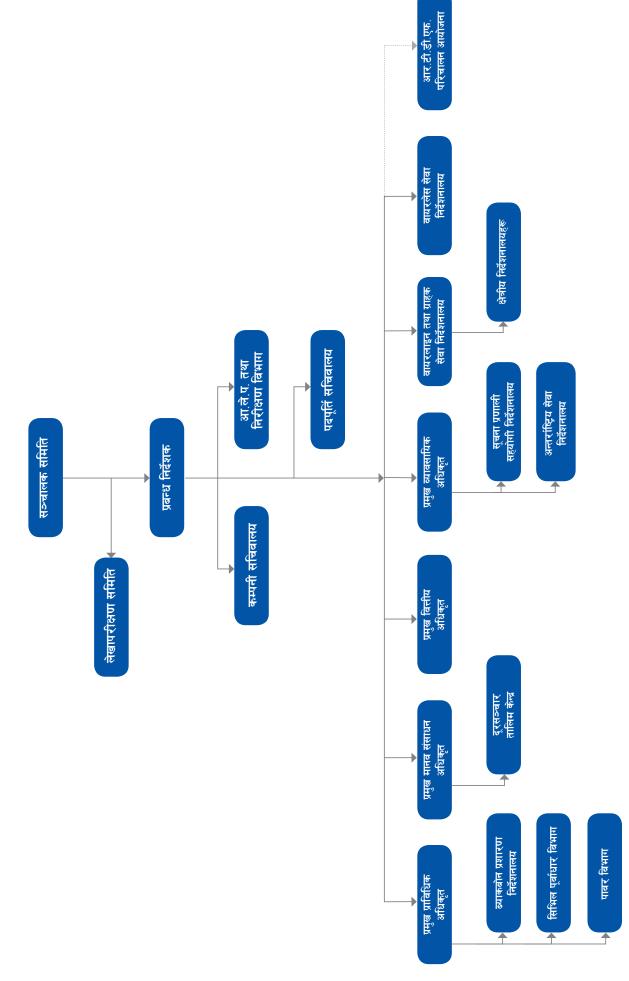
सस्तो र भरपर्दो दूरसञ्चार सेवाहरू सर्वसुलभ रुपमा सबैलाई उपलब्ध गराउनुका साथै दूरसञ्चार क्षेत्रमा देशकै अग्रणी सेवाप्रदायकको रुपमा स्थापित रहिरहने हाम्रो परिकल्पना रहेको छ।

लक्ष्य

देशका शहरी क्षेत्रदेखि लिएर अति विकट ठाउँमा समेत सस्तो र भरपर्दो दूरसञ्चार सेवाहरू उपलब्ध गराउनु हाम्रो लक्ष्य रहेको छ।

कम्पनीको सांगठनिक संरचना

सञ्चालक समिति

बायाँबाट ऋमशः

सदस्य राज बहादुर रावल कर्मचारी प्रतिनिधि

सदस्य उत्तर कुमार खत्री सह-सचिव, अर्थ मन्त्रालय सदस्य विष्णु प्रसाद कसजु सर्वसाधारण शेयरधनी प्रतिनिधि

अध्यक्ष दीपक सुवेदी सचिव, सञ्चार तथा सूचना प्रविधि मन्त्रालय

सदस्य डिल्लीराम अधिकारी

प्रबन्ध निर्देशक, नेपाल टेलिकम

सदस्य राधिका अर्याल सह-सचिव, सञ्चार तथा सूचना प्रविधि मन्त्रालय सदस्य धनराज ज्ञवाली

सह-सचिव, कानून, न्याय तथा ससंदीय मामिला मन्त्रालय

कम्पनी सचिव शैलजा राई नायब प्रबन्ध निर्देशक, नेपाल टेलिकम

अध्यक्षको मन्तव्य

आदरणीय शेयरधनी महानुभावहरू,

नेपाल दूरसञ्चार कम्पनी लिमिटेडको बाह्रौं वार्षिक साधारण सभामा उपस्थित आदरणीय शेयरधनी महानुभावहरू, नियामक निकायका प्रतिनिधिहरू, कम्पनीको बाह्य लेखापरीक्षक एवं कानूनी सल्लाहकारज्यू, कम्पनीमा कार्यरत कर्मचारीहरूलगायत सबैलाई म यस गरिमामय सभामा सञ्चालक समितिको तर्फबाट हार्दिक स्वागत गर्दछु।

यहाँहरूबाट निरन्तररूपमा हामीलाई प्राप्त भएको असीम विश्वास र आत्मीय सहयोगका लागि हार्दिक आभार व्यक्त गर्दछु। शेयरधनी र अन्य सरोकारवालाहरूको चासोप्रति सधैं सचेत रही शेयरधनीहरूको लगानीको प्रतिफल सुनिश्चित हुने गरी कम्पनीको दीर्घकालीन विकास तथा समृद्धिको लागि सञ्चालक समिति क्रियाशील रही आएको छ। यस कम्पनीलाई सबल, अग्रणी संस्थाको रूपमा विकास गर्न हामीप्रति देखाएको विश्वास, आस्था तथा भरोसाको लागि सञ्चालक समितिको तर्फबाट म यहाँहरूलाई हार्दिक धन्यवाद व्यक्त गर्दछु।

अब म यहाँहरूलाई हाम्रो कम्पनीले गत आर्थिक वर्षमा हासिल गरेका प्रमुख उपलब्धिहरूबारे जानकारी गराउँछु।

राष्ट्रिय योगदान

मुलुकको विकट तथा ग्रामीण क्षेत्रहरूमा समेत सञ्चार तथा सूचना प्रविधि उपलब्ध गराई मुलुकमा व्याप्त डिजिटल डिभाइड न्यूनीकरण गर्ने र डिजिटल इन्क्लुजनको अवधारणालाई साकार पार्ने सिलसिलामा समीक्षा अवधिमा कम्पनीको योगदान महत्वपूर्ण रहेको छ। नेपाल सरकारको नीतिअनुरुप कम्पनीले प्रतिफल कम आउने र तुलनात्मकरुपमा लगानी बढी हुने स्थानहरूमा सेवा विस्तार गर्ने कार्यलाई समीक्षा अवधिमा पिन निरन्तरता दिएको छ। कम्पनीले विगत वर्षहरूमा जस्तै समीक्षा वर्षमा १६७ वटा विभिन्न विकट स्थानहरूमा नयाँ BTS जडान गरी सेवा विस्तार गरेको छ। यी स्थानहरूमध्ये कितपय स्थानमा यसअधि कुनै पिन सेवा नपुगेका स्थानहरू रहेका छन्। इन्टरनेटले सूचना प्रवाहलाई सजिलो बनाउनुको साथै सेवा प्रवाहलाई समेत प्रभावकारी बनाउने भएकोले इन्टरनेट सेवाको विस्तारमा कम्पनीले आफ्नो ध्यान केन्द्रित गरेको छ। यसको लागि हामीले देशव्यापीरुपमा आवश्यक

पूर्वाधार विकासमा विशेष ध्यान दिएका छौं। त्यस्तै कम्पनीले दुर्गम हिमाली जिल्लाहरूमा सेवा उपलब्ध गराउनका लागि स्याटेलाइट प्रविधिको प्रयोग गर्दै वायरलेस तथा वायरलाइन सेवा उपलब्ध गराउँदै आएको छ।

यस कम्पनीले आर्थिक वर्ष २०७५/७६ मा कर तथा गैरकरबापत सरकारी राजस्वमा रू. ३३.३१ अर्ब दाखिला गरेको तथ्य यहाँहरूसमक्ष प्रस्तुत गर्न पाउँदा हामी गौरवान्वित भएका छौं।

सामाजिक योगदान

कम्पनीले समाज र व्यवसाय एक-अर्काका परिपूरक हुन् भन्ने तथ्यलाई मनन गरी एक जिम्मेवार राष्ट्रिय निकायको रूपमा सामाजिक उत्तरदायित्वका कार्यहरू सदैव प्राथमिकतामा राखी आफ्नो स्थापनाकालदेखि नै विभिन्न सामाजिक कार्य तथा योजनाहरूमा सहयोग प्रदान गर्ने तथा आफ्नो सहभागिता जनाउने गर्दै आएको छ। कम्पनीले समीक्षा अवधिमा संस्थागत सामाजिक उत्तरदायित्वअन्तर्गत खेलकुद, शिक्षा, वातावरण, स्वास्थ्यलगायत विभिन्न कार्यहरूमा सहयोग गरेको व्यहोरा जानकारी गराउन चाहन्छ।

संस्थागत सुशासन तथा जोखिम व्यवस्थापन

कम्पनीका सेवाहरूको प्रभावकारिता तथा कर्मचारीहरूको दक्षता वृद्धि गर्न एवं लगानीकर्ता तथा सरोकारवालाको विश्वास वृद्धि गर्न संस्थागत सुशासनको महत्वपूर्ण भूमिका रहेको हुन्छ। यी तथ्यलाई मनन गरी संस्थागत सुशासन तथा जोखिम व्यवस्थापनको लागि हामीले आवश्यक उपायहरू अपनाएका छौं। संस्थागत सुशासनका अभ्यासहरू थप चुस्त तथा मजबुत बनाउन नेपाल सरकार तथा नियामक निकायहरूबाट समय-समयमा जारी गरिएका नीति निर्देशनहरूलाई हामीले पूर्णरूपमा पालना गर्दै आएका छौं। साथै कम्पनीका खरिद प्रिक्रयामा एकरुपता त्याई पारदर्शी एवं प्रतिस्पर्धात्मक बनाउन E-Bidding प्रिक्रयाबाट समेत कम्पनीले आफ्नो खरिद प्रणालीलाई व्यवस्थित गर्दै आएको छ।

कम्पनीको नियन्त्रण प्रणालीलाई थप प्रभावकारी बनाउन कम्पनीमा एक स्वतन्त्र आन्तरिक लेखापरीक्षण विभाग गठन गरी जोखिम व्यवस्थापन सम्बन्धी कार्यको अनुगमन गरिरहेको व्यहोरा यहाँहरूलाई जानकारी गराउन चाहन्छु। आन्तरिक लेखापरीक्षण विभागले लेखापरीक्षण समितिको प्रत्यक्ष निगरानी र रेखदेखमा काम गर्दछ। प्राविधिक तथा व्यावसायिक गतिविधिहरूलाई मूल्याङ्कन गरी कम्पनीलाई हुन सक्ने सम्भावित नोक्सानी/जोखिमलाई कम गर्न हामी प्रतिबद्ध छौं। यसको लागि प्रत्येक दुई वर्षको अन्तरालमा कम्तीमा एकपटक आय सुनिश्चितताको परीक्षण (Revenue Assurance Audit), कार्यसम्पादनको परीक्षण (Performance Audit) र प्राविधिक परीक्षण (Technical Audit) गराउने व्यवस्था गरिएको छ। सोही

बमोजिम आन्तरिक लेखापरीक्षण तथा निरीक्षण विभागमा यस सम्बन्धी कार्यको लागि छुट्टै प्राविधिक इकाइ गठन भई कार्य भइरहेको छ।

व्यावसायिक सफलता

समीक्षा अवधिमा कम्पनीको भ्वाइस सेवाको ग्राहक आधार १३.५९ प्रतिशतले वृद्धि भई २ करोड २६ लाख ९६ हजार पुगेको छ। कम्पनीको राजस्वको प्रमुख म्नोतको रुपमा रहेको जी.एस.एम. सेवाको ग्राहक समीक्षा अवधिमा १५.०८ प्रतिशतले वृद्धि भएको छ। साथै, कम्पनीको डाटा सेवाको ग्राहक आधार २६ प्रतिशतले वृद्धि भई १ करोड ३७ लाख १२ हजार पुगेको छ। ग्राहकहरूको माग भ्वाइसभन्दा डाटामा केन्द्रित हुँदै गएकोले कम्पनीले पनि डाटा सेवामा नै बढी केन्द्रित भई आफ्नो योजना तथा सुविधाहरू प्रदान गर्दै आएको छ।

समीक्षा अविधमा कम्पनीले भ्वाइस र डाटा सेवाको बजार हिस्सामा उल्लेख्य वृद्धि गरी एक ऐतिहासिक उपलिब्ध हासिल गरेको छ। कम्पनीको भ्वाइस र डाटा सेवाको बजार हिस्सा ऋमशः ३.९३ र ४.७५ प्रतिशतले वृद्धि भई ५४.८३ र ४८.४१ प्रतिशत पुगेको व्यहोरा म यहाँहरूलाई जानकारी गराउन चाहन्छु। यसरी भ्वाइस र डाटा दुवै सेवामा देशकै अग्रणी संस्था भएको व्यहोरा यहाँहरूसमक्ष राख्न पाउँदा म गौरवान्वित भएको छु।

दूरसञ्चार प्रविधिको विकास, डाटा सेवा र स्मार्टफोनको बद्दो प्रयोगका कारण OTT (जस्तै- Viber, Whatsapp, Messenger, imo आदि) सेवाहरूको व्यापक प्रयोगले विदेशबाट हुने आगमन कल र मुलुकभित्र हुने कलको परिमाणमा पनि असर परेको छ। प्रविधिको तीव्र विकास भएसँगै विश्वव्यापीरुपमा भ्वाइस व्यापारमा शिथिलता आई भ्वाइस सेवाको व्यापार ऋमिकरुपमा डाटा तथा अन्य भ्यालु एडेड सेवामा स्थानान्तरण हुने ऋम जारी रहेको छ। त्यस्तै बढ्दो प्रतिस्पर्धाको कारणले व्यापार प्रवर्द्धनको ऋममा महसुलमा कटौती गर्नुपर्ने स्थिति रहेकोले कम्पनीको समग्र राजस्वमा असर परेको छ। यस परिस्थितका बाबजुद कम्पनीले कूल राजस्व र नाफा ऋमशः रू. ४३.८४ अर्ब र रू. ९.७६ अर्ब कायम गर्न सफल भएको छ । अन्तर्राष्ट्रिय अन्तरआबद्धताबापतको राजस्व रू. १.२६ अर्ब, पीएसटीएनको राजस्व रू. ३५.८ करोड, सीडीएमएको राजस्व रू. २४.१५ करोड, एडीएसएलको राजस्व रू. ४८.६७ करोड र रिर्चाजकार्ड बिक्रीमा कमिसनको सद्दामा डिस्काउन्ट दिने नयाँ नियमको कारणले जीएसएम सेवाको राजस्व रू. ४३.७९ करोडले घटुन गई कम्पनीको समग्र राजस्वमा कमी आएको हो। त्यस्तै यस वर्ष जीएसएम सेवाको लाइसेन्स नवीकरण शुल्कबापत रू. ४ अर्ब, करको दरमा आएको परिवर्तनको कारणले कर खर्चबापत करीब रू. १ अर्ब, भवनको पुनर्मूल्यांकन गरेबापत र आसामीमा गरिएको व्यवस्थाको कारणले रू. ६५.८४ करोड गरी कुल रू. ५.६५ अर्ब थप खर्च लेखांकन गरेको कारणले कम्पनीको नाफा घट्न गएको व्यहोरा म यहाँहरुलाई जानकारी गराउन चाहन्छु।

वायरलेस प्रविधिको LTE Advanced फोरजी एलटीई (4G/LTE) मोबाइल सेवाको विस्तार, एउटै लाइनबाट गुणस्तरीय टेलिफोन, तीव्र गतिको इन्टरनेट र टेलिभिजनसमेत चलाउन सिकने एफटीटीएच (FTTH) प्रविधिको विस्तार, डाटाको मागलाई बढाउने भ्यालु एडेड (Value Added Services) सेवाहरूको विस्तार, अन्तर्राष्ट्रिय रोमिङ सेवाको विस्तार र सेवाहरूको गुणस्तर सुधारलगायतका कार्यहरूमा कम्पनीले थप तीव्रता दिएकोले चालू आर्थिक वर्षदेखि कम्पनीको राजस्व वृद्धि हुने अपेक्षा गरिएको छ।

यसै गरी हामीले आ.व. २०७५/७६ को नाफाबाट ४५ प्रतिशत नगद लाभांश दिने प्रस्ताव यस सम्मानित सभासमक्ष राखेका छौं। यसमा यहाँहरूको सहयोग प्राप्त हुनेमा म विश्वस्त छु। भविष्यमा समेत शेयरधनी महानुभावहरूलाई आकर्षक प्रतिफल प्रदान गर्नेतर्फ हामी सधैं प्रयत्नशील रहने व्यहोरा म यहाँहरूलाई जानकारी गराउन चाहन्छु।

सेवा विस्तार तथा गुणस्तर सुधार

प्रविधिमा भइरहेको विकास, ग्राहकवर्गको आवश्यकता, व्यापार व्यवसायमा भएको परिवर्तनअनुरुप सिर्जना भएका आवश्यकता आदि पक्षहरूको मूल्यांकन गरी कम्पनीले ग्राहकवर्गलाई समयसापेक्ष सेवा प्रदान गर्ने रणनीति अख्तियार गरेको छ। मुलुकका सम्पूर्ण भूभाग र जनतालाई अत्याधुनिक दूरसञ्चार सेवा उपलब्ध गराउने योजनाअन्तर्गत कम्पनीले मुलुकमै पहिलोपटक गत २०७३ साल पौषमा काठमाडौं तथा पोखरामा सुरुवात गरेको 4G/LTE सेवा, २०७६ असोज १५ बाट अत्यन्त तीव्र गतिको वायरलेस प्रविधिको LTE Advanced फोरजी मोबाइल सेवा सातवटै प्रदेशका ३७ वटा जिल्लाको ६० स्थानमा उपलब्ध भई हालसम्म ६५ वटा जिल्लाको १५०० भन्दाबढी स्थानमा उपलब्ध भइसकेको छ। यसबाट मुलुकभर द्वृत गतिको डाटा तथा भ्वाइस सेवा उपलब्ध हुनेछ। त्यस्तै कम्पनीले आफ्ना सेवाहरूको स्तरोन्नति गर्दै सेवाको विस्तार तथा गुणस्तर वृद्धि गर्न आ.व. २०७५/७६ मा ९३८ वटा नयाँ BTS जडान गरी सञ्चालनमा ल्याएको व्यहोरा म यहाँहरूलाई जानकारी गराउन चाहन्छु। यसबाट कम्पनीको वायरलेस सेवाको गुणस्तरमा थप सुधार हुने अपेक्षा गरिएको छ।

कम्पनीले सेवा विस्तारको अलावा सेवाको गुणस्तर अभिवृद्धि गर्ने कार्यलाई पनि प्राथमिकतामा राख्दै विगत वर्षहरूमा जस्तै समीक्षा वर्षमा पनि Preventative Maintenance, Network Optimization, Battery Backup थप गर्नेजस्ता कार्यहरूलाई निरन्तरता दिएको छ।

व्यावसायिक रणनीति

ग्राहकवर्गको चाहना तथा इच्छाअनुसारको नवीनतम प्रविधिमा आधारित गुणस्तरीय तथा भरपर्दो सेवा उपलब्ध गराउनु कम्पनीको प्रमुख लक्ष्य रहेको छ। हामीले डाटा सेवा, भ्यालु एडेड सेवा तथा अन्य नवीनतम सेवाहरूको विकास तथा विस्तारमार्फत कम्पनीको राजस्व वृद्धि गर्ने रणनीति अख्तियार गरेको व्यहोरा म यहाँहरूलाई जानकारी गराउन चाहन्छु। कम्पनीको राजस्व वृद्धि गर्न वायरलेस प्रविधिको LTE Advanced फोरजी एलटीई (4G/LTE) मोबाइल सेवाको विस्तार, ताररहित र तारसहित सेवाको विस्तार, अन्तर्राष्ट्रिय रोमिङ सेवाको विस्तार र सेवाहरूको गुणस्तर सुधारलगायतका कार्यहरूमा हामीले थप तीव्रता दिएका छौं। साथै, भ्वाइस सेवालाई डाटा सेवाले विस्थापित गरिरहेको विश्वव्यापीरुपमा देखिएको परिवर्तित अवस्थालाई मध्यनजर राख्दै डाटाको मागलाई बढाउने भ्यालु एडेड (Value Added Services) सेवाहरूको विस्तार गर्दै जाने पनि कम्पनीले रणनीति लिएको छ। कम्पनीले Mobile Financial Service- MFS को शुरुवात गर्नसमेत प्रक्रिया अगाडि बढाइसकेको व्यहोरा म यहाँहरूलाई जानकारी गराउन चाहन्छु।

एउटै लाइनबाट गुणस्तरीय टेलिफोन, तीव्र गतिको इन्टरनेट र टेलिभिजनसमेत चलाउन सिंकने एफटीटीएच (FTTH) प्रविधिको विस्तारमा कम्पनी निरन्तररुपले लागेको छ। निकट भविष्यमा उक्त प्रविधि प्रयोग गरी ग्राहकवर्गलाई IPTV (Internet Protocol Television) सेवासमेत उपलब्ध गराइने व्यहोरा सहर्ष जानकारी गराउन चाहन्छु। यसबाट ग्राहकहरूलाई एउटै तारबाट भ्वाइस, इन्टरनेट तथा टिभी उपलब्ध हुने भएकाले कम्पनीका लागि यो एक महत्वपूर्ण कोसेढुंगा साबित हुने विश्वास लिएको छु।

संस्थागत सुधार

बढ्दो विश्वव्यापीकरणसँगै दूरसञ्चार क्षेत्रमा भइरहेको प्रतिस्पर्धाको कारणले हाम्रा निर्णय प्रिक्रिया, कार्यशैली, संस्थागत संरचनामा सुधार गरी कम्पनीलाई परिवर्तनमुखी, व्यावसायिक तथा गतिशील संगठनको रुपमा विकास गर्न कम्पनीको संरचनालाई परिमार्जन गरिएको छ। कम्पनीमा सञ्चालनमा रहेका योजनाहरू निर्धारित समयमा सम्पन्न गर्न, सोको अनुगमन गर्न र कम्पनीका काम कारबाहीलाई प्रभावकारी बनाउन कम्पनी व्यवस्थापन र विभागीय प्रमुखहरूसँग कार्यसम्पादन सम्भौता गरिएको छ। साथै आ.व. २०७५/७६ देखि कर्मचारीहरूलाई कार्यसम्पादनमा आधारित प्रोत्साहन भत्ता (Incentive) दिने प्रणालीको विकास गरिएको छ। यसले योजनाहरू निर्धारित समयमा कार्यान्वयन हुने, पूर्वाधार तथा नेटवर्क विस्तार हुने र कम्पनीको समग्र राजस्व तथा ग्राहक आधार वृद्धि हुने अपेक्षा गरिएको छ। साथै प्रादेशिक संरचनाअनुरुप कम्पनीको संस्थागत संरचनाको प्रारुपलाई परिमार्जित गर्नसमेत कम्पनीबाट पहल भइरहेको छ।

चाल् आर्थिक वर्षका प्रमुख लक्ष्यहरू

मुलकको आर्थिक तथा सामाजिक विकासमा योगदान पुऱ्याउँदै गुणस्तरीय तथा भरपर्दो दूरसञ्चार सेवाहरू सर्वसूलभ तरिकाले उपलब्ध गर्न चालू आर्थिक वर्षमा देहायबमोजिमका लक्ष्यहरू निर्धारण गरिएको छ :

- देशभरि 4G LTE प्रविधिको GSM सेवा उपलब्ध गराउनुको साथै नेटवर्क कभरेज नभएको र आयको दृष्टिकोणले तुलनात्मकरुपमा पछि परेका क्षेत्रहरूमा GSM सेवा विस्तार गर्ने ।
- वायरलाइन सेवातर्फ अप्टिकल फाइबर नेटवर्क / एफटीटीएच प्रविधिबाट स्तरीय र भरपर्दी Fixed Broadband इन्टरनेट तथा भ्वाइस सेवा विस्तार गर्ने।
- दूरसञ्चार सेवा प्रदान गर्नका लागि मध्यपहाडी लोकमार्ग तथा सोसँग जोडिएका क्षेत्रहरूमा अप्टिकल फाइबर नेटवर्क तथा Microwave Radio Link विस्तार गर्ने ।
- कम्पनीले उपलब्ध गराउने सेवाहरूमा नियामक निकायले तोकेको मापदण्डअनुसारको KPI (Key Performance Indicators) कायम राखी नियमित अनुगमन तथा निरीक्षण गर्ने ।
- कम्पनीद्वारा प्रदत्त दूरसञ्चार सेवाहरूमा विभिन्न सूचनामूलक मनोरञ्जनात्मक तथा नवीनतम Value Added सेवाहरू सञ्चालन गरी राजस्व वृद्धि गर्ने।
- सेवामा अवरोध आउन नदिन अन्य सिस्टमका अतिरिक्त विद्यमान बिलिङ सिस्टममा आवश्यक क्षमता वृद्धि गर्ने ।
- सेवाहरूको विकास, विस्तार र प्रभावकारी बजारीकरण गर्न अनुसन्धान तथा विकास कार्यलाई निरन्तर अघि बढाउने।

धन्यवाद जापन

अन्त्यमा, कम्पनीको सफलताका सहयात्रीहरूलाई आजको यस विशेष अवसरमा हार्दिक धन्यवाद ज्ञापन गर्न चाहन्छु। शेयरधनी महानुभावहरूले कम्पनीप्रति देखाउनुभएको सद्भाव, विश्वास तथा आस्था आगामी दिनहरूमा पनि निरन्तर रहनेछ भन्ने मैले विश्वास लिएको छु। कम्पनी व्यवस्थापक तथा सबै कर्मचारीवर्गको लगनशीलता, मिहिनेत तथा ग्राहक सेवाप्रतिको समर्पणको उच्च कदर गर्दै कर्मचारी वर्गले आगामी दिनहरूमा पनि ग्राहकसेवामुखी भई कम्पनीको प्रगतिको लागि आफ्नो सीप, समय र क्षमताको उपयोग गर्नुहुनेछ भन्ने मैले विश्वास लिएको छु। कम्पनीको व्यावसायिक ऋियाकलापहरूमा उल्लेख्य सहयोग पुऱ्याउनुहुने नेपाल सरकार, नेपाल सरकारका निकायहरू, नेपाल धितोपत्र बोर्ड, नेपाल दूरसञ्चार प्राधिकरण, कम्पनी रजिस्ट्रार कार्यालय, आपूर्तिकर्ताहरू एवं सेवाप्रदायकहरू, सञ्चारकर्मीहरू, सरोकारवाला तथा शुभचिन्तकहरूलगायत सबैमा हार्दिक कृतज्ञता व्यक्त गर्दछ्। तीव्र प्रतिस्पर्धाको आजको समयमा कम्पनीलाई अग्रणी स्थानमा कायम राख्न यहाँहरूबाट सदाभौँ साथ, सहयोग, सद्भाव र विश्वास प्राप्त हुने आशा एवं विश्वास लिएको छु।

धन्यवाद!

दीपक सुवेदी

अध्यक्ष

मिति : २०७६ पौष २९

कम्पनी व्यवस्थापन

डिल्लीराम अधिकारी प्रबन्ध निर्देशक

प्रदीप राज उपाध्याय प्रमुख वित्तीय अधिकृत

शैलजा राई नायब प्रबन्ध निर्देशक, कम्पनी सचिव तथा आ. ले. प. तथा निरीक्षण विभाग

गोकर्ण प्रसाद सिटौला प्रमुख व्यावसायिक अधिकृत तथा प्रमुख मानव संसाधन अधिकृत

मटुक आनन्द बैद्य प्रमुख प्राविधिक अधिकृत

सेवा तथा सहयोगी निर्देशनालयहरू

प्रमोद कुमार परमार निर्देशक, वायरलाइन तथा ग्राहक सेवा निर्देशनालय

सरोज मान सिंह प्रधान निर्देशक, वायरलेस सेवा निर्देशनालय

भानुराज श्रेष्ठ निर्देशक, सूचना प्रणाली सहयोगी निर्देशनालय

प्रतिभा बैद्य निर्देशक, अन्तर्राष्ट्रिय सेवा निर्देशनालय

अमलेन्दु नारायण सिंह निर्देशक, आर. टी. डी. एफ. परिचालन आयोजना

अनन्त मान सिंह निर्देशक, ब्याकबोन प्रसारण निर्देशनालय

क्षेत्रीय निर्देशनालयहरू

अमरनाथ भा निर्देशक, काठमाडौं क्षेत्रीय निर्देशनालय, काठमाडौं

राम प्रसाद उपाध्याय निर्देशक, पूर्वाञ्चल क्षेत्रीय निर्देशनालय, विराटनगर

रमानन्द लाल कर्ण निर्देशक, क्षेत्रीय निर्देशनालय, वीरगन्ज

सूर्य नारायण मालाकार निर्देशक, पश्चिमाञ्चल क्षेत्रीय निर्देशनालय, भैरहवा

नामाकर न्यौपाने निर्देशक, सुदूर पश्चिमाञ्चल क्षेत्रीय निर्देशनालय, अत्तरिया

अनन्त प्रकाश मल्लिक निर्देशक, मध्य पश्चिमाञ्चल क्षेत्रीय निर्देशनालय, नेपालगञ्ज

सञ्चालक समितिको प्रतिवेद्ध

आदरणीय शेयरधनी महानुभावहरू,

नेपाल दूरसञ्चार कम्पनी लिमिटेडको बाह्रौं वार्षिक साधारण सभामा उपस्थित सम्पूर्ण शेयरधनी महानुभावहरू, आमन्त्रित प्रतिनिधिहरू, कर्मचारीहरूलाई हार्दिक स्वागत तथा अभिवादन व्यक्त गर्दछौं।

समीक्षा वर्ष २०७५/७६ मा तीव्र प्रतिस्पर्धाको कारणले गर्दा महसुलमा गर्नुपरेको कटौती र इन्टरनेटमा आधारित OTT (जस्तै-Viber, Whatsapp, Messenger, imo आदि) सेवाहरूको व्यापक प्रयोगको कारणले कम्पनीको अन्तर्राष्ट्रिय सेवाको राजस्वमा कमी आई समग्र राजस्वमा नकारात्मक प्रभाव पर्न गयो। यस कठिन परिस्थितिका बाबजुद समीक्षा वर्षमा कम्पनीको व्यावसायिक उपलब्धि तथा वित्तीय नितजा सन्तोषजनक रहेको छ।

कम्पनीले ग्राहकहरूको चाहना तथा आवश्यकतालाई मध्यनजर गरी नवीनतम प्रविधिमा आधारित गुणस्तरीय दूरसञ्चार सेवा प्रदान गर्न आफ्नो सबै स्रोत तथा साधनहरूलाई अधिकतम परिचालन गर्दै आएको छ। कम्पनीको राजस्व वृद्धि गर्न डाटा सेवा, भ्यालु एडेड सेवा तथा अन्य नवीन सेवाहरूको विकास तथा विस्तारमार्फत आय वृद्धि गर्ने कार्यलाई समीक्षा अवधिमा पनि निरन्तरता दिइएको छ । मुलुकका सम्पूर्ण भूभाग र जनतालाई अत्याधुनिक दूरसञ्चार सेवा उपलब्ध गराउने योजनाअन्तर्गत कम्पनीले नेपालमै पहिलोपटक अत्यन्त तीव्र गतिको वायरलेस प्रविधिको LTE Advanced फोरजी/एलटीई मोबाइल सेवा सुरुवात गरेको छ। यसअघि कम्पनीले २०७३ साल पौषमा काठमाडौं तथा पोखरामा सुरुवात गरेको 4G/LTE सेवालाई अत्याधुनिक प्रविधिमा अपग्रेड गरी देशभर विस्तार गरिरहेको छ। मुलकमा Digitalized life style and Smart Society को लागि पूर्वाधार तयार पार्नको लागि यसले महत्वपूर्ण पूर्वाधार खडा गर्नेछ। यो सेवा हालसम्म सातवटै प्रदेशको ६५ वटा जिल्लाको १५०० भन्दाबढी स्थानमा सुचारु भइसकेको छ। त्यस्तै कम्पनीको वित्तीय अवस्था सुधार गर्न ताररहित सेवाहरूको आमूल रुपान्तरणसहितको विस्तार, अन्तर्राष्ट्रिय रोमिङ सेवाको विस्तार र सेवाहरूको गुणस्तर सुधारलगायतका कार्यहरू सुरुवात गरिएको छ। कम्पनीले आफ्नो शेयरधनी, अन्य सरोकारवालाको हित वृद्धि गर्न संस्थागत सुशासनलाई आफ्नो नीति तथा नियमहरूको जानकारीहरू पारदर्शीरुपमा प्रस्तुत गरेको कारण नेपाल चार्टर्ड एकाउन्टेन्ट संस्थाले उत्कृष्ट वित्तीय प्रतिवेदन पुरस्कार (Best Presented Annual Report Award) प्रदान गरेको सहर्ष जानकारी गराउन चाहन्छौं ।

आर्थिक वर्ष २०७५/७६ मा कम्पनीले गरेका प्रगतिहरू, उपलब्धिहरू तथा कम्पनी सञ्चालनमा देखिएका चुनौतीहरू एवं भविष्यका अल्पकालीन तथा दीर्घकालीन योजनाहरूसहितको प्रतिवेदन कम्पनी ऐन २०६३, धितोपत्र दर्ता तथा निष्कासन नियमावली २०७३ बमोजिम तयार गरी सञ्चालक समितिको तर्फबाट यस सभामा स्वीकृतिको लागि पेस गरिएको छ।

कम्पनीको कार्यसम्पादन

वित्तीय उपलब्धि

कम्पनीको राजस्वमा ३.१६ प्रतिशतले कमी आई समीक्षा अविधमा रु. ४३.८४ अर्ब कायम भएको छ। त्यस्तै नाफामा ४४.१९ प्रतिशतले कमी आई रु. ९.७६ अर्ब कायम भएको छ। कम्पनीको राजस्व तथा नाफामा कमी आउनुका प्रमुख कारणहरू यसप्रकार रहेका छन्।

- दूरसञ्चार प्रविधिको विकास, Data सेवा र Smart Phone को बढ्दो प्रयोगका कारण OTT (जस्तै- Viber, Whatsapp, Messenger, imo आदि) सेवाहरूको व्यापक प्रयोगले विदेशबाट हुने आगमन कल र मुलुकभित्र हुने कलको परिमाणमा पनि असर पर्नु ।
- प्रविधिको तीव्र विकास भएसँगै विश्वव्यापीरुपमा भ्वाइस व्यापारमा शिथिलता आई भ्वाइस सेवाको व्यापार क्रिमकरुपमा डाटा तथा अन्य भ्यालु एडेड सेवामा स्थानान्तरण हुनु ।
- बढ्दो प्रतिस्पर्धाको कारणले व्यापार प्रवर्द्धनको ऋममा महसुलमा कटौती गर्नुपर्ने स्थिति हुनु ।
- करको दरमा भएको परिवर्तन ।
- जीएसएम सेवाको लाइसेन्स नवीकरण शुल्कबापतको खर्च लेखांकन ।
- रिर्चाजकार्ड बिक्री सम्बन्धमा आएको नयाँ नियम ।
- कम्पनीको भवनको पुनर्मूल्यांकन गरेबापतको व्यवस्था ।

				· · · · · · · · · · · · · · · · · · ·
विवरण	आर्थि	क वर्ष	बढी / (	घटी)
	२०७५ / ७६	२०७४/७५	रु. मा	प्रतिशतमा
कुल राजस्व	४३.६४	४५.२७	(\$8.8)	(३.१६)
सञ्चालन आय	३६.८७	३९.०२	(२.१५)	(५.५२)
कर्मचारी खर्च	६.४१	६.०५	0.38	4.88
मर्मत तथा सञ्चालन खर्च	६.७५	६.७४	90.0	0.07
प्रशासनिक खर्च	۶.۶	१.२३	०.१५	१२.२८
बजारीकरण तथा प्रवर्द्धन खर्च	१.२७	१.६४	(0.30)	(२२.८१)
कुल खर्च	२८.७६	२३.३४	4.82	२३.२०
नाफा	९.७६	१७.४८	(৩.৩২)	(११,४४)
प्रतिशेयर आम्दानी (रु.)	६५.०५	११६.५६	(48.48)	(88.88)
नेटवर्थ प्रतिशेयर (रु.)	६१२.७४	६६४.४३	(५१.६९)	(७.७८)

अन्तर्राष्ट्रिय अन्तरआबद्धताबापतको राजस्व रु. १.२६ अर्ब, पीएसटीएनको राजस्व रु. ३५.८ करोड, सीडीएमएको राजस्व रु. २४.१५ करोड, एडीएसएलको राजस्व रु. ४८.६७ करोड र रिर्चाजकार्ड बिक्रीमा आएको कमिसनको सट्टामा डिस्काउन्ट दिने नयाँ नियमको कारणले जीएसएम सेवाको राजस्व रु. ४३.७९ करोडले घटून गई कम्पनीको समग्र राजस्वमा कमी आएको हो। त्यस्तै समीक्षा वर्ष जीएसएम सेवाको लाइसेन्स नवीकरण शुल्कबापत रु. ४ अर्ब, करको दरमा आएको परिवर्तनको कारणले कर खर्चबापत करिब रु. १ अर्ब, भवनको पुनर्मूल्यांकन गरेबापत र आसामीमा गरिएको व्यवस्थाको कारणले रु. ६५.८४ करोड गरी कुल रु. ५.६५ अर्ब थप खर्च लेखांकन गरेको कारणले कम्पनीको नाफा घट्न गएको हो।

अदृश्य सम्पत्ति (Intangible Assets)

समीक्षा अवधिमा अदृश्य सम्पत्ति ५८.३३ प्रतिशतले कम भई रु. ४ करोड १३ लाख पुगेको छ। लाइसेन्सको अवधि पुगी अदृश्य सम्पत्तिमा ह्रासकट्टी (Amortisation) गरेको कारणले अदृश्य सम्पत्ति घट्न गएको हो।

जायजेथा, प्लान्ट र उपकरण (Property Plant and **Equipment)**

समीक्षा अवधिमा जायजेथा, प्लान्ट र उपकरण ११.८१ प्रतिशतले वृद्धि भई रु. ४३ अर्ब ३० करोड ७५ लाख पुगेको छ। आयोजनाहरू सम्पन्न भई पूँजीकरण गरिएको र घरजग्गाको पुनर्मूल्यांकन गरिएको कारणले जायजेथा, प्लान्ट र उपकरण वृद्धि भएको हो।

पूँजीगत कार्य प्रगति (Capital work in Progress)

समीक्षा अवधिमा पूँजीगत कार्य प्रगति ३२.७९ प्रतिशतले वृद्धि भई रु. ६ अर्ब ५७ करोड ६० लाख पुगेको छ । समीक्षा अवधिमा आयोजनाहरूको कार्यान्वयनको ऋममा आपूर्तिकर्तालाई पेश्की भुक्तानी गरेको र जिन्सी मौज्दात योजनामा जडान गरेको कारणले पूँजीगत कार्य प्रगति वृद्धि हुन गएको हो।

एसोसियट्समा लगानी (Investment in Associates)

समीक्षा अवधिमा त्रिशूली जलविद्युत् कम्पनी लिमिटेडमा गरिएको लगानीको कारणले एसोसियट्समा लगानी ७३.०३ प्रतिशतले वृद्धि भई रु. ६९ करोड ५७ लाख पुगेको छ।

जिन्सी मौज्दात (Inventory)

जिन्सी मौज्दात पूँजीकरण गरेको कारणले समीक्षा अवधिमा जिन्सी मौज्दात ३४.५८ प्रतिशतले कम भई रु. २७ करोड ८० लाख पुगेको छ।

पेश्की (Prepayments)

आपूर्तिकर्ता तथा कर्मचारीलाई भुक्तानी गरिएको पेश्की, फछ्यौँट भएको कारणले समीक्षा अवधिमा पेश्की ३९.९५ प्रतिशतले कम भई रु. २० करोड ४८ लाख पुगेको छ।

चालू कर सम्पत्ति (Current Tax Assets)

समीक्षा अवधिमा कम अग्रिम कर भुक्तानी गरेको र अग्रिम कर समीक्षा वर्षको कर दायित्वसँग मिलान गरेको कारणले चालू कर सम्पत्ति ७१.९४ प्रतिशतले कम भई रु. ४० करोड ८९ लाख पुगेको छ।

प्रोदभावी रकम, पेश्की र अन्य भुक्तानी पाउनुपर्ने रकम (Accrual, Advances and Other Receivables)

डिबेन्चरमा गरिएको लगानीको ब्याज श्रावण १ गते प्राप्त हुने र उक्त ब्याज आषाढ मसान्तमा Accrual गरिएको हुनाले प्रोदभावी रकम, पेश्की र अन्य भुक्तानी पाउनुपर्ने रकम ४७.०४ प्रतिशले वृद्धि भई रु. ३४ करोड १३ लाख पुगेको छ।

आसामी बाँकी (Trade Receivable)

समीक्षा अविधमा गरिएको आसामी असुली र आसामीमा रहेको जोखिमको आधारमा गरिएको व्यवस्थाको कारणले आसामी बाँकी २०.१५ प्रतिशतले कम भई रु. २ अर्ब १६ करोड पुगेको छ।

जी.एस.एम. लाइसेन्स नवीकरण शुल्क (GSM License Fee Renewal)

जी.एस.एम. लाइसेन्सबापतको दोम्नो नवीकरण शुल्क रु. २० अर्ब आ.व. २०७५/७६ मा निर्धारण भएको हुँदा सो बापत गरिएको व्यवस्थाको कारणले जी.एस.एम. लाइसेन्स नवीकरण शुल्क २४६.२९ प्रतिशतले वृद्धि भई रु. १५ अर्ब ४३ करोड पुगेको छ।

व्यवस्थाहरू (Provisions)

बोनस ऐन २०३० मा भएको नयाँ व्यवस्थाअनुसार कर्मचारी बोनसबापत व्यवस्था गर्नुपर्ने भएकोले व्यवस्थाहरू ४५.५२ प्रतिशले वृद्धि भई रु. ३ अर्ब ३२ करोड पुगेको छ।

बिक्री सञ्जाल बजारीकरण तथा प्रवर्द्धन खर्च (Sales Channel, Marketing and Promotion Costs)

चैत्र २०७५ देखि रिर्चाज कार्ड बिक्रीमा कमिसनको सट्टा डिस्काउन्ट दिने नयाँ नियमको कारणले बिक्री सञ्जाल बजारीकरण तथा प्रवद्धर्न खर्च २२.८१ प्रतिशतले कम भई रु. १ अर्ब २६ करोड भएको छ।

नियामक दस्तुर, शुल्कहरू तथा नवीकरण दस्तुर (Regulatory Fees, Charges and Renewal)

जी.एस.एम. लाइसेन्सबापतको दोम्रो नवीकरण शुल्क रु. ३ अर्ब ९६ करोड समीक्षा वर्षमा लेखांकन गरिएकोले नियामक दस्तुर, शुल्कहरू तथा नवीकरण दस्तुर १०७.७९ प्रतिशले वृद्धि भएको छ।

वैदेशिक मुद्रा सटहीदरबाट भएको (नोक्सान) ∕ नाफा (Foreign Exchange (Loss) / Gain)

वैदेशिक मुद्राको दररेटमा भएको परिवर्तनका कारणले वैदेशिक मुद्रा पुनर्मूल्यांकन खर्च वृद्धि भई समीक्षा वर्षमा वैदेशिक मुद्रा सटहीदरबाट भएको नाफा ८६.३१ प्रतिशले कम भई रु. ८ करोड ६९ लाख पुगेको छ।

Impairment Cost

भवनको पुनर्मूल्यांकन गरेबापतको व्यवस्था र आसामीमा रहेको जोखिमको आधारमा गरिएको व्यवस्थाको कारणले Impairment Cost ६६००.२१ प्रतिशतले वृद्धि भई रु. ६९ करोड ७५ लाख पुगेको छ।

व्यावसायिक उपलब्धि

भ्वाइस सेवा

समीक्षा अविधमा कम्पनीको भ्वाइस सेवाको ग्राहक आधार १३.५९ प्रतिशतले वृद्धि भई २ करोड २६ लाख ९६ हजार पुगेको छ। गतवर्ष भ्वाइस सेवाको वृद्धिदर १३.५१ प्रतिशत रहेको थियो। कम्पनीको कुल भ्वाइस सेवाको ग्राहकमध्ये ८९.१७ प्रतिशत जी.एस.एम. सेवाको र बाँकी अन्य सेवाको रहेको छ। कम्पनीको राजस्वको प्रमुख स्नोतको रुपमा रहेको जी.एस.एम. सेवाको ग्राहक समीक्षा अविधमा १५.०८ प्रतिशतले वृद्धि भएको छ। त्यस्तै गतवर्ष कम्पनीको बजार हिस्सा ५०.९ प्रतिशत रहेकोमा समीक्षा वर्षमा ३.९३ प्रतिशतले वृद्धि भई ५४.८३ प्रतिशत पुगेको छ।

कम्पनीको विभिन्न भ्वाइस सेवाहरूको ग्राहक आधार निम्नानुसार रहेको छ।

-	आर्थिक वर्ष		~~-~~	बढी / (घटी)	
विवरण	२०७४ / ७६	२०७४/७५	बढी / (घटी)	प्रतिशतमा	जम्मा प्रतिशतमा
आधारभूत टेलिफोन	६,७७,१२८	६,८६,७६२	(९,६३४)	(8.80)	२.९८
जी.एस.एम.	२,०२,३८,६३७	१,७५,८६,२१४	२६,५२,४२३	१५.०८	८९.१७
सी.डी.एम.ए.	१७,७९,९०२	१७,०६,९६३	७२,९३९	४.२७	٧٥.٤
अन्य ग्राहक	५९२	५९२	o	0	٥.٥٤
जम्मा	२, २६,९६, २५९	१,९९,८०,५३१	२७,१५,७२८	१३.५९	900
कम्पनीको बजार हिस्सा	५४.द३	५०.९०		3.93	

भ्वाइस सेवाको अवस्था

सेवाहरू	आ.व. २०७१/७२	आ.व. २०७२/७३	आ.व. २०७३/७४	आ.व. २०७४/७५	आ.व. २०७५ / ७६
आधारभूत टेलिफोन	६,६५,६६०	६,७३,०२७	६,८१,४१८	६,८६,७६२	६,७७,१२८
जी.एस.एम.	१,०९,२०,७५२	१,२७,९९,१३८	१,५३,१८,१४७	१,७५,८६,२१४	२,०२,३८,६३७
सी.डी. एम.ए.	१३,९५,५३०	१५,४२,२६९	१६,०२,०४५	१७,०६,९६३	१७,७९,९०२
अन्य ग्राहक	९०१	५९२	५९२	५९२	५९२
जम्मा ग्राहक	१,२९,८२,८४३	१,५०,१५,०२६	१,७६,०२,२०२	१,९९,८०,५३१	२, २६, ९६, २५९

डाटा सेवा

समीक्षा अविधमा कम्पनीको डाटा सेवाको ग्राहक आधार २६ प्रतिशतले वृद्धि भई १ करोड ३७ लाख १२ हजार पुगेको छ। गतवर्ष डाटा सेवाको वृद्धिदर २९.२४ प्रतिशत रहेको थियो । कम्पनीको कुल डाटा सेवाको ग्राहकमध्ये ९७.२८ प्रतिशत जी.एस.एम. सेवाको र बाँकी अन्य सेवाको रहेको छ। ग्राहकहरूको माग भ्वाइसभन्दा डाटामा केन्द्रित हुँदै गएकोले कम्पनीले पनि डाटा सेवामा नै बढी केन्द्रित भई आफ्नो योजना तथा सुविधाहरू ल्याउँदै आएको छ। सोही अनुसार कम्पनीको डाटा सेवाको हिस्सा गतवर्ष ४३.६६ प्रतिशत रहेकोमा समीक्षा वर्षमा ४.७५ प्रतिशतले वृद्धि भई ४८.४१ प्रतिशत पुगेको छ।

कम्पनीको विभिन्न डाटा सेवाहरूको ग्राहक आधार निम्नानुसार रहेको छ।

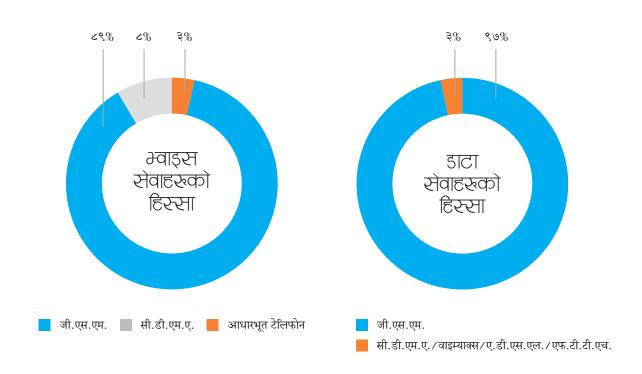
<del></del>	आर्थिक वर्ष		<del></del>	बढी / (घटी)	जम्मा प्रतिशतमा
विवरण	२०७५ / ७६	२०७४/७५	बढी / (घटी)	प्रतिशतमा	जम्मा प्रातशतमा
जी.एस.एम.	१,३३,३९,६५९	१,०५,२२,१३८	२८,१७,५२१	२६.७८	९७.२८
सी.डी.एम.ए.	१,३६,५७३	१,३६,५७३	-	-	१.००
वाइम्याक्स	१८,१७८	१७,६०६	५७२	३.२५	٥.१३
ए.डी.एस.एल.	२,१३,३४१	२,०६,२१७	७,१२४	३.४५	१.५६
एफ.टी.टी.एच.	४,८२४	६७०	४,१५४	६२०	εο.ο
जम्मा ग्राहक	१,३७,१२,५७५	१,०८,८३,२०४	२,८२९,३७१	२६	900
कम्पनीको बजार हिस्सा	४८.४१	४३.६६		૪.૭૫	

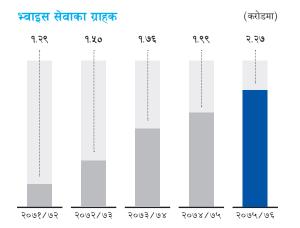
डाटा सेवाको हिस्सा

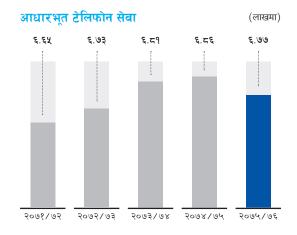
सेवा	जम्मा ग्राहक
जी.एस.एम.	१,३३,३९,६५९
सी.डी.एम.ए.	१,३६,५७३
वाइम्याक्स	१८,१७८
ए.डी.एस.एल.	२,१३,३४१
एफ.टी.टी.एच.	४,८२४
कुल ग्राहक	१, ३७, १२, ४७४

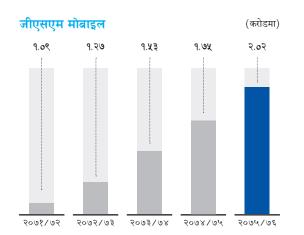
डाटा सेवाको अवस्था

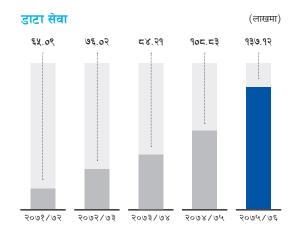
	आ.व. २०७१/७२	आ.व. २०७२/७३	आ.व. २०७३/७४	आ.व. २०७४/७५	आ.व. २०७५ / ७६
जम्मा ग्राहक	६५,०९,५८३	७६,०२,७९३	८४,२१,१५१	१,०८,८३,२०४	१,३७,१२,५७५

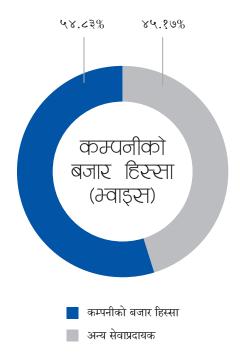

रेवा विस्तार तथा गुणस्तर सुधार

कम्पनीले देशैभर ६५ लाख क्षमताको 4G/LTE सेवा विस्तारको लागि जेडटीई तथा सी.सी.एस.आई.सँग सम्भौता गरी देशका सातै प्रदेशमा 4G/LTE सेवा एक वर्षभित्र विस्तार गरिने लक्ष्य लिएको छ। यो सेवा विस्तार भएपश्चात् टुजी, श्रिजीको अलावा 4G/LTE नेटवर्क ओभरले (Overlay) को रुपमा सञ्चालन गरी ग्राहकहरूलाई आ-आफ्नो रुचि तथा आवश्यकताअनुसारका सेवाहरू छनोट गर्ने अवसर प्राप्त हुनेछ। यसबाट मुलुकभर द्वत गतिको डाटा तथा भ्वाइस सेवा उपलब्ध हुनेछ। त्यस्तै कम्पनीले आफ्ना सेवाहरूको स्तरोन्नित गर्दै सेवाको विस्तार तथा गुणस्तर वृद्धि गर्न आ.व. २०७५/७६ मा ९३८ वटा नयाँ BTS जडान गरी सञ्चालनमा ल्याएको छ। यसबाट कम्पनीको वायरलेस सेवाको गुणस्तरमा थप सुधार हुने अपेक्षा गरिएको छ।

कम्पनीले जीएसएम प्रिपेड मोबाइल प्रयोगकर्ताहरूका सुविधालाई ध्यानमा राखी अन्तर्राष्ट्रिय रोमिड सेवा उपलब्ध गराउन शुरु गरेको छ। हाल यो सेवा लिई कम्पनीका ग्राहकले भारत र चीन भ्रमण गर्दा नेपालबाहेक अन्य मुलुकमा समेत कम्पनीको मोबाइल सेवा प्रयोग गरी कल तथा एसएमएस सेवा आदानप्रदान गर्न सक्छन्। यो सेवालाई भविष्यमा अन्य मुलुकहरूमा पनि विस्तार गर्ने लक्ष्य रहेको छ।

एकैपटकमा एउटै लाइनबाट गुणस्तरीय टेलिफोन, तीव्र गतिको इन्टरनेट र टेलिभिजनसमेत चलाउन सिकने एफटीटीएच (FTTH) प्रविधिको विस्तारमा कम्पनी आक्रामक ढंगले लागेको छ। आगामी तीन वर्षभित्रमा मुलुकभर यो प्रविधिको विस्तार गरी तीनै प्रकारका सेवाहरू प्रदान गर्ने कम्पनीले लक्ष्य लिएको छ। यो सेवाबाट आवासीय, व्यावसायिक, खेलकुद, मनोरञ्जनलगायत कुनै पनि क्षेत्रमा द्वुत गतिको अत्याधुनिक इन्टरनेट सेवा उपलब्ध गराउन सिकन्छ। यो सेवालाई मुलुकभर विस्तार गरी ग्राहकहरूको पहुँचमा पुऱ्याउन विशेष योजना बनाई कम्पनीले हालसम्म जम्मा ८८ हजार ५ सय ७६ लाइन वितरण गर्न सिकने पूर्वाधार विस्तार गरिसकेको छ। आ.व. २०७५/७६ मा ३६ वटा स्थानमा एफटीटीएच (FTTH) वितरणको लागि नेटर्वक तयार गरी करिब ४,२०० वटा नयाँ लाइन जडान गरिएको छ।

कम्पनीले आफ्ना सेवाहरूको स्तरोन्नित गर्दै सेवाको गुणस्तर वृद्धि गर्न अप्टिकल फाइबर नेटवर्क विस्तार कार्यलाई तीव्रताका साथ अघि बढाइरहेको छ। कम्पनीले समीक्षा वर्षमा १ हजार १ सय ९ किलोमिटर ADSS/UG नेटवर्क विस्तार गरेको छ।

नेपाल सरकारको नीतिअनुरुप कम्पनीले प्रतिफल कम आउने र तुलनात्मकरुपमा लगानी बढी हुने स्थानहरूमा समेत सेवा विस्तार गर्ने ऋमलाई निरन्तरता दिएको छ। कम्पनीले विगत वर्षहरूमा जस्तै समीक्षा वर्षमा १६७ वटा विभिन्न विकट स्थानहरूमा नयाँ BTS जडान गरी सेवा विस्तार गरेको छ। यी स्थानहरूमध्ये कतिपय स्थानमा यसअघि कुनै पनि सेवा नुपोका स्थानहरू रहेका छन्।

ग्राहकसमक्ष PSTN मार्फत Voice तथा ADSL मार्फत Broadband Data सेवा सञ्चालन गराउनुका साथै भविष्यमा हुनसक्ने नवीनतम सुविधाहरूसमेत प्रदान गर्ने उद्देश्यअनुरुप समीक्षा वर्षमा मुख्य-मुख्य बजार क्षेत्रहरूमा १०१ स्थानमा Access Gateway सञ्चालन गरिएको छ।

कम्पनीले सेवा विस्तारको अलावा सेवाको गुणस्तर अभिवृद्धि गर्ने कार्यलाई पनि प्राथमिकतामा राख्दै विगत वर्षहरूमा जस्तै समीक्षा वर्षमा पनि Preventive Maintenance, Network Optimization, Battery Backup थप गर्ने जस्ता कार्यहरूलाई निरन्तरता दिएको छ। यसै सन्दर्भमा नेपाल दूरसञ्चार प्राधिकरणले ड्राइभ टेस्टका आधारमा तयार पारेको मोबाइल सेवाको गुणस्तर परीक्षण प्रतिवेदनमा कम्पनीको सेवा उत्कृष्ट रहेको पाइएको छ। Call Setup Time, Call Setup Success Rate, Call Drop Rate आदिको आधारमा कम्पनीको सेवा उत्कृष्ट पाइएको हो।

आर्थिक वातावरण

विश्व अर्थतन्त्र

विश्व आर्थिक क्रियाकलापमा आएको सुस्तता, चीन र अमेरिकाबीचको व्यापार असहजता आदि कारणले विश्व अर्थतन्त्रमा असर परेको छ। सन् २०१८ मा ३.६ प्रतिशत रहेको विश्व अर्थतन्त्रको वृद्धिदर सन् २०१९ मा ३.२ प्रतिशत रहेन अन्तर्राष्ट्रिय मुद्राकोषको प्रक्षेपण छ। सन् २०१८ मा विकसित मुलुक र उदीयमान तथा विकासशील मुलुकका अर्थतन्त्रहरू क्रमशः २.२ प्रतिशत र ४.५ प्रतिशतले वृद्धि भएकोमा सन् २०१९ मा क्रमशः १.९ प्रतिशत र ४.१ प्रतिशतले वृद्धि हुने कोषको प्रक्षेपण छ। चीन र भारतको आर्थिक वृद्धिदर सन् २०१८ मा क्रमशः ६.६ प्रतिशत र ६.८ प्रतिशत रहेकोमा सन् २०१९ मा क्रमशः ६.२ प्रतिशत र ७.० प्रतिशत रहने कोषको प्रक्षेपण छ।

देशको अर्थतन्त्रको समीक्षा

नेपाल सरकार अर्थ मन्त्रालयले प्रकाशित गरेको आ.व. २०७५/७६ को आर्थिक सर्वेक्षणअनुसार समीक्षा वर्षमा आर्थिक वृद्धिदर ६.८ प्रतिशतले वृद्धि हुने अनुमान रहेको छ। गत आर्थिक वर्षमा आर्थिक वृद्धिदर ६.७ प्रतिशत रहेको थियो। मौसममा अनुकूलता, सिंचाइ सुविधामा भएको वृद्धि, विद्युत्को नियमित उपलब्धता, भौतिक पूर्वाधार निर्माण कार्यमा भएको तीव्रता,

औद्योगिक उत्पादन विस्तार आदि कारणले समीक्षा वर्षको आर्थिक वृद्धि उच्च रहने अनुमान छ। व्यापार तथा सेवाक्षेत्रमा भएको सुधारले गैर कृषिक्षेत्रको आर्थिक वृद्धि दर ७.५ प्रतिशत र कृषिक्षेत्रको वृद्धि दर ५ प्रतिशत रहने अनुमान छ। कुल गार्हस्थ्य उत्पादनमा कृषिक्षेत्रको योगदान घट्दो छ भने सेवाक्षेत्रको योगदान बढ्दै गइरहेको छ। आर्थिक वर्ष २०७५/७६ को कुल गार्हस्थ्य उत्पादनमा कृषि तथा गैर कृषिक्षेत्रको योगदान क्रमशः २७ र ७३ प्रतिशत रहने अनुमान छ। गत आर्थिक वर्ष कुल गार्हस्थ्य उत्पादनमा कृषि तथा गैर कृषिक्षेत्रको योगदान क्रमशः २८.१ र ७२.९ प्रतिशत रहको थियो। विगत दुई वर्षयता नेपालको मुद्रास्फीति ४.२ प्रतिशत रहेको छ।

दूरसञ्चार क्षेत्रको समीक्षा

International Telecommunications Union (ITU) ले प्रकाशित गरेको प्रतिवेदनअनुसार सन् २०१८ सम्म विश्वको कुल जनसंख्याको १०७ प्रतिशतमा मोबाइल सेवा र ५१.२ प्रतिशतमा इन्टरनेट सेवा पुगिसकेको छ। मोबाइल सेवा प्रयोग गर्नेमा सबैभन्दा बढी १२० प्रतिशत युरोपमा रहेको छ भने सबैभन्दा कम ७६ प्रतिशत अफिकामा रहेको छ। एसिया प्यासिफिकमा मोबाइल प्रयोग गर्नेको संख्या कुल जनसंख्याको १०९.७ प्रतिशत रहेको छ। त्यस्तै इन्टरनेट प्रयोग गर्नेमा सबैभन्दा बढी ७९.६ प्रतिशत युरोपमा रहेको छ भने सबैभन्दा कम २४.४ प्रतिशत अफिकामा रहेको छ। एसिया प्यासिफिकमा इन्टरनेट प्रयोग गर्नेको संख्या कुल जनसंख्याको ४७ प्रतिशत रहेको छ।

विश्वभिर नै दूरसञ्चारका ग्राहकहरूमा भ्वाइस सेवाभन्दा डाटा सेवाको माग बढदै गइरहेको र डाटा सेवाको महसुल भ्वाइस सेवाको भन्दा एकदमै न्यून हुने भएकोले दूरसञ्चार सेवाप्रदायकहरूलाई आफ्नो राजस्व कायम गर्न कठिन भइरहेको अवस्था छ। त्यस्तै इन्टरनेटमा आधारित OTT (जस्तै- Viber, Whatsapp, Messenger, imo आदि) सेवाहरूको व्यापक प्रयोग भएको कारणले दूरसञ्चार सेवाप्रदायकहरूको अन्तर्राष्ट्रिय सेवाको राजस्वमा कमी आई समग्र राजस्वमा नकारात्मक असर परेको छ। यस कठिन परिस्थितिका बाबजुद कम्पनीले डाटा सेवा, भ्यालु एडेड सेवा र अन्य प्रविधिमार्फत आफ्नो प्रतिग्राहक राजस्व (Average Revenue Per User) वृद्धि गर्न प्रयासरत रहेको छ।

नेपाल दूरसञ्चार प्राधिकरणले प्रकाशित गरेको MIS Report अनुसार २०७६ असार मसान्तसम्ममा भ्वाइस सेवाको ग्राहकहरूको संख्या ४ करोड १३ लाख ९५ हजार पुगी टेलिघनत्व १४०.२५ प्रतिशत पुगेको छ। गतवर्ष भ्वाइस सेवाका ग्राहक ३ करोड ९२ लाख २ हजार रहेका थिए। भ्वाइस टेलिफोन सेवामध्ये

मोबाइलको हिस्सा ९८.०७ प्रतिशत रहेको र बाँकी अन्य सेवाको रहेको छ। भ्वाइस टेलिफोन सेवामा गतवर्ष कम्पनीको हिस्सा ५०.९ प्रतिशत रहेकोमा समीक्षा अवधिको अन्त्यसम्म ५४.८३ प्रतिशत पुगेको छ।

समीक्षा वर्षको अन्त्यसम्म कुल जनसंख्याको ६५.८७ प्रतिशतमा डाटा सेवा पुगेको छ । डाटा सेवामा कम्पनीको हिस्सा गतवर्ष ४३.६६ प्रतिशत रहेकोमा समीक्षा वर्षको अन्त्यसम्म ४८.४१ प्रतिशत पुगेको छ । २०७६ असार मसान्तमा भ्वाइस सेवाप्रदायकहरू ३ वटा र इन्टरनेट सेवाप्रदायकहरू १११ वटा रहेका छन ।

संस्थागत सुशासन तथा पारदर्शिता

कुनै पिन संस्थाको सफलता मूलरूपमा त्यस संस्थाले अवलम्बन गर्ने कुशल संस्थागत सुशासनका अभ्यासहरूमा निर्भर रहने तथ्यलाई मध्यनजर गरी संस्थागत सुशासन (Corporate Governance) लाई सञ्चालक समिति र कम्पनी व्यवस्थापन उच्च महत्वका साथ पालना गराउन प्रतिबद्ध रहेको छ। कम्पनीका सेवाहरूको प्रभावकारिता तथा कर्मचारीहरूको दक्षता वृद्धि गर्न एवं लगानीकर्ता तथा सरोकारवालाको विश्वास वृद्धि गर्न संस्थागत सुशासनको महत्वपूर्ण भूमिका रहेको हुन्छ। कम्पनीले संस्थागत सुशासनका मूलभूत सिद्धान्तहरूलाई सदैव आत्मसात् गर्दै आएको छ र कम्पनीले आफ्नो शेयरधनी, अन्य सरोकारवालाको हित तथा आफुनो सेवाग्राहीहरूको माग र सेवाग्राहीलाई दिने सेवाको गुणस्तर वृद्धि गर्न संस्थागत सुशासनलाई आफ्नो नीति तथा नियमहरूको अभिन्न अंगको रुपमा अपनाएको छ। कम्पनीको लक्ष्य, उद्देश्य प्राप्तिका लागि आवश्यक प्रभावकारी प्रणालीको विकास गरी सोको प्रभावकारीरुपमा पालना गराउनुका साथै अनुगमन गर्ने व्यवस्था गरिएको छ। हामीले संस्थागत सुशासनका अभ्यासहरू थप चुस्त तथा मजबुत बनाउन नेपाल सरकार तथा नियामक निकायहरूबाट समय-समयमा जारी गरिएका नीति एवं निर्देशनहरूलाई पूर्णरूपमा पालना गर्दै आएका छौं। कम्पनीले आफ्नो वित्तीय विवरणहरू राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय मापदण्डअनुसार तयार गरी सार्वजनिक गर्दै आएको छ। हामी भ्रष्टाचार रोकथाम गर्न प्रतिबद्ध छौं। यसको लागि हामीले आवश्यक उपायहरू अपनाएका छौं। भ्रष्टाचार निवारण ऐन, २०५९ अनुसार कर्मचारीहरूको सम्पत्ति विवरण प्रत्येक आर्थिक वर्षको सुरुमा नै माग गरी नेपाल सरकारसमक्ष पठाउने गरिएको छ। भ्रष्टाचार रोकथाम गर्नको लागि आवश्यक प्रभावकारी नियन्त्रण प्रणाली लागू गरिएको छ। कर्मचारी विनियमावलीमा कर्मचारीहरूले पालना गर्नुपर्ने आचारसंहिताको व्यवस्था गरी कार्यान्वयनमा ल्याइएको छ। कम्पनीका कार्यहरू व्यवस्थित गर्नको लागि आवश्यक अधिकारहरू प्रत्यायोजन गर्नुको साथै अधिकृतस्तरका सबै कर्मचारीहरूलाई कार्य विवरण दिई कामप्रति जिम्मेवार बनाइएको छ। त्यस्तै संस्थागत सुशासनका लागि नागरिक बडापत्र कार्यान्वयन गरिएको छ। नेपाल सरकार, प्रधानमन्त्रीको कार्यालयमा रहेको हेलो सरकारमार्फत प्राप्त सेवाग्राहीका गुनासाहरूलाई उचितरुपमा सम्बोधन गरी सुशासनको प्रत्याभूति गराउन हामी कटिबद्ध छौं। साथै खरिद प्रिक्रयामा एकरुपता ल्याई पारदर्शी एवम् प्रतिस्पर्धात्मक बनाउन E-Bidding प्रक्रियाबाट कम्पनीले आफ्नो खरिद प्रणालीलाई व्यवस्थित गर्दै आएको छ।

सञ्चालक समिति

कम्पनी ऐन, २०६३, कम्पनीको प्रबन्धपत्र तथा नियमावलीअनुसार सञ्चालक सिमिति गठन भएको छ। सञ्चालक सिमितिले आफ्नो काम कारबाही कम्पनी ऐन, २०६३, कम्पनीको प्रबन्धपत्र तथा नियमावलीअनुसार गर्दै आएको छ। कम्पनीको प्रबन्धपत्रमा भएको व्यवस्थाअनुसार ७ जना सञ्चालकहरू रहेका छन्।

२०७६ आषाढ मसान्तमा सञ्चालक समितिको संरचना देहायबमोजिम रहेको थियो।

ऋ.सं.	नाम	पद	प्रतिनिधित्व गर्ने संस्था
۲.	श्री महेन्द्रमान गुरुङ	अध्यक्ष	सचिव, नेपाल सरकार, सञ्चार तथा सूचना प्रविधि मन्त्रालय
٦.	श्री डिल्लीराम अधिकारी	सदस्य	प्रबन्ध निर्देशक, नेपाल टेलिकम
₹.	श्री राधिका अर्याल	सदस्य	सह-सचिव, नेपाल सरकार, सञ्चार तथा सूचना प्रविधि मन्त्रालय
٧.	श्री धनराज ज्ञवाली	सदस्य	सह-सचिव, नेपाल सरकार, कानून, न्याय तथा संसदीय मामिला मन्त्रालय
٧.	श्री उत्तर कुमार खत्री	सदस्य	सह-सचिव, नेपाल सरकार, अर्थ मन्त्रालय
۶.	श्री विष्णु प्रसाद कसजु	सदस्य	सर्वसाधारण शेयर प्रतिनिधि
७.	श्री राज बहादुर रावल	सदस्य	कर्मचारी प्रतिनिधि

सञ्चालक समितिमा भएको हेरफेर र सोको कारण

आर्थिक वर्ष २०७५/७६ मा कम्पनीको सञ्चालक समितिमा भएको हेरफेर निम्नानुसार रहेको छ।

सि.नं.	सञ्चालकको नाम	पद	प्रतिनिधित्व गर्ने संस्था	नियुक्ति मिति	उक्त स्थानमा अगाडि रहेको व्यक्ति	कारण
٧.	श्री डिल्लीराम अधिकारी	सदस्य	प्रबन्ध निर्देशक, नेपाल टेलिकम	२०७५/९/२३	श्री कामिनी राजभण्डारी	नेपाल सरकारको निर्णयअनुसार नयाँ प्रबन्ध निर्देशकको नियुक्त भएकोले
٦.	श्री धनराज ज्ञवाली	सदस्य	सह-सचिव, नेपाल सरकार, कानून, न्याय तथा संसदीय मामिला मन्त्रालय	२०७५/८/७	श्री रमेश ढकाल	नेपाल सरकारको निर्णयअनुसार सरुवा भएकोले

सञ्चालकहरूलाई भुक्तानी गरिएको पारिश्रमिक, भत्ता तथा सुविधाको रकम

समीक्षा अवधिमा सञ्चालक सिमितिको कुल ४२ वटा बैठक बसेको छ। बैठकमा सञ्चालकहरूको उपस्थिति र निजहरूले प्राप्त गरेको भत्ताहरूको विवरण निम्नानुसार रहेको छ।

सि.नं.	पदाधिकारीहरू	पद	उपस्थिति संख्या	जम्मा रकम रू.
۲.	श्री महेन्द्रमान गुरुङ	अध्यक्ष	४२	१,६८,०००
٦.	श्री डिल्लीराम अधिकारी	सदस्य	१६	£8,000
₹.	श्री कामिनी राजभण्डारी	सदस्य	ų	२०,०००
٧.	श्री सूर्यभक्त पोखरेल	सदस्य	२१	۷۷,۰۰۰

ч.	श्री राधिका अर्याल	सदस्य	१९	७६,०००
٤.	श्री रामचन्द्र ढकाल	सदस्य	२१	۷۷,۰۰۰
७.	श्री धनराज ज्ञवाली	सदस्य	१७	६८,०००
۷.	श्री रमेश ढकाल	सदस्य	१३	५२,०००
۶.	श्री उत्तर कुमार खत्री	सदस्य	88	१,६८,०००
१०.	श्री विष्णु प्रसाद कसजु	सदस्य	३९	१५६,०००
११.	श्री राज बहादुर रावल	सदस्य	३९	१५६,०००

लेखापरीक्षण समिति

कम्पनीको सञ्चालक समितिले कम्पनी ऐन, २०६३ को अधीनमा रही गैर कार्यकारी सञ्चालकको संयोजकत्वमा ३ जना सञ्चालक र आन्तरिक लेखापरीक्षण तथा निरीक्षण विभागका प्रमुख सदस्य सचिव रहने गरी लेखापरीक्षण समिति गठन गरेको छ। यस समितिमा निम्न पदाधिकारीहरू रहेका छन्।

पदाधिकारी	पद
सञ्चालक श्री राधिका अर्याल	अध्यक्ष
सञ्चालक श्री धनराज ज्ञवाली	सदस्य
सञ्चालक श्री उत्तर कुमार खत्री	सदस्य
सञ्चालक श्री विष्णु प्रसाद कसजु	सदस्य
ना.प्र.नि. (आ.ले.प. तथा नि. विभाग) श्री शैलजा राई	सदस्य सचिव

लेखापरीक्षण समितिको प्रमुख उद्देश्यहरू यसप्रकार रहेका छन्।

- कम्पनीको वित्तीय स्थिति, आन्तरिक नियन्त्रण तथा जोखिम व्यवस्थापन प्रणाली आदिबारे आविधकरूपमा समीक्षा गरी सञ्चालक समिति तथा व्यवस्थापनलाई आवश्यक सुभाव दिने।
- आन्तरिक लेखापरीक्षण तथा बाह्य लेखापरीक्षणमा औंल्याइएका विषयहरूमा आविधकरुपमा समीक्षा गरी सो सम्बन्धमा अपनाउनुपर्ने कदमबारे व्यवस्थापनलाई आवश्यक निर्देशन दिने र सो सम्बन्धी सुभाव सञ्चालक समितिमा पेश गर्ने ।
- कम्पनीको वार्षिक वित्तीय विवरणलाई सही र यथार्थ बनाउन व्यवस्थापनलाई आवश्यक निर्देशन दिने।
- प्रचलित नियम कानूनमा भएको व्यवस्था तथा नियमनकारी निकायबाट जारी गरिएका निर्देशनहरूको पालना गरे/नगरेको सम्बन्धमा समीक्षा गर्ने ।
- आन्तरिक लेखापरीक्षण सम्बन्धी विस्तृत कार्ययोजना तयार गरी सोको आधारमा आन्तरिक लेखापरीक्षण गराउने ।
- कम्पनीको काम कारबाहीमा नियमितता, मितव्ययिता, औचित्यता, प्रभावकारिताजस्ता कुराहरू अवलम्बन भए/नभएको बारे समीक्षा गरी सो सम्बन्धमा अपनाउनुपर्ने कदमबारे व्यवस्थापनलाई आवश्यक निर्देशन दिने र सो सम्बन्धी सुफाव सञ्चालक समितिमा पेश गर्ने ।
- कम्पनी ऐन, २०६३ को दफा १६५ मा उल्लेख भएका कार्यहरू गर्ने।

समीक्षा अवधिमा यस समितिले गरेका प्रमुख कार्यहरूको संक्षिप्त विवरण यसप्रकार रहेका छन्।

आन्तरिक नियन्त्रण, जोखिम व्यवस्थापन प्रणाली र प्रशासनलाई अभ सुदृढ पार्न सुधारको आवश्यकता रहेका क्षेत्रहरूमा व्यवस्थापनलाई आवश्यक निर्देशन।

- कम्पनीको आन्तरिक तथा बाह्य लेखापरीक्षण प्रतिवेदनमा औंल्याइएका बुँदाहरूको प्रतिऋिया र प्रगतिको समीक्षा।
- कम्पनीले प्रचलित नियम कानूनमा भएको व्यवस्था र नियमनकारी निकायले दिएको निर्देशन परिपालना गरे/नगरेको सम्बन्धमा छलफल ।
- कम्पनीको आसामी बाँकी, राजस्व सम्बन्धी छलफल ।
- प्राविधिक परीक्षणको प्रतिवेदनमाथि छलफल ।
- कम्पनीको आ.व. २०७५/७६ को अन्तिम लेखापरीक्षकको पारिश्रमिक तथा नियुक्तिका शर्तहरूको सिफारिस ।
- कम्पनीको आन्तरिक नियन्त्रण प्रणालीको मूल्यांकन तथा समीक्षा।
- कम्पनीमा सञ्चालनमा रहेका विभिन्न योजनाहरूको प्रगति समीक्षा ।

समीक्षा अवधिमा लेखापरीक्षण समितिको बैठक १३ पटक बसेको र समितिका पदाधिकारीहरूलाई निम्नानुसारको बैठक भत्ता भुक्तानी गरिएको।

सि.नं.	पदाधिकारीहरू	पद	संख्या	जम्मा रकम रू.
₹.	सञ्चालक श्री रमेश ढकाल	अध्यक्ष	₹	१२,०००
٦.	सञ्चालक श्री राधिका अर्याल	अध्यक्ष	Ę	28,000
₹.	सञ्चालक श्री रामचन्द्र ढकाल	अध्यक्ष/सदस्य	२/३	२०,०००
٧.	सञ्चालक श्री धनराज ज्ञवाली	अध्यक्ष/सदस्य	२/३	२०,०००
ч.	सञ्चालक श्री उत्तर कुमार खत्री	सदस्य	१३	५२,०००
₹.	सञ्चालक श्री विष्णु प्रसाद कसजु	सदस्य	१०	४०,०००
७.	ना.प्र.नि. (आ.ले.प. तथा नि. विभाग) श्री गोकर्ण प्रसाद सिटौला	सदस्य	१३	५२,०००

आहतरिक नियहवण प्रणाली

संस्थाको दक्षताका साथै प्रभावकारिता वृद्धि गर्न, सही, पूर्ण र समयमा वित्तीय तथा व्यवस्थापकीय सूचना उपलब्ध गराउन तथा आन्तरिक एवं बाह्य ऐन नियमहरू अनुपालना गर्न आन्तरिक नियन्त्रण प्रणालीको महत्वपूर्ण भूमिका रहेको हुन्छ। जालसाजी रोक्न, गर्ल्ती कम गर्न र जोखिम व्यवस्थापन गर्न आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली हुनु जरुरी हुन्छ। कम्पनीको उद्देश्य पूरा गर्न र आर्थिक अनुशासन कायम राख्न प्रभावकारी नियन्त्रण प्रणाली अपरिहार्य रहेको छ। यी विषयलाई मध्यनजर गरी हामीले आवश्यकतानुसार विनियम, कार्यविधि, नीति तथा मापदण्ड तयार गरी प्रभावकारिष्यमा लागू गरेका छौं। यस्ता विनियम, कार्यविधि, नीति तथा मापदण्डहरूलाई जोखिम पहिचान तथा निराकरण गर्नको लागि समयसापेक्ष परिमार्जन गरी अद्याविधक गर्ने गरिएको छ। कम्पनीको नियन्त्रण प्रणालीलाई थप प्रभावकारी बनाउन कम्पनीमा एक स्वतन्त्र आन्तरिक लेखापरीक्षण विभाग गठन गरिएको छ। यस विभागले लेखापरीक्षण समितिको प्रत्यक्ष निगरानी र रेखदेखमा काम गर्दछ। लेखापरीक्षण समितिलो नियमितरुपमा आन्तरिक लेखापरीक्षण, बाह्य लेखापरीक्षण र निरीक्षण प्रतिवेदनहरूको समीक्षा गरी सञ्चालक समितिलाई कम्पनीको आन्तरिक नियन्त्रण प्रणालीको प्रभावकारिताका विषयमा स्वतन्त्र आश्वासन प्रदान गर्दछ। आन्तरिक लेखापरीक्षण विभागले सञ्चालक समितिल स्वीकृत गरेको आन्तरिक लेखापरीक्षण कार्यविधि र प्रचिलत मूल्य मान्यताको आधारमा जोखिममा आधारित लेखापरीक्षण गर्ने गर्दछ। कम्पनीको नियन्त्रण प्रणालीलाई थप प्रभावकारी बनाउन प्रत्येक दुई वर्षको अन्तरालमा कम्तीमा एकपटक आय सुनिश्चितताको परीक्षण (Revenue Assurance Audit), कार्यसम्पादनको परीक्षण (Performance Audit) र प्राविधिक परीक्षण (Technical Audit) गराउने व्यवस्था गरिएको छ। सोही बमोजिम आन्तरिक लेखापरीक्षण तथा निरीक्षण विभागमा यस सम्बन्धी कार्यको लागि छुट्टै प्राविधिक इकाइ गठन भई कार्य भइरहेको छ। त्यस्तै राजस्व चुहावट नियन्त्रण गर्ने उद्देश्यले राजस्व निगरानी तथा अनुगमन सिमिति क्रियाशील रहेको छ।

लेखापरीक्षक

कम्पनीको आ.व. २०७५/७६ को अन्तिम लेखापरीक्षण महालेखा परीक्षकको कार्यालयको सिफारिसमा नियुक्त हुनुभएका लेखापरीक्षक चार्टर्ड एकाउन्टेन्ट श्री प्रकाश जंग थापा र चार्टर्ड एकाउन्टेन्ट श्री अच्युत राज जोशीबाट सम्पन्न भएको छ। आर्थिक वर्ष २०७६/७७ को लेखापरीक्षण गर्नको लागि महालेखा परीक्षकको कार्यालयको परामर्श तथा लेखापरीक्षण समितिको सिफारिसअनुसार यस साधारण सभाबाट लेखापरीक्षकको नियुक्ति गरिनेछ।

गाहक सेवा

कम्पनीले ग्राहकको चाहना तथा मागबमोजिम नवीनतम, भरपर्दो तथा गुणस्तरीय सेवा प्रदान गर्दै आइरहेको छ। कम्पनीले प्रविधिमा भइरहेको विकास, ग्राहकवर्गको आवश्यकता, व्यापार व्यवसायमा भएको परिवर्तनअनुरुप सिर्जना भएका आवश्यकता आदि पक्षहरूको मूल्यांकन गरी ग्राहकवर्गलाई समयसापेक्ष सेवा प्रदान गर्न आफ्नो सम्पूर्ण ध्यान केन्द्रित गरेको छ। ग्राहकहरूको गुनासो तथा जिज्ञासा सम्बोधन गर्न हामी प्रतिबद्ध छौं। ग्राहकहरूको गुनासा समयमा सम्बोधन गर्नको लागि २४/७ ग्राहक सेवा केन्द्रको व्यवस्था गरिएको छ। ग्राहकहरूले आफ्ना गुनासा तथा जिज्ञासाहरू जी.एस.एम, सी.डी.एम.ए. र वाइम्याक्स सेवाको हकमा १४९८, पी.एस.टी.एन., एफ.टी.टी.एच., ए.डी.एस.एल, लिज्डलाइन र भिस्याट सेवाको हकमा १९८ बाट राख्न सिकने व्यवस्था गरिएको छ। ग्राहकहरूले १९७ बाट कुनै पनि संघसंस्थाको टेलिफोन नम्बर सोधपुछ गर्न सिकने व्यवस्था गरिएको छ। त्यस्तै मुलुकभर रहेको कम्पनीको १६२ ग्राहकसेवा केन्द्रमा ग्राहकहरूले प्रत्यक्ष गुनासो गर्न सक्नेछन् । कम्पनीको ग्राहक सेवा केन्द्र देशको ७६ वटा जिल्लामा रहेको छ । नेपाल सरकार, प्रधानमन्त्रीको कार्यालयमा रहेको हेलो सरकारमार्फत समेत सेवाग्राहीले गुनासा राख्न सक्नेछन् । सूचनाको हक सम्बन्धी ऐन, २०६४ अनुसार कम्पनीको प्रवक्ता, सह-प्रवक्ता तथा सूचना अधिकारी तोकिएको छ। कुनै पनि सेवाग्राहीले सूचनाको हक सम्बन्धी ऐन, २०६४ मा भएको व्यवस्थाको अधीनमा रही कम्पनी सम्बन्धी सूचना, सूचना अधिकारीसँग माग गर्न सक्नेछन् भने अन्य जानकारी प्रवक्ता, सह-प्रवक्ताबाट प्राप्त गर्न सिकनेछ। साथै कम्पनीले प्रवक्ता, सह-प्रवक्तामार्फत कम्पनी सम्बन्धी जानकारीहरू नियमितरुपमा सर्वसाधारणलाई उपलब्ध गराउने गरेको छ।

कम्पनीले आफ्ना सेवाहरूको बिल भुक्तानीको लागि नवीनतम प्रविधिहरूको प्रयोग गर्दै आएको छ। कम्पनीका सेवाहरूको बिल भुक्तानी ग्राहकले आफ्नो सुबिस्ताअनुसारको स्थानबाट नै रिचार्ज कार्ड, MPOS प्रविधि र डिजिटल वालेटमार्फत भुक्तानी गर्नुको साथै विभिन्न बैंकहरू, Kiosk Terminal आदिबाट समेत भुक्तानी गर्न सिकने व्यवस्था गरिएको छ।

वातावरण संरक्षणमा कम्पनीको योगदान

कम्पनीले आफ्ना कार्यहरूलाई Automation गर्ने र सकभर कागजरहित कार्यालय बनाउने लक्ष्य लिएको छ। यसका लागि कम्पनीले कागजरिहत वातावरण बनाउन MPOS प्रविधिमार्फत रिर्चाज गर्दा थप बोनस दिई ग्राहकहरूलाई प्रोत्साहन गरिरहेको छ। वातावरण संरक्षणको लागि कम्पनीले संस्थागत सामाजिक उत्तरदायित्वअन्तर्गत विभिन्न कार्यहरू गर्दै आएको छ।

जोखिम व्यवस्थापन

वित्तीय तथा व्यावसायिक गतिविधिहरूलाई मूल्यांकन गरी कम्पनीलाई हुन सक्ने सम्भावित नोक्सानी/जोखिमलाई कम गर्ने हामी प्रतिबद्ध छौं। दूरसञ्चार प्रविधिको विकास, Data सेवा र Smart Phone को बद्दो प्रयोगका कारण OTT (जस्तै- Viber, Whatsapp, Messenger, imo आदि) सेवाहरूको व्यापक प्रयोग भएको कारणले विदेशबाट हुने आगमन कल र मुलुकबाट हुने बाह्यगमन कलको परिमाणमा पनि असर परेको छ। कम्पनीले प्राप्त गर्ने राजस्वमा मुलुक भित्रिने अन्तर्राष्ट्रिय कलबापतको रकमको ठूलो योगदान रहने गरेको छ। बढ्दो प्रतिस्पर्धाको कारणले व्यापार प्रवर्द्धनको ऋममा महसुलमा कटौती गर्नुपर्ने स्थिति रहेको छ। यी कारणहरूले गर्दा कम्पनीको समग्र राजस्वमा नकारात्मक असर परेको छ। कम्पनीले अन्तर्राष्ट्रिय अन्तरआबद्धताबाट घटुन गएको राजस्व पूर्ति गर्न र कम्पनीको समग्र राजस्व वृद्धि गर्न कम्पनीमा भएका स्नोत तथा साधनहरूलाई अधिकतम परिचालन गरेको छ। साथै डाटा सेवा, भ्यालु एडेड सेवा तथा अन्य नवीन सेवाहरूको विकास तथा विस्तारमार्फत आय वृद्धि गर्न आफ्नो सम्पूर्ण ध्यान केन्द्रित गरेको छ। अर्कोतर्फ अध्ययन र रोजगारीका लागि विदेश जानेहरूलाई लक्षित गरी कम्पनीले उचित बजार रणनीति लिएको छ। हामीले ग्राहकको मागअनुसार विभिन्न डाटा प्याकेजहरू उपलब्ध गराइरहेका छौं। त्यस्तै ग्राहकहरूको मागलाई मध्यनजर गरी ब्यान्डविथ थप गरी प्रतिस्पर्धात्मक मूल्यमा इन्टरनेट सेवा उपलब्ध गराइरहेका छौं। साथै ग्राहकहरूलाई अत्याधुनिक सेवा प्रदान गर्न बिलिङ प्रणालीमा समयसापेक्ष सुधार गर्दै आएका छौं।

मुलुकका सम्पूर्ण भूभाग र जनतालाई अत्याधुनिक दूरसञ्चार सेवा उपलब्ध गराउने योजनाअन्तर्गत कम्पनीले देशमै पहिलोपटक अत्यन्त तीव्र गतिको वायरलेस प्रविधिको LTE Advanced फोरजी एलटीई (4G/LTE) मोबाइल सेवा सुरुवात गरेको छ। त्यस्तै कम्पनीको वित्तीय अवस्था सुधार गर्न ताररिहत सेवाहरूको आमूल रुपान्तरणसिहतको विस्तार, अन्तर्राष्ट्रिय रोमिङ सेवाको विस्तार र सेवाहरूको गुणस्तर सुधारलगायतका कार्यहरू सुरुवात गरिएको छ। यसबाट कम्पनीको राजस्व वृद्धि हुने अपेक्षा गरिएको छ।

कम्पनीको नेटर्वकको अनधीकृत प्रयोग गरी कम्पनीको आय र मुलुकको राजस्व चुहावट गर्न केही व्यक्ति र समूहले गैरकानृनी रुपमा अन्तर्राष्ट्रिय आगमन कल बाइपासका आधुनिक प्रविधि उपयोग गर्ने गरेको पाइएको छ। दूरसञ्चार र सूचना प्रविधिको माध्यमबाट मुलुकको समग्र विकासमा टेवा पुऱ्याइरहेको यस कम्पनीको आर्थिक स्वास्थ्यमा Call Bypass जस्ता गैरकानृनी कार्यले प्रतिकृल प्रभाव पारिरहेको छ। यस्ता गैरकानृनी क्रियाकलाप निरुत्साहित र नियन्त्रण गरी राजस्व चुहावटको नकारात्मक असर न्यूनीकरण गर्न कम्पनीले नेपाल प्रहरीको केन्द्रीय अनुसन्धान ब्युरोसँगको सहकार्यमा राजस्व चुहावट नियन्त्रण गर्नुको साथसाथै सोको लागि विभिन्न आधुनिक प्रविधिको प्रयोग गर्दै आएको छ।

कर्मचारीप्रति कम्पनीको योगदान र जिम्मेवारी

कुनै पिन संस्थाको लक्ष्य हासिल गर्न प्रतिबद्ध र उत्पादनशील कर्मचारीहरू अत्यावश्यक हुन्छ। कम्पनीले आफ्ना कर्मचारीहरूलाई सदैव महत्वपूर्ण सम्पित्तको रुपमा लिएको छ। दक्ष र प्रतिभाशाली कर्मचारी नभएसम्म कम्पनीको प्रगति हुन नसक्ने वास्तविकतालाई पूर्णरुपले अङ्गिकार गरी कर्मचारीको व्यवस्थित परिचालनमा विशेष ध्यान दिइएको छ। कम्पनीका कर्मचारीहरूले सम्पादन गर्नुपर्ने कार्य विवरण, लक्ष्य र प्रगति मूल्यांकनका परिसूचकहरू विकास गरी सो बमोजिम निजहरूको कार्यसम्पादन मूल्यांकन गर्ने प्रणालीको व्यवस्था गरिएको छ।

कर्मचारी भर्ना

हामीले दक्ष तथा सक्षम कर्मचारी भर्ना गर्नको लागि पारदर्शी नीति नियम तथा मापदण्डहरू लागू गरेका छौं। कम्पनीले कर्मचारी भर्ना निश्चित मापदण्डको आधारमा प्रतिस्पर्धाको माध्यमबाट गर्ने गरेको छ। साथै मुलुकको संविधानको मर्मअनुसार समावेशिताको सिद्धान्तको आधारमा समेत कर्मचारी भर्ना गर्ने गरिएको छ।

सेवा तथा सुविधा

हामीले कर्मचारीहरूलाई देशको आर्थिक अवस्था सुहाउँदो सेवा सुविधाहरू दिइरहेका छै। कर्मचारीहरूको सेवा-सुविधामा तलब, भत्ता, बोनस, प्रोत्साहन भत्ता रहेको छ। तह ११ र तह १० का कर्मचारीहरूलाई सवारीसाधनको सुविधा पिन उपलब्ध गराइएको छ। देशको आर्थिक अवस्थालाई मध्यनजर गरी कर्मचारीहरूको सेवा-सुविधा समयानुकूल पुनरवलोकन गर्ने गरिएको छ। त्यस्तै कर्मचारीहरूलाई पोशाक भत्ता, औषिध उपचार खर्च, दुर्घटना बिमा, सापटीको व्यवस्था गरिएको छ। आर्थिक सुविधाको अलावा कर्मचारीलाई विभिन्न प्रकारको बिदाको पिन व्यवस्था गरिएको छ। समीक्षा वर्षमा कर्मचारीहरूको सेवा-सुविधाअन्तर्गत रु. ६ अर्ब ४० करोड ९३ लाख २० हजार खर्च गरिएको छ। कर्मचारीहरूको सेवा-सुविधामा गरिएको खर्चको विवरण लेखापरीक्षण प्रतिवेदनमा उल्लेख गरिएको छ।

तालिम तथा विकास

मानव संसाधनको विकासले दैनिक कार्यमा सहयोग गर्ने मात्र नभई कम्पनीमा नयाँ सोच, नयाँ प्रविधिहरू भित्र्याउन मद्दत पुग्ने कुरामा सञ्चालक समिति विश्वस्त छ। त्यसैले हामी सक्षम तथा व्यावसायिक जनशक्ति तयार गर्न आवश्यक लगानी गरिरहेका छौं। बदिलँदो परिवेश, गतिशील प्राविधिक वातावरणमा आफ्ना कर्मचारीहरूलाई समयसापेक्ष, दक्ष र सीपयुक्त बनाउन तथा कर्मचारीहरूको क्षमता अभिवृद्धिका साथसाथै प्रोत्साहन गर्नका लागि कम्पनीले समय-समयमा विभिन्न आन्तरिक तथा बाह्य तालिम एवं सेमिनारहरूमा सहभागी गराउँदै आएको छ। समीक्षा वर्षमा ५८६ जनालाई वैदेशिक तालिमका साथै गोष्ठी सेमिनारहरूमा सहभागी गराइएको छ। पारदर्शी ढंगले स्तर वृद्धिको लागि वार्षिकरूपमा कर्मचारीहरूको कार्यसम्पादन मूल्यांकन गर्ने गरिएको छ। कर्मचारीहरूको कार्यसम्पादन मूल्यांकन निश्चत मापदण्डको आधारमा गर्ने गरिएको छ।

कम्पनीमा कार्यरत कर्मचारीहरूको विवरण यस प्रकार रहेको छ।

विवरण	२०७५ / ७६	२०७४/७५	बढी / (घटी)
अधिकृत स्तर	१,९१०	१,८३७	७३
सहायक स्तर	२,२६९	२,३८३	(888)
जम्मा	४,१७९	४,२२०	(89)

कम्पनीमा कार्यरत महिला तथा पुरुष कर्मचारीहरूको विवरण यसप्रकार रहेको छ।

विवरण	२०७४ / ७६	२०७४/७५	जम्मा प्रतिशतमा
महिला	५३४	५२९	१२.७८
पुरुष	३,६४५	३,६९१	८७.२२
जम्मा	४,१७९	४,२२०	900

सरोकारवालासँगको सम्बन्ध

सरोकार कम्पनीको प्रगतिसँग सरोकारवालाहरूसँग सौहार्दपूर्ण तथा व्यावसायिक सम्बन्ध विस्तार गरी सो सम्बन्धलाई अभिवृद्धि गर्दै लगेका छौं। यस्ता सम्बन्धहरू कम्पनीको भावी प्रगति र सफलताका लागि उपयुक्त माध्यम हुने विश्वास हामीले लिएका छौं। दूरसञ्चार तथा सूचना प्रविधिसँग सम्बन्धित उपकरण उत्पादन गर्ने कम्पनीहरू, सेवा उपलब्ध गराउने परामर्शदाताहरू, आपूर्तिकर्ताहरूसँग पनि कम्पनीको सुमधुर सम्बन्ध निरन्तर रहेको छ। हामीले शेयरधनी महानुभावहरूको जानकारीको लागि वित्तीय तथा अन्य जानकारीहरू नियमित रुपमा पत्रपत्रिका, पत्रकार सम्मेलनबाट उपलब्ध गराउँदै आएका छौं। यसको अलावा कर्मचारी युनियन, दूरसञ्चार नियामक निकाय, अन्य सरकारी निकायहरू तथा अन्तर्राष्ट्रिय निकायहरू (जस्तै- International Telecommunications Union, GSM Association, Asia-Pacific Telecommunity आदि) सँग पनि कम्पनीको व्यावसायिक सम्बन्ध निरन्तर र सुमधुर रही आएको छ। कम्पनीले आफ्नो सेवा महसुललगायतका गतिविधहरूको बारेमा कम्पनीको वेबपेजमार्फत तथा मासिकरुपमा न्यूजलेटर प्रकाशित गरी जानकारी गराउँदै आएको छ।

राष्ट्रिय अर्थतन्त्रमा कम्पनीको योगदान

समीक्षा अवधि २०७५/७६ मा कुल सेवातर्फको गार्हस्थ्य उत्पादनमध्ये कम्पनीको योगदान २.४८ प्रतिशत रहेको छ। यसले देशको कुल गाईस्थ्य उत्पादन वृद्धिमा कम्पनीले महत्वपूर्ण भूमिका खेलेको संकेत गर्दछ। त्यस्तै कम्पनीले गतवर्षमा जस्तै समीक्षा अवधिमा सरकारी राजस्वमा पनि महत्वपूर्ण योगदान पुऱ्याएको छ। कम्पनीले समीक्षा वर्षमा आफ्नो कुल राजस्वको ७५.९८ प्रतिशत सरकारी राजस्वमा योगदान गरेको छ भने कुल सरकारी राजस्वमा कम्पनीको योगदान ४.५८ प्रतिशत रहेको छ। यसरी राष्ट्र निर्माणमा समर्पित हुन पाउँदा हामी गौरवान्वित भएका छौं। कम्पनीले आर्थिक वर्ष २०७५/७६ मा कर तथा गैरकरबापत रु. ३३ अर्ब ३० करोड ९५ लाख १६ हजार ९ सय ५१ सरकारी कोषमा योगदान गरेको छ।

डिजिटल डिभाइड न्यूनीकरण गर्नमा कम्पनीको योगदान

हामीले नाफामा मात्र सीमित नरही, देशको सुगमदेखि अति विकट स्थानमा समेत उपयुक्त प्रविधि प्रयोग गरी सस्तो र भरपर्दी दूरसञ्चार सेवा उपलब्ध गराइरहेका छौं। मुलुकको विकट तथा

ग्रामीण क्षेत्रहरूमा समेत सञ्चार तथा सूचना प्रविधि उपलब्ध गराई मुलुकमा व्याप्त डिजिटल डिभाइड न्यूनीकरण गर्ने र डिजिटल इन्क्लुजनको अवधारणालाई साकार पार्ने सिलिसलामा समीक्षा अवधिमा कम्पनीको योगदान महत्वपूर्ण रहेको छ । इन्टरनेटले सूचना र सञ्चारमा सहज पहुँचको अलावा पर्याप्त अवसरहरूसमेत उपलब्ध गराउने हुँदा हामीले डाटा सेवाको देशव्यापी विकास र विस्तारको लागि पूर्वाधार विकासमा विशेष ध्यान दिएका छौं । डाटा सेवाको गुणस्तरमा थप सुधार गर्नको लागि ब्यान्डिवथ थप्ने कार्यलाई निरन्तरता दिनुको अलावा ग्राहकहरूलाई प्रतिस्पर्धात्मक शुल्कमा सेवा दिइरहेका छौं । कम्पनीले दुर्गम हिमाली जिल्लाहरूमा सेवा उपलब्ध गराउनका लागि स्याटेलाइट प्रविधिको प्रयोग गर्दै वायरलेस तथा वायरलाइन सेवा उपलब्ध गराउँदै आएको छ । । कम्पनीले विगत वर्षहरूमा जस्तै समीक्षा वर्षमा पनि विभिन्न विकट स्थानहरूमा सेवा विस्तार गरेको छ ।

आगामी योजना तथा चालू आर्थिक वर्षको उपलब्धि

आगामी योजना तथा कार्यक्रम

मुलकको आर्थिक तथा सामाजिक विकासमा योगदान पुऱ्याउँदै गुणस्तरीय तथा भरपर्दो दूरसञ्चार सेवाहरू सर्वसुलभ तरिकाले उपलब्ध गर्न कम्पनीले आर्थिक वर्ष २०७६/७७ मा विभिन्न कार्यऋमहरू सञ्चालन गर्ने लक्ष्य लिएको छ। केही प्रमुख कार्यऋमहरू यसप्रकार रहेका छन् :

- देशभरि 4G LTE प्रविधिको GSM सेवा उपलब्ध गराउने ।
- नेटर्वक कभरेज नभएको र आयको दृष्टिकोणले तुलनात्मकरुपमा पिछ परेका क्षेत्रहरूमा GSM सेवा विस्तार गर्ने ।
- वायरलाइन सेवातर्फ अप्टिकल फाइबर नेटवर्क/एफटीटीएच प्रविधिबाट स्तरीय र भरपर्दी Fixed Broadband इन्टरनेट तथा
   भ्वाइस सेवा विस्तार गर्ने ।
- दूरसञ्चार सेवा प्रदान गर्नका लागि मध्यपहाडी लोकमार्ग तथा सोसँग जोडिएका क्षेत्रहरूमा अप्टिकल फाइबर नेटवर्क तथा
   Microwave Radio Link विस्तार गर्ने ।
- कम्पनीले उपलब्ध गराउने सेवाहरूमा नियामक निकायले तोकेको मापदण्डअनुसारको KPI (Key Performance Indicators)
   कायम राखी नियमित अनुगमन तथा निरीक्षण गर्ने व्यवस्था गर्ने ।
- वायरलेस सेवामा Preventive/Corrective Maintenance तथा Network Optimization कार्यका लागि BTS हरूको Power व्यवस्थापन तथा Radio Frequency Optimization कार्य निर्धारित समय तालिकाबमोजिम गर्ने ।
- देशका प्रमुख शहरहरूमा अव्यवस्थित Aerial केबुलहरूलाई Underground गरी व्यवस्थित गर्ने ।

- सेवाहरूको मर्मत सम्भार तथा सञ्चालनलाई थप व्यवस्थित गर्न Network Operation Center स्थापना गर्ने ।
- Managed Service मार्फत कम्पनीको वायरलेस सेवाको गुणस्तर वृद्धि गर्ने तथा सञ्चालन प्रभावकारी गर्ने ।
- कम्पनीद्वारा प्रदत्त दूरसञ्चार सेवाहरूमा विभिन्न सूचनामूलक, मनोरञ्जनात्मक तथा नवीनतम Value Added सेवाहरू सञ्चालन गर्ने ।
- Revenue Assurance प्रणालीमार्फत राजस्व चुहावट नियन्त्रण गर्ने ।
- सहायक कम्पनी स्थापना गरी Mobile Financial Service सञ्चालन गर्ने ।
- देशको संघीय संरचनाअनुसार कम्पनीको संरचनालाई परिमार्जन गरी लागू गर्ने ।
- कर्मचारीहरूको कार्य प्रणालीलाई व्यवस्थित गरी उत्पादकत्व वृद्धि गर्न नितजामुखी कार्यको आधारमा Incentive प्रदान गर्ने प्रणालीको विकास गर्ने ।
- सेवामा अवरोध आउन निदन विद्यमान बिलिङ सिस्टममा आवश्यक क्षमता वृद्धि गर्ने।
- सेवाहरूको विकास, विस्तार र प्रभावकारी बजारीकरण गर्न अनुसन्धान तथा विकास कार्यलाई अगाडि बढाउने।

चाल आर्थिक वर्षको उपलब्धि

मुलुकका सम्पूर्ण भूभाग र जनतालाई अत्याधुनिक दूरसञ्चार सेवा उपलब्ध गराउने योजनाअन्तर्गत कम्पनीले मुलुकमै पहिलोपटक अत्यन्त तीव्र गतिको वायरलेस प्रविधिको LTE Advanced फोरजी मोबाइल सेवा सुरुवात गरेको छ । यसअघि कम्पनीले २०७३ साल पौषमा काठमाडौं तथा पोखरामा सुरुवात गरेको 4G/LTE सेवालाई हालसम्म सातवटै प्रदेशका ६५ वटा जिल्लाको १५०० भन्दाबढी स्थानमा उपलब्ध रहेको छ।

एउटै फाइबरबाट फोन, इन्टरनेट र टेलिभिजन सेवा उपलब्ध हुने Fiber to The Home (FTTH) सेवाको योजनालाई चालू आर्थिक वर्षमा पनि निरन्तरता दिइएको छ। यो सेवा चालू आ.व.को हालसम्म धनकुटा, सुर्खेत, सूर्यापुरा, महेन्द्रनगरमा सुरुवात गरिएको छ।

पहाडी लोकमार्गलाई आधार मानी प्रदेश १, २ र ३ का जिल्ला, नगरपालिका र गाउँपालिकालाई समेट्ने गरी अप्टिकल फाइबर बिछ् याउने कार्य द्रुत गतिमा अघि बढाइएको छ। हालसम्म अप्टिकल फाइबर बिछ्याउने कार्यको सर्वेक्षण कार्य सम्पन्न गरी ७० किलोमिटर भन्दाबढी काम भैसकेको छ। अप्टिकल फाइबर बिछ्याएपछि एक स्थानबाट अर्को स्थानमा अत्यधिक छिटो गतिमा आवाज, सूचना र तथ्यांकहरू आदानप्रदान गर्न सिकनेछ। सम्भौता भएको मितिले २४ महिनाभित्र जडान सम्पन्न गरी सञ्चालनमा ल्याइसिकनेछ।

कम्पनीमा सञ्चालनमा रहेका योजनाहरू निर्धारित समयमा सम्पन्न गर्न, सोको अनुगमन गर्न र कम्पनीका काम कारबाहीलाई प्रभावकारी बनाउन कम्पनी व्यवस्थापन र विभागीय प्रमुखहरूसँग कार्यसम्पादन सम्भौता गरिएको छ। यसले योजनाहरू निर्धारित समयमा कार्यान्वयन हुने, पूर्वाधार तथा नेटर्वक विस्तार हुने र कम्पनीको समग्र राजस्व तथा ग्राहक आधार वृद्धि हुने अपेक्षा गरिएको छ।

कम्पनीले निकट भविष्यमा नै IPTV (Internet Protocol Television) सेवा उपलब्ध गराउन सेवाप्रदायकसँग सम्भौता गरेको छ। साथै यसबाट एफटीटीएच नेटवर्क भएका स्थानमा Video On Demand (VOD) जस्ता सेवाहरू ग्राहकहरूलाई प्रदान गरिनेछ। यसबाट ग्राहकहरूलाई एउटै तारबाट भ्वाइस, इन्टरनेट तथा टिभी उपलब्ध हुने भएकाले कम्पनीका लागि यो एक महत्वपूर्ण कोसेढुंगा साबित हुने विश्वास लिइएको छ।

कम्पनीको चालू आर्थिक वर्षको वित्तीय उपलब्धि यसप्रकार रहेको छ।

रकम रु. अर्बमा

विवरण	आ.व. २०७६ / ७७ को लक्ष्य	२०७६ असो	जसम्मको
		प्रगति	प्रगति (प्रतिशतमा)
राजस्व	४७.७२	१०.६०	२२.२१
नाफा	११.५२	३.२५	२८.२१

	आ.व. २०७६ ∕ ७७ को	२०७६ असोजसम्मको		
विवरण	लक्ष्य	प्रगति	प्रगति (प्रतिशतमा)	
आधारभूत टेलिफोन	२४,३४९	४,४९८	१८.४७	
जी.एस.एम.	३२,९६,७५६	७,०२,६०३	२१.३१	
सी.डी.एम.ए.	<i>६९,५९</i> ०	९,०८९	१३.०६	
एफ.टी.टी.एच.	२,१९,५२६	५,५११	२.५१	
वाइम्याक्स	५७१	१०६	१८.५६	

शेयर कारोबार सम्बन्धी जानकारी

आर्थिक वर्ष २०७५/७६ मा नेपाल स्टक एक्सचेन्ज लिमिटेडमा भएको कम्पनीको शेयर कारोबारको विवरण यसप्रकार रहेको छ :

त्रैमासिक	कारोबार संख्या	शेयर कारोबार	कारोबार रकम	अधिकतम	न्यूनतम मूल्य	अन्तिम मूल्य	कारोबार
त्रमाालक	काराबार सख्या	संख्या	रु.मा	मूल्य रु.मा	रु.मा	रु.मा	दिन
पहिलो	१,२८४	३,२८,२०८	२४,७४,६९,५६१	८०४	७११	920	६२
दोस्रो	१,१७२	३,१३,७५९	२४,१५,२०,८९६	८१०	७२५	७४०	६०
तेस्रो	१,३७६	२,६८,५५७	१८,८१,१९,६६८	७४१	६७०	६८२	६०
चौथो	२,५८४	७,१३,७५३	५०,७७,२०,६९२	७५४	६७५	६९३	६४
जम्मा	६, ४१६	१६,२४,२७७	१,१८,४८,३०,८१७	5 90	६७०	६९३	२४६

सम्मान तथा पुरस्कार

लेखा प्रणाली, आर्थिक विवरण र वार्षिक प्रतिवेदन प्रचलित मापदण्डअनुसार स्तरीयरूपमा प्रस्तुत गरेबापत नेपाल चार्टड एकाउन्टेन्ट्स संस्थाद्वारा आर्थिक वर्ष २०७४/७५ को लागि विभिन्न विधामा प्रदान हुने सम्मानमध्ये जनरल विधातर्फ रनर अप सम्मान कम्पनीलाई प्राप्त भएको छ। यो सम्मान संस्थाहरूले तयार गरेको वार्षिक प्रतिवेदनलाई साउथ एसियन फेडेरेसन अफ एकाउन्टेन्ट्स (South Asian Federation of Accountants) ले तयार गरेको मापदण्डको आधारमा मूल्यांकन गरी दिने व्यवस्था रहेको छ। यसै गरी आर्थिक वर्ष २०७४/७५ मा ठूला करदाता कार्यालयमा सबैभन्दा बढी आयकर दाखिला गरेबापत कम्पनीलाई सम्मानित गरिएको छ।

कम्पनी देन २०६२ को ढ्रफा १०९ अनुसार खुलाइएका थप विवरणहरू

प्रबन्ध सञ्चालक तथा पदाधिकारीहरूलाई भूक्तानी गरिएको पारिश्रमिक तथा सुविधा रकमको विवरण

आर्थिक वर्ष २०७५/७६ मा तह ११ र सो भन्दा माथिका पदाधिकारीहरूलाई पारिश्रमिक तथा अन्य सुविधाबापत रु. १,९९,२२,९९६।- भुक्तानी गरिएको छ।

आन्तरिक तथा बाह्य कारणबाट कम्पनीको कारोबारमा परेको असर कम्पनीको समग्र कारोबार निम्न कारणहरूबाट प्रभावित भएको छ :

- तीव्र प्रतिस्पर्धा तथा प्रविधिमा आएको विकास (जस्तै-OTT को प्रयोग) को कारणले कम्पनीको राजस्व वृद्धिमा असर परेको।
- सरकारी नीति नियमको पालना गर्नु कम्पनीको कर्तव्य भएको तर केही नीति नियमहरू पालना गर्दा प्रतिस्पर्धा गर्न व्यावहारिक समस्या भएको।
- भौगोलिक विविधताको कारण दुरसञ्चार उपकरणहरू जडान तथा सञ्चालन गर्न समस्या भएको ।
- छोटो समयमा हुने प्रविधिको परिवर्तनको कारणले नवीन प्रविधिमा आधारित सेवा उपलब्ध गराउन चुनौती रहेको।
- Market Saturation को कारणले वायरलेस सेवातर्फ नयाँ ग्राहकहरू आकर्षित गर्न चुनौती रहेको।

लाभांश बाँडफाँड गर्न सिफारिस गरिएको रकम

कम्पनी ऐन, २०६३ बमोजिम नेपाल सरकारको स्वीकृति लिई सञ्चालक समितिले आ.व. २०७५/७६ को मुनाफा रकममध्येबाट चुक्ता पूँजीको ४५ प्रतिशतका दरले नगद लाभांश वितरण गर्न सिफारिस गरेको छ।

शेयर जफत भएको भए जफत भएको शेयर संख्या, त्यस्तो शेयरको अंकित मूल्य, त्यस्तो शेयर जफत हुनुभन्दा अगावै सो बापत कम्पनीले प्राप्त गरेको जम्मा रकम र त्यस्तो शेयर जफत भएपछि सो शेयर बिक्री गरी कम्पनीले प्राप्त गरेको रकम तथा जफत भएको शेयरबापत रकम फिर्ता गरेको भए सोको विवरणः समीक्षा वर्षमा कुनै पनि शेयर जफत गरिएको छैन।

विगत आर्थिक वर्षमा कम्पनी र त्यसको सहायक कम्पनीको कारोबार प्रगति र सो आर्थिक वर्षको अन्त्यमा रहेको स्थितिको पुनरवलोकनः

कम्पनीको कारोबार तथा यससँग सम्बन्धित अन्य परिवर्तन/प्रगति विवरण सम्बन्धमा सञ्चालक समितिको प्रतिवेदनमा विस्तृत विवरण उल्लेख गरिएको छ र यस कम्पनीको कुनै पनि सहायक कम्पनी रहेको छैन ।

कम्पनी तथा यसको सहायक कम्पनीले आर्थिक वर्षभरिमा गरेको प्रमुख कारोबार र त्यस अवधिमा कम्पनीको कारोबारमा आएको महत्वपूर्ण परिवर्तन :

कम्पनीले विगत वर्षमा गरेका प्रगति विवरण सम्बन्धमा सञ्चालक समितिको प्रतिवेदनमा विस्तृत विवरण उल्लेख गरिएको छ।

विगत आर्थिक वर्षमा कम्पनीको आधारभूत शेयरधनीहरूले कम्पनीलाई उपलब्ध गराएको जानकारी :

कुनै जानकारी प्राप्त हुन नआएको।

विगत आर्थिक वर्षमा कम्पनीका सञ्चालक तथा पदाधिकारीले लिएको शेयर स्वामित्वको विवरण र कम्पनीको शेयर कारोबारमा निजहरू संलग्न रहेको भए सो सम्बन्धमा निजहरूबाट कम्पनीले प्राप्त गरेको जानकारी :

विगत आर्थिक वर्षमा सञ्चालकहरूबाट कुनै शेयर खरिद नगरेको र कम्पनीको शेयर कारोबारमा संलग्न रहेको सम्बन्धमा निजहरूबाट कुनै जानकारी प्राप्त नभएको।

विगत आर्थिक वर्षमा कम्पनीसँग सम्बन्धित सम्भौताहरूमा कृतै सञ्चालक तथा निजको नजिकको नातेदारको व्यक्तिगत स्वार्थको बारेमा उपलब्ध गराइएको जानकारीको व्यहोरा :

कुनै जानकारी प्राप्त नभएको ।

कम्पनीले आफ्नो शेयर आफैंले खरिद गरेको भए त्यसरी आफ् नो शेयर खरिद गर्नुको कारण, त्यस्तो शेयरको संख्या र अंकित मूल्य तथा त्यसरी खरिद गरेबापत कम्पनीले भुक्तानी गरेको

कम्पनीले हालसम्म आफ्नो शेयर आफैंले खरिद नगरेको।

आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली भए वा नभएको र भएको भए त्यसको विस्तृत विवरण :

यस सम्बन्धी विस्तृत विवरण सञ्चालक समितिको प्रतिवेदनमा दिइएको छ।

गत आर्थिक वर्षको कुल व्यवस्थापन खर्चको विवरण :

समीक्षा वर्षमा कुल व्यवस्थापन खर्च रु. १५,८०,५९,४६,५७१।-भएको छ। यसको विस्तृत विवरण आर्थिक विवरणमा दिइएको छ।

लेखापरीक्षण प्रतिवेदनमा कुनै कैफियत उल्लेख गरिएको भए त्यसबारे सञ्चालक समितिको प्रतिक्रिया :

लेखापरीक्षण प्रतिवेदनमा नियमित कारोबारमा देखिएका सामान्य कैफियत, प्रतिक्रिया र सुभावहरूमा सञ्चालक समितिको ध्यानाकर्षण भएको छ र सुधारका निम्ति आवश्यक कदम चालिसिकएको छ।

सञ्चालक, प्रबन्ध सञ्चालक, कार्यकारी प्रमुख, कम्पनीका आधारभूत शेयरधनी वा निजको निजकका नातेदार वा निज संलग्न रहेको फर्म, कम्पनी वा संगठित संस्थाले कम्पनीलाई कुनै रकम बुभाउन बाँकी भए सो कुरा:

कुनै रकम बुभाउन बाँकी नभएको।

शेयरधनीहरूले बुिफलिन बाँकी रहेको लाभांशको रकम:

आर्थिक वर्ष २०७५/७६ को अन्त्यसम्म शेयरधनीहरूले र ३०,२५,२५,९२४।- लाभांश रकम बुफिलिन बाँकी रहेको छ।

दफा १४१ बमोजिम सम्पत्ति खरिद वा बिक्री गरेको कुराको

विगत आर्थिक वर्षमा कम्पनीले कम्पनी ऐन, २०६३ को दफा १४१ बमोजिम सम्पत्ति खरिद वा बिक्री गरेको छैन।

दफा १७५ बमोजिम सम्बद्ध कम्पनीबीच भएको कारोबारको विवरण :

यस कम्पनीको सम्बद्ध कम्पनी नभएको।

कम्पनी ऐन तथा प्रचलित कानूनबमोजिम सञ्चालक समितिको प्रतिवेदनमा खुलाउनुपर्ने अन्य कुराहरू :

यसै प्रतिवेदनअन्तर्गत उचित स्थानमा खुलाइएको।

धन्यवाद ज्ञापन

कम्पनीको प्रगतिको लागि शेयरधनी र शुभिचन्तकहरूको तर्फबाट प्राप्त अटुट समर्थन, सहयोग र हौसलाको लागि सञ्चालक समितिको तर्फबाट म हार्दिक कृतज्ञता व्यक्त गर्दछु। निरन्तर सहयोग र निर्देशनको लागि नेपाल सरकार, सञ्चार तथा सूचना प्रविधि मन्त्रालय, नेपाल दूरसञ्चार प्राधिकरण, नेपाल धितोपत्र बोर्ड, आपूर्तिकर्ताहरु, सेवाप्रदायकहरु र सञ्चारकर्मीहरुलाई समेत धन्यवाद ज्ञापन गर्न चाहन्छौं। कम्पनीको उन्नित र प्रगतिमा निरन्तर लगनशील भई साथ दिने कम्पनी व्यवस्थापन तथा कर्मचारीहरूलाई विशेष धन्यवाद दिन चाहन्छौं।

कम्पनीको प्रगतिको लागि कर्मचारीहरूको कामप्रतिको प्रतिबद्धता, इमानदारिता र लगनशीलताको सञ्चालक समिति उच्च प्रशंसा गर्दै सञ्चालक समिति आउँदा वर्षहरूमा सबैसँग यस्तै सहयोगको अपेक्षा गर्दछ। आगामी दिनमा समेत हामीले ग्राहकको चाहनाअनुसार नवीन प्रविधिमा आधारित थप गुणस्तरीय सेवा दिने प्रतिबद्धता व्यक्त गर्दछौं।

अन्त्यमा, सेवा प्रदान गर्ने अवसर प्रदान गर्ने हाम्रा सबै आदरणीय ग्राहकवर्गप्रति पनि हार्दिक कृतज्ञता ज्ञापन गर्दे आगामी दिनमा समेत यहाँहरूको सहयोग तथा सदुभावको अपेक्षा गदछौँ।

धन्यवाद।

सञ्चालक समितिको तर्फबाट

दीपक सुवेदी

अध्यक्ष

मितिः २०७६ पौष २९

धितोपव दर्ता तथा निष्कासन नियमावली २०७३ को नियम २५ की उपनियम (२) सँग सम्बन्धित वार्षिक प्रतिवेदन

- १. सञ्चालक समितिको प्रतिवेदन : वार्षिक प्रतिवेदनमा उल्लेख गरिएको ।
- लेखापरीक्षकको प्रतिवेदन : वार्षिक प्रतिवेदनमा उल्लेख गरिएको।
- ३. लेखापरीक्षण भएको वित्तीय विवरण : वार्षिक प्रतिवेदनमा उल्लेख गरिएको।
- ४. कानुनी कारबाही सम्बन्धी विवरण :
- क) कम्पनीले वा कम्पनीको विरुद्ध कुनै मुद्दा दायर भएको भएः आ.व. २०७५/७६ मा यस कम्पनीविरुद्ध १६ (सोह्र) वटा मुद्दा दायर भएको र यस कम्पनीको तर्फबाट ५ (पाँच) वटा मुद्दा दायर भएको।
- ख) कम्पनीको संस्थापक वा सञ्चालकले वा सञ्चालकको विरुद्धमा प्रचलित नियमको अवज्ञा वा फौजदारी अपराध गरेको सम्बन्धमा कुनै मुद्दा दायर गरेको वा भएको भए :

सो सम्बन्धी जानकारी प्राप्त नभएको।

ग) कुनै संस्थापक वा सञ्चालकविरुद्ध आर्थिक अपराध गरेको सम्बन्धमा कुनै मुद्दा दायर भएको भए :

सो सम्बन्धी जानकारी प्राप्त नभएको।

५. कम्पनीको शेयर कारोबार तथा प्रगतिको विश्लेषण :

(क) धितोपत्र बजारमा भएको कम्पनीको शेयरको कारोबार सम्बन्धमा व्यवस्थापनको धारणा :

कम्पनीको शेयरको कारोबार लगानीकर्ताको कम्पनीप्रति विश्वास तथा प्रतिफलको विश्लेषणको आधारमा भैरहेको तथा शेयर कारोबारमा अनपेक्षित उतारचढावसमेत नदेखिएकोले शेयरको कारोबार सन्तोषजनक रहेको।

(ख) आ.व. २०७५/७६ मा कम्पनीको शेयरको अधिकतम, न्यूनतम र अन्तिम मूल्यका साथै कुल कारोबार शेयर संख्या तथा कारोबार भएको दिन :

सञ्चालक समितिको प्रतिवेदनमा उल्लेख गरिएको।

- समस्या, चुनौती तथा रणनीति :
- बाह्य समस्या तथा चुनौती :
- तीव्र प्रतिस्पर्धा ।
- बद्दो Over The Top (OTT) को प्रयोग।
- प्रविधिमा आएको तीव्र परिवर्तन।
- ग्राहकको चाहनामा परिवर्तन।
- सरकारी नीति नियमको परिपालना ।
- देशको भौगोलिक अवस्था।
- ख) आन्तरिक समस्या तथा चुनौती :
- निर्णय प्रिक्रयामा बढी समय लाग्ने ।
- कर्मचारी व्यवस्थापनमा समस्या।
- बद्दो सञ्चालन लागत।
- समस्या तथा चुनौती समाधान गर्न व्यवस्थापनले अवलम्बन गरेको रणनीति :
- रणनीतिक साभ्नेदार भित्रुयाई दीर्घकालीनरुपमा कम्पनीलाई थप प्रतिस्पर्धी बनाउने ।
- समसामियकरुपमा सेवाको गुणस्तर तथा प्रभावकारिता वृद्धि गर्न आवश्यकताअनुसार सम्भावित क्षेत्रहरूको पहिचान गरी Outsourcing बाट समेत सेवा विस्तार तथा मर्मत सम्भारको कार्य गर्ने ।
- निर्णय प्रक्रिया तथा सेवाप्रवाहलाई प्रभावकारी बनाउन कम्पनीको पुनः संरचना गर्ने ।
- पूर्वाधारको पर्याप्त विकास गरी गुणस्तरीय सेवा प्रदान
- ग्राहकको मागबमोजिम उच्च गतिको डाटा सेवा (4G/LTE) उपलब्ध गराउने ।
- राजस्वका सम्भावित स्रोतहरूको पहिचान गर्ने।
- संस्थागत सुशासन : सञ्चालक समितिको प्रतिवेदनमा समावेश गरिएको।

हामा सेवाहरू तथा सामाजिक उत्तरदायित्व

व्यावसायिक परिदृश्य

सूचना र सञ्चार प्रविधिले विश्वलाई एउटा सानो भौगोलिक दायरामा समेटेको छ । हाल जीवनको हरेक क्षेत्र सूचना तथा सञ्चार प्रविधिसँग जोडिएको छ र यसको विकास तथा प्रयोगमार्फत प्राप्त हुने अवसरले आम नागरिकको जीवनयापनमा अभूतपूर्व सहजता प्राप्त भएको छ। नागरिकहरूको पहुँचमा सूचना तथा सञ्चार प्रविधि हुँदा राष्ट्रिय महत्वका बृहत्तर लक्ष्य हासिल पहिलेभन्दा सहज हुँदै गएका छन्। यसका साथसाथै सूचना प्रवाहमा समेत सूचना तथा सञ्चार प्रविधि निकै नै प्रभावकारी हुँदै गएको छ। प्रविधिको प्रयोगले प्रदान गरेको सहज अन्तरिक्रयाबाट सार्वजनिक सेवाप्रवाहमा समेत उल्लेखनीय परिवर्तन आएको छ। राज्यबाट प्रदान गरिने सेवाप्रवाह र त्यसको प्रभावकारिता तथा सुशासनमा सूचना प्रविधि अपरिहार्य हुन्छ। नेपाल सरकारले पनि राष्ट्रको आर्थिक समृद्धि एवं समुन्नतिको लागि सूचना तथा सञ्चार प्रविधिलाई राष्ट्रिय प्राथमिकतामा राखी यस सम्बन्धी छुट्टै नीतिगत तथा संस्थागत व्यवस्था गरेको छ। राष्ट्रको लगानी भएको र यस क्षेत्रमा विशिष्ट अनुभव संगालेको एकमात्र संस्था भएको आधारमा पनि राष्ट्र निर्माणको लागि एक महत्वपूर्ण साभेदार र योगदानकर्ताको रूपमा नेपाल टेलिकमले आफ्नो निरन्तर र प्रभावकारी भूमिका निर्वाह गर्नुपर्ने हुन्छ र गरिरहेको पनि छ। यस्तो उच्च महत्वको राष्ट्रिय तथा सामाजिक पूर्वाधारको विकास, निर्माण तथा सञ्चालनमा संलग्न भएको निकायको हैसियतमा कम्पनीलाई देश विकासको महत्वपूर्ण साभ्नेदार र योगदानकर्ताको रूपमा लिन सिकन्छ। आम नागरिकको अथाह माया र विश्वास प्राप्त संस्था नेपाल टेलिकम, देशको दूरसञ्चार क्षेत्रको हालसम्मको विकासमा विभिन्न रूपमा निरन्तर लागिपरेको तथा वर्तमान प्रतिस्पर्धी र तीव्र व्यावसायिक परिदृश्यमा पनि आफ्नो अग्रणी र सम्मानित स्थान कायम गर्न सफल संस्था हो। नेपाल सरकारको Digital Nepal, Digital Economy र Smart City and Smart Society को अवधारणालाई साकार पार्न पूर्वाधार तयार गर्नको लागि नेपाल टेलिकमले महत्वपूर्ण भूमिका निर्वाह गरिरहेको छ। यस किसिमको सेवामार्फत मुलुकको आर्थिक विकास र समृद्धि तथा आम नागरिकको जीवनस्तर सुधार र Digital Divide न्यूनीकरण हुने देखिन्छ।

विभिन्न अत्याधुनिक प्रविधि र उपकरणमार्फत देशका सुगम, दुर्गम, हिमाल, पहाड र तराईका सबै क्षेत्रका जनतामा सूचना तथा सञ्चार प्रविधिको पहुँच सुनिश्चित गर्न गहिकलो योगदान गरिरहेको नेपाल टेलिकमको इतिहास सय बर्षभन्दा लामो छ। यति लामो र निरन्तरको जिम्मेवारीपूर्ण कार्यमा गतिशील रूपमा देश विकासको महत्वपूर्ण पक्षमा सहभागी हुन पाउनु हाम्रो लागि गौरवको कुरा हो। संस्थाको निरन्तरको अग्रता, व्यावसायिक सफलता र गतिशीलतामा हाम्रा विविध सेवाका समग्र प्रयोगकर्ता महानुभावहरूको विश्वास, व्यावसायिक साभेदारहरूको सहकार्य, शेयरधनी महानुभावहरूको आस्था एवं कर्मचारीहरूको मेहनत महत्वपूर्ण कारक तत्वको रूपमा रहेका छन्।

देशमा दूरसञ्चार सेवा प्रदान गर्ने सेवाप्रदायकमध्ये सर्वाधिक धेरै सेवाहरू र सेवाग्राहीहरू रहेको यस कम्पनीले समयानुकूल र नवीनतम प्रविधिहरू भित्र्याउँदै परम्परागत टेलिफोन, मोबाइल टेलिफोन, ब्रोडब्यान्ड इन्टरनेटलगायतका आधारभूत एवं पूरक सेवाहरू प्रदान गरी ग्राहकहरूको आवश्यकता पूरा गर्दै यथार्थमा 'राष्ट्रको सञ्चार' बन्न सफल भएको छ।

सेवाहरूको निरन्तर घट्दो मूल्य, निरन्तर बढिरहेको बजार प्रतिस्पर्धा एवं ग्राहकहरूको माग र चाहनाहरूको परिपूर्ति गर्नुपर्ने आवश्यकता तथा अत्यन्त छिटो-छिटो भइरहेको प्रविधिको विकासका कारण ठूलो लगानीको बाबजुद पनि न्यून प्रतिफल हुने परिवर्तित व्यावसायिक परिदृश्यमा आफ्नो कार्यशैली तथा कार्यक्षमतामा उल्लेख्य सुधार गर्दै आएको छ। सेवाप्रवाह अभ प्रवाहकारी बनाउनुपर्ने व्यावहारिक चुनौतीहरू हुँदाहुँदै कम्पनीले ग्राहकहरूको विश्वास तथा लगानीकर्ताहरूको आस्था कायम राख्न सफल भएको छ। यो अग्रता र गतिशीलता भविष्यमा पनि कायम राखिरहने हाम्रो प्रतिबद्धता रहेको छ।

कम्पनीले २०७६ कार्तिक महिनासम्ममा देशभरका २ करोड ३६ लाख ५७ हजार १ सय ४६ ग्राहक महानुभावहरूलाई टेलिफोन सेवा प्रदान गरेको छ। सो अनुसार कम्पनीले उपलब्ध गराएका सेवाहरूको टेलिघनत्व ८०.२१ पुगेको छ। कुल प्रयोगकर्ताहरूमध्ये २ करोड ११ लाख ८८ हजार ८ सय ७४ जीएसएम मोबाइल सेवा, १७ लाख ९१ हजार ४ सय ७४ सीडीएमए मोबाइल सेवा तथा ६ लाख ७६ हजार ७ सय ९७ ल्यान्डलाइन सेवाका प्रयोगकर्ता रहेका छन्। त्यसै गरी सोही अवधिमा मोबाइल डाटा, एडीएसएल, एफटीटीएच, वाइम्याक्स र लिजलाइन गरी कम्पनीको इन्टरनेट सेवा प्रयोगकर्ताहरूको संख्या १ करोड ४६ लाख ४१ हजार १ सय ९४ पुगेको छ।

नेपाल दूरसञ्चार प्राधिकरणले प्रकाशित गरेको २०७६ असोजको MIS Report अनुसार कुल दूरसञ्चार बजारको भ्वाइस र डाटा सेवामा नेपाल टेलिकमको हिस्सा ऋमशः ५५.३५ प्रतिशत र ४८.७१ प्रतिशत रहेको छ।

देशव्यापी सञ्जाल, भरपर्दो सेवा, समयसापेक्ष रूपमा तय गरिएको मूल्य, तिरेको मूल्यअनुसारको सेवा प्राप्त हुने सुनिश्चितता, नाफा वृद्धिमा भन्दा सुलभ सेवा देशभर पुऱ्याउने र देश विकासमा योगदान दिने कम्पनीको छिव एवं प्रतिबद्धता र राष्ट्र निर्माणमा समर्पित सार्वजनिक संस्था हुनु नै नेपाल टेलिकम आम नेपालीहरूको रोजाइमा पर्नुको प्रमुख कारण रहेको छ ।

कम्पनीका प्राथमिकताहरू

नेपाल टेलिकमले आफ्नो उद्देश्यको रूपमा 'ग्राहक सेवामा समर्पित' र 'राष्ट्र निर्माण हाम्रो लक्ष्य'लाई अङ्गिकार गरेको छ। सोही अनुरूप ग्राहक सेवामा समर्पित रही राष्ट्र निर्माणमा गहिकलो योगदान पुऱ्याउने र आम नेपालीहरूको आर्थिक र सामाजिक सशक्तीकरणको लागि क्रियाशील कम्पनीको रूपमा आफ्नो स्थान अभ सशक्त बनाउन नेपाल टेलिकम सदैव कटिबद्ध छ।

राष्ट्र निर्माण हाम्रो लक्ष्य

दूरसञ्चार र सूचना प्रविधिसँग सम्बन्धित सेवाहरू आम जनमानसको लागि अपिरहार्य सेवाको रुपमा बिकिसत भैसकेका छन् र दिनानुदिन सो भन् बढ्दो ऋममा रहेको छ। विभिन्न सामाजिक सेवाहरूमा आएको प्रविधिगत विकास, आर्थिक तथा व्यावसायिक प्रणालीहरूको आधुनिकीकरण र नवीनतम सेवा-सुविधाहरूको उपलब्धता नै समाजमा दूरसञ्चार तथा सूचना प्रविधिजन्य सेवाहरूको अपिरहार्यता बढ्नुका मुख्य कारण रहेका छन्। व्याबसायिक रूपमा सेवा सञ्चालन गर्दा बढी जनघनत्व भएका शहरी क्षेत्रमा सेवा प्रदान गर्नु बढी नाफामूलक र ग्रामीण क्षेत्रमा सेवा प्रदान गर्नु व्यावसायिक रूपले चुनौतीपूर्ण हुन्छ। यसो हुँदाहुँदै पिन हामीले देशको अग्रणी सेवाप्रदायक तथा जिम्मेवार सार्वजनिक निकाय भएको नाताले व्यावसायिक नाफाको लागि मात्र नभई नाफा नहुने दुर्गम र विकट स्थानहरूमा पिन सेवाको समान पहुँच पुऱ्याउनेतर्फ निरन्तर र हरसम्भव प्रयास जारी राखेका छौं।

ग्राहक सेवामा समर्पित

नेपाल टेलिकमले सदैव आफ्ना ग्राहकहरूलाई व्यावसायिक सफलताको आधार मान्ने गरेको छ। एक सेवामूलक व्यावसायिक संस्था भए पिन सञ्चार क्षेत्रको विकासको लागि कम्पनीले आफ्नो तर्फबाट कुनै कसर बाँकी राखेको छैन। मुलुकका सुगम, दुर्गम, गाउँ, शहर सबै स्थानका उपभोक्तालाई सूचना तथा सञ्चार प्रविधिको पहुँच पुऱ्याउनुका साथसाथै सुपथ मूल्यमा आधुनिक र गुणस्तरीय दूरसञ्चार सेवाहरू प्रदान गर्नु कम्पनीको मूल उद्देश्य रहेको छ। विगतबाट प्राप्त अनुभव, ग्राहकवर्गबाट प्राप्त सुभाव, ग्राहकवर्गको बदिलँदो रूचि, प्रविधि र सोको प्रयोगमा आइरहेको परिवर्तन, बजारको परिदृश्यलगायतका विभिन्न आयामहरूको

आधारमा ग्राहक सेवालाई अफ प्रभावकारी बनाई ग्राहकहरूको महत्वपूर्ण विश्वास र भरोसा कायम राख्नेतर्फ कम्पनीले सदैव आफ्नो प्रयास जारी राखेको छ।

पारदर्शिता

कम्पनीले आफ्ना सम्पूर्ण गितविधिहरूलाई पारदर्शीरुपमा जानकारी गराउने गरेको छ। कम्पनीले आफ्ना सेवा-सुविधा, सेवाका महसुल, पिरयोजना तथा आयोजनाको सञ्चालन तथा प्रगित, सामाजिक उत्तरदायित्वजस्ता कार्यहरूको जानकारी समय-समयमा दिँदै आइरहेको छ। यसैगरी कम्पनीले आफ्नो आर्थिक कारोबारलाई राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय मापदण्डअनुसार तयार गरी पत्रपत्रिकामार्फत त्रैमासिक रुपमा सबैको जानकारीको लागि प्रकाशित गर्दै आएको छ। आफ्ना सम्पूर्ण गितविधि तथा सेवा सञ्चालनको कार्यमा उच्चतम पारदर्शिता तथा प्रभावकारिता ल्याउन कम्पनी सदैव गम्भीर रहेको छ।

नवीनतम प्रविधि

नेपाल टेलिकमले विश्वव्यापीरुपमा व्यावसायिक सञ्चालनमा रहेका नवीनतम प्रविधिहरू समयमै देशिभन्न भित्र्याउँदै आधारभूत टेलिफोन, मोबाइल टेलिफोन, ब्रोडब्यान्ड इन्टरनेटलगायतका आधारभूत एवं पूरक सेवाहरूमार्फत ग्राहकहरूको आवश्यकता पूरा गर्दै आइरहेको छ। हाल मोबाइल सेवाको अत्याधुनिक प्रविधि मानिने फोरजी/एलटीई सेवा देशभरका ७ वटै प्रदेशमा विस्तारको ऋममा छ भने इन्टरनेट सेवामा अत्याधुनिक प्रविधि मानिने एफटीटीएच सेवा पिन देशभिर विस्तारको ऋममा छ। यसै गरी विद्युतीय माध्यमबाट स्वास्थ्य, शिक्षा, व्यापारजस्ता सेवासुविधा प्रवाह अभ सहज बनाउन कम्पनीले राष्ट्रिय वाणिज्य बैंकसँगको सहकार्यमा 'मोबाइल मनी' सेवा सुरु गर्नेतर्फ पिन काम गरिरहेको छ।

सेवाग्राहीहरूका आकांक्षा अनुरूपका सेवाहरू प्रदान गर्न, देशको समग्र आर्थिक विकासका लागि आवश्यक हुने पूर्वाधारहरू तयार गर्न, परिवर्तनको अनुभूति दिलाउने गरी गुणस्तरीय सेवा उपलब्ध गराउन र सेवाप्रवाहलाई पूर्ण प्रतिस्पर्धी बनाउन कम्पनीले सदैव नवीन प्रविधिहरूको अवलम्बन गर्दै अग्रणी भूमिका निर्वाह गर्दै आइरहेको छ।

व्यावसायिक रणनीति

ग्राहक सेवा तथा सम्बन्ध

ग्राहक सेवामा समर्पित भन्ने मूल्य मान्यतालाई आत्मसात गर्दै ग्राहकहरूको बदलिँदो चाहना तथा कम्पनीबाट ग्राहकहरूले गर्नुभएको अपेक्षाहरूलाई पूरा गर्नको लागि उत्कृष्ट ग्राहक सेवा प्रदान गर्न कम्पनी सदैव कटिबद्ध छ। हाम्रा ग्राहकवर्गबाट प्राप्त मार्गदर्शन, प्रतिक्रिया तथा सुभावहरू कम्पनीको प्रगतिका लागि महत्वपूर्ण छन् । यिनै कारणहरुले गर्दा २ करोड ३६ लाखभन्दा बढी ग्राहकहरूको साथमा हामी देशकै अग्रणी दूरसञ्चार सेवाप्रदायक हुन सफल भएका छौं।

ग्राहकवर्गको हित तथा सेवामा समर्पित रही देशभरि भरपर्दो दूरसञ्चार सेवाहरू उपलब्ध गराउने एउटा अग्रणी संस्थाको रूपमा आफ्ना ग्राहकवर्गहरूसँग सुमधुर सम्बन्ध स्थापना तथा विस्तार गर्न हामी कटिबद्ध छौं। सेवामूलक संस्थाको रूपमा कम्पनीले आफ्ना ग्राहकहरूलाई कम्पनीको अस्तित्व र अग्रताको सूत्रधारको रूपमा मानेको छ। ग्राहकहरूले कम्पनीको बिक्री कक्ष तथा ग्राहक सेवा केन्द्रहरूसम्म नपुगी सेवा खरिद गर्न तथा प्याकेजहरू छनौट गर्न सक्ने गरी एस.एम.एस., वेब तथा मोबाइल एपमा आधारित सेवा खरिद, रिचार्ज, प्याकेज खरिद, गुनासो दर्ता आदिका सुविधाहरू कम्पनीले सञ्चालनमा ल्याएको छ र तिनमा समयानुकूल विकास, परिमार्जन र सुधारमा निरन्तरता दिएको छ। साथै सामाजिक सञ्जालमार्फत समेत ग्राहकहरूबाट प्राप्त गुनासाहरूलाई कम्पनीले समयमै सम्बोधन गर्दै आइरहेको छ। कम्पनीका ग्राहक महानुभावहरूसँग स्थापित सम्बन्धले उच्च गुणस्तरीय ग्राहक अनुभूति प्रदान गर्ने आफ्नो संकल्पमा महत्वपूर्ण भूमिका निर्वाह गर्नेछ भन्ने कम्पनीले विश्वास लिएको छ।

सूचना प्रवाह

कम्पनीले सेवाग्राहीहरूलाई प्रदान गर्ने विभिन्न सेवा तथा सुविधाहरूको प्रभावकारी सूचना प्रवाह व्यावसायिक सफलतासँग जोडिएको हुन्छ। यसै कुरालाई मनन गर्दै कम्पनीले प्रदान गर्ने सेवा तथा सुविधाहरूको जानकारी विभिन्न माध्यममार्फत गर्दै तथा गराउँदै आइरहेको छ । मुख्य गरी तल उल्लिखित माध्यमहरू नै सूचना प्रवाहका मुख्य क्षेत्रहरू हुन्।

देशभर रहेका दूरसञ्चार कार्यालय

आम उपभोक्ताहरूलाई कम्पनीको सेवाहरूको बारेमा सुसूचित गर्ने र सेवा खरिद तथा खरिदपश्चात् आवश्यक सहयोग उपलब्ध गराउने उद्देश्यले मुलुकका विभिन्न स्थानहरूमा रहेका दुरसञ्चार कार्यालयहरू तथा ग्राहक सेवा केन्द्रहरूमार्फत कम्पनीले आवश्यक सेवाहरू उपलब्ध गराउँदै आएको छ।

रेडियो, टिभी, एफएम तथा पत्रपत्रिका

कम्पनीको सेवा-सुविधाहरू उपयोग सम्बन्धी सचेतना जगाउन, सेवाहरूको बारेमा सुसूचित गर्न तथा अन्य आवश्यक जानकारीहरू समयसापेक्षरूपमा उपलब्ध गराउन एफ.एम. रेडियो, पत्रपत्रिका, टेलिभिजन जस्ता माध्यमहरू कम्पनीले व्यापकरुपमा प्रयोग गर्दै आएको छ। आम उपभोक्ताहरूसँग नजिक रहन यस्ता माध्यमहरूको भूमिका उल्लेख्य रहने देखिन्छ र यसलाई अभ प्रभावकारी बनाउनेतर्फ कम्पनी क्रियाशील रहँदै आएको छ।

कम्पनीको वेबसाइट तथा सामाजिक सञ्जाल

सूचना तथा सञ्चार प्रविधिको बढ्दो प्रयोग सँगसँगै आम नागरिकलाई सेवाको बारेमा सुसूचित गर्ने तथा सेवाप्रवाह गर्ने प्रकृतिमा पनि व्यापक परिवर्तन हुँदै आइरहेको छ। स्मार्टफोन, कम्प्युटर, ल्यापटप तथा ट्याब्लेटजस्ता उपकरणहरूको प्रयोग निकै बढिरहेको परिप्रेक्ष्यमा वेबसाइट तथा सामाजिक सञ्जालमार्फत सूचना प्रवाह गर्नु व्यावसायिक रूपमा निकै नै प्रभावकारी हुँदै आइरहेको छ। यसै कुरालाई मनन गर्दै कम्पनीले पनि आफुनो वेबसाइट तथा आधिकारिक सामाजिक सञ्जालहरू (फेसबुक, ट्वीटर, इन्स्टाग्राम, लिंक्डइन, युट्युब आदि) मार्फत ग्राहकवर्गलाई सूचना प्रदान गर्ने, गुनासो सुन्ने तथा सेवाप्रवाह गर्नेतर्फ क्रियाशील रहँदै आएको छ। कम्पनीको वेबसाइट तथा सामाजिक सञ्जालमार्फत प्रदान गरिने सेवालाई अभ प्रभावकारी बनाउन वेबसाइटलाई व्यापक परिवर्तन गरी सञ्चालन गर्ने तयारीमा रहेको छ। कम्पनीको वेबसाइट तथा आधिकारिक सामाजिक सञ्जालहरूको लिंक निम्नअनुसार छन्।

Website: www.ntc.net.np Facebook: NepalTelecom.NT

Twitter: ndcl_nt

Instagram: nepaltelecomofficial

YouTube: Nepal Telecom LinkedIn: Nepal Telecom

एसएमएस सेवा

कम्पनीले प्रदान गर्ने विभिन्न सेवा-सुविधाहरूको बारेमा आम उपभोक्ताहरूलाई एसएमएसमार्फत पनि समय-समयमा सुसूचित गर्दै आइहेको छ। कम्पनीले निकट भविष्यमा USSD Flash Message, End of Call Notification मार्फत पनि ग्राहकहरूलाई सूचना प्रदान गर्ने कार्य अगाडि बढाएको छ।

मोबाइल एप

कम्पनीले नेपाल टेलिकम एप (Nepal Telecom APP) मार्फत विभिन्न सेवा-सुविधाहरूको बारेमा ग्राहकहरूलाई जानकारी गराउँदै आइरहेको छ। ग्राहकहरूलाई सहजरुपमा जानकारी उपलब्ध गराउन र विभिन्न सेवा-सुविधा प्रदान गर्न मोबाइल एपमा विभिन्न नयाँ सुविधाहरू थप गरिरहेको छ। एपमार्फत नेपाल टेलिकमका जीएसएम, सीडीएमए, पीएसटीएन र एडीएसएल, एफटीटीएच लगायत अन्य सेवाहरूको बारेमा जानकारी प्राप्त गर्न, प्याकेजहरू खरिद गर्न, बिल तिर्न लगायत अन्य धेरै सेवा-सुविधाहरू उपयोग गर्न सिकन्छ। ग्राहकवर्गको सहजताको लागि नेपाल टेलिकमको मोबाइल तथा वेबसाइट प्रयोग गर्दा खपत हुने डाटामा कुनै शुल्क नलाग्ने व्यवस्था गरिएको छ। यो एप Google Play Store र iOS APP Store मा उपलब्ध रहेको छ।

कम्पनीको प्रवक्ता, सह-प्रवक्ता एवं सूचना अधिकारी

नेपाल टेलिकमले प्रवक्ता, सह-प्रवक्ता, सूचना अधिकारी एवं प्रेस विज्ञप्ती मार्फत कम्पनी तथा कम्पनीका विभिन्न सेवा-सुविधाहरू सम्बन्धी जानकारी प्रवाह गर्ने गरेको छ।

ग्राहक सेवा केन्द्र

नेपाल टेलिकमले आफ्ना सेवा र सुविधा सम्बन्धी जानकारी ग्राहक सेवा केन्द्रमार्फत पनि उपलब्ध गराउँदै आएको छ।

आयका नयाँ स्रोतहरूको पहिचान

कम्पनीले उपलब्ध गराउँदै आएका विभिन्न सेवाहरू जस्तै-वायरलाइन सेवा, वायरलेस सेवा, एसएमएस सेवा ,ब्रोडब्यान्ड इन्टरनेट सेवा, लिज्ड लाइन सेवा, अन्तरआबद्धता सेवा, अन्तर्राष्ट्रिय कल सेवा, भ्यालु एडेड सेवा आदि कम्पनीका आयका मुख्य म्रोतहरू हुन् । कम्पनीको कुल आम्दानीमध्ये सेवा बिक्रीबाट प्राप्त हुने आय ८४.१० प्रतिशत र अन्य आम्दानी १५.९० प्रतिशत रहेको छ । प्रायः सबै सेवाहरू अग्रिम भुक्तानी (Prepaid) वा क्रेडिट लिमिटको रुपमा धरौटी लिई प्रदान गरिने भएकोले जोखिम न्यून हुन्छ र नगद प्रवाहमा समेत सकारात्मक प्रभाव परिरहेको छ। महत्वपूर्ण आयोजनाहरू (जस्तै- माथिल्लो तामाकोशी, त्रिशूली ३बी) र जलविद्युत् लगानी तथा विकास कम्पनीमा समेत लगानी गरी आयका स्नोतहरूलाई विविधीकरण गर्नेतर्फ नेपाल टेलिकम प्रयासरत रहेको छ।

दूरसञ्चार सेवा प्रवाहलाई थप प्रभावकारी बनाउँदै लक्षित वर्गसम्म शिक्षा, स्वास्थ्य, सुरक्षालगायतका सेवाहरूको पहुँच पुऱ्याउने कार्य देशको संघीय संरचनामा थप महत्वपूर्ण हुने देखिन्छ। यस कार्यले कम्पनीलाई चुनौतीका साथसाथै अवसर पिन प्राप्त हुने देखिन्छ। यसतर्फ पिन ध्यान दिँदै कम्पनीले आयका नयाँ स्रोतहरूको पहिचान गर्दै देशव्यापीरुपमा दूरसञ्चार प्रविधिको विस्तारमा विशेष कार्य गर्दै आइरहेको छ।

यसै सन्दर्भमा कम्पनीले आगामी दिनमा पनि अग्रणी स्थानमा रहन ग्राहकको मागलाई सम्बोधन गर्न सक्ने आधुनिक सेवाहरू जस्तै- IOT (Internet of Things) तथा Machine to Machine (M2M) अन्तर्गतका विभिन्न व्यावसायिक क्षेत्रहरू पहिचान गरी आवश्यक कार्ययोजना तय गर्ने कार्य प्राथमिकतामा राखेको छ।

कम्पनीका सफलताका आधार: कम्पनीका सेवा र ग्राहकहरू

कतपतीका सेवाहरू

सय वर्षभन्दा पनि धेरै लामो अनुभव संगालेको यस कम्पनीले सदैव नवीनतम प्रविधिहरूको अवलम्बन गर्दै आफ्ना ग्राहकवर्गहरूको सञ्चार सम्बन्धी सम्पूर्ण आवश्यकताहरू पूरा गर्न सस्तो, गुणस्तरीय तथा देशव्यापीरुपमा भरपर्दो दूरसञ्चार सेवा उपलब्ध गराउँदै आएको छ। यस कार्यको लागि विभिन्न प्रविधिमा आधारित विविध सेवाहरू उपलब्ध गराउनुका साथै विश्वबजारमा उपलब्ध नवीनतम प्रविधिमार्फत हामी आफ्ना सेवाहरूलाई आधुनिकीकरण गर्ने कार्यमा सदैव सिऋय र नेपालमा नै भित्र्याउनेमा पहिलो रहेका छौं।

देशको दूरसञ्चार क्षेत्रको विकास र विस्तारमा कटिबद्ध यस संस्थाप्रति स्थापनाकालदेखि नै ग्राहकहरूको अपार आस्था, सहयोग र सद्भाव कायम रहेको छ। २ करोड ३६ लाखभन्दा बढी ग्राहकहरूको साथमा नेपाल टेलिकम मुलुककै अग्रणी दूरसञ्चार सेवाप्रदायक हुन सफल भएको छ र व्यावसायिक सफलता र बजारमा अग्रता कायम राख्ने आफ्नो लक्ष्य प्राप्तिको लागि अटुटरुपमा कम्पनी अघि बढिरहेको छ। यस अवधिमा कम्पनीले अवलम्बन गरेका विभिन्न प्रविधिहरूमार्फत उपलब्ध गराउँदै आएका सेवाहरू निम्नानुसार रहेका छन्।

भ्वाइस तथा एसएमएस सेवा आधारभूत स्थानीय टेलिफोन (PSTN)

नेपालमा दूरसञ्चार सेवाको थालनी वि.सं. १९७३ मा भएको देखिन्छ भने त्यसको एक वर्षपछि १९७४ साल जेठ १ देखि सो सेवा सर्वसाधारण नेपालीको प्रयोगमा समेत आएको पाइन्छ। दक्षिण एसियामै पहिलोपटक कम्पनीले पूर्ण स्वचालित डिजिटल प्रणालीमा आधारित सेवा प्रदान गरेको हो। कम्पनीले हाल देशभरि कुल १०३६ एक्सचेन्जहरूमार्फत सेवा प्रदान गर्दै आइरहेको छ। तत्कालीन TDM Based प्रणालीबाट IP Based प्रणालीमा रुपान्तरण भई हाल IP Based Soft-Swith, Media Gateway हरू सञ्चालनमा रहेका छन्। IP प्रविधिमा आधारित Next Generation Network (NGN), Softswitch तथा Access Network मार्फत Voice, Video & Data (Triple Play) सेवा प्रदान गर्न सक्ने गरी प्रविधि रुपान्तरण भैसकेको छ। Multi Vendor Equipment आबद्ध गर्न सिकने र कम खर्चमा गुणस्तरीय सेवा प्रदान गर्न सिकने भएकोले पनि हालको NGN मा आधारित नेटवर्क कम्पनीको लागि फलदायी हुने देखिन्छ। हाल TDM Migration परियोजनाअन्तर्गत पुराना एक्सचेन्जहरू पनि Access Gateway ले प्रतिस्थापन भैसकेका छन्। आधारभूत स्थानीय टेलिफोनतर्फ कम्पनीले निम्नलिखित सेवाहरू प्रदान गर्दै आइरहेको छ।

आधारभृत स्थानीय टेलिफोन सेवामा उपलब्ध सुविधाहरू

- स्थानीय/राष्ट्रिय/अन्तर्राष्ट्रिय कल सेवा
- कलर आई.डी. (CLIP)
- लिकड कोड (Locking Code)
- कल हन्टिङ (Call Hunting)
- ३ पार्टी कन्फरेन्स (Three Party Conference)
- कल ट्रान्सफर (Call Transfer)
- कल वेटिङ (Call Waiting)
- होम मिटरिङ (Home Metering)
- एब्रिभिएटेड डायलिङ (Abbreviated Dialing)
- वेकअप कल (Wakeup Call)
- लोकल, STD, ISD कल (ISD, Budget Call, 1424, 1445 आदि)
- नोटिस बोर्ड सेवा
- इजी फोन (SIP) सेवा
- एड्भान्स्ड फ्री फोन सेवा
- पीएसटीएन ऋडिट लिमिट सेवा
- आईभीआर सेवा

त्यसै गरी नेपाल टेलिकमले Fiber To The Home (FTTH) सेवामार्फत पनि भ्वाइस तथा ब्रोडब्यान्ड इन्टरनेट सेवा सञ्चालनमा ल्याइसकेको छ र निकट भविष्यमा नै यसै प्रविधिमार्फत टेलिभिजन सेवा (IPTV Service) पनि प्रदान गर्नेतर्फ कार्य गरिरहेको छ।

ग्रामीण क्षेत्रमा स्याटेलाइट प्रविधिमार्फत दुरसञ्चार सेवा (VSAT Services)

देशका अति दुर्गम र विकट भौगोलिक स्थानहरू जहाँ सहजरुपमा दूरसञ्चार सेवाहरू प्रदान गर्न सिकँदैन त्यस्ता स्थानहरूमा रहने जनतालाई पनि दूरसञ्चार सेवाको पहुँचमा ल्याउनको लागि कम्पनीले Satellite Backhaul मार्फत VSAT Service प्रदान गर्दै आइरहेको छ। लगानीको तुलनामा निम्न प्रतिफल हुने यस्ता स्थानहरूमा समेत सेवा पुऱ्याएर 'रास्ट्रको सञ्चार' बन्न कम्पनी सधैं अग्रसर रहेको छ। वि.सं. २०३९ कार्तिक २ गते (१९ अक्टोबर १९८२) मा सगरमाथा भूउपग्रह केन्द्रको स्थापना भएसँगै लगाताररूपमा कम्पनी यस किसिमको सेवा प्रदान गर्दै आइरहेको छ। यसका अतिरिक्त भूकम्प, बाढीलगायत दूरसञ्चार पूर्वाधारमा क्षिति पुऱ्याउने अन्य दैवी प्रकोपको अवस्थामा प्रवाहित क्षेत्रहरूमा तत्काल सञ्चार सेवा पुऱ्याई उद्धार कार्यमा सहयोग पुऱ्याउन पनि Satellite प्रविधि निकै नै प्रभावकारी रहँदै आइरहेको छ।

वायरलेस भ्वाइस सेवा जीएसएम प्रविधिको मोबाइल सेवा

नेपालमै पहिलोपटक जीएसएम (2G) मोबाइल सेवा नेपाल टेलिकमले मिति २०५६ साल वैशाख ३० गते काठमाडौंबाट विधिवत्रुपमा सुरु गरेको हो। तत्पश्चात GSM Service मा प्रविधिगतरुपमा धेरै परिवर्तन भैसकेको छ। नेपाल टेलिकमले चौथो पुस्ताको नवीनतम प्रविधि 4G/LTE सेवा मिति २०७३ पुस १७ (2017/01/01) मा काठमाडौं र पोखरामा सुरुवात गरेकोमा २०७६ असोज १५ (2019/10/02) गते देशव्यापीरुपमा नयाँ प्रविधिको 4G/LTE (LTE Advanced) सेवाको सफ्ट लन्च भएको हो। जम्मा १११ स्थानका बीटीएसबाट सेवा विस्तार गरिएकोमा हाल सातै प्रदेशमा गरी भन्डै १५०० भन्दाबढी स्थानका बीटीएस टावरबाट यो सेवा सुचारु भइरहेको छ। हालसम्म ६५ जिल्लामा 4G/LTE सेवाको विस्तार गरिएको छ। वायरलेस मोबाइल प्रविधि अन्तर्गत निम्न सेवाहरू उपलब्ध छन् :

- प्रिपेड तथा पोस्टपेड सेवा
- एसएमएस सेवा
- विभिन्न प्रकारका भ्यालु एडेड सेवा
- प्रिपेड/पोस्टपेड इन्टरनेसनल रोमिङ सेवा
- फ्रेन्ड्स एन्ड फेमिली सेवा
- सीआरबीटी (CRBT) सेवा
- कल फरवार्ड/कल वेटिङ/कल होल्ड सेवा
- क्लोज युजर ग्रुप (CUG) सेवा
- सस्तो र आकर्षक प्याकेजहरू
- अन्य सेवाहरू

सीडीएमए प्रविधिको मोबाइल सेवा

नेपाल टेलिकमले मिति २०६२/१०/२३ देखि CDMA प्रविधिमा आधारित पोस्टपेड टेलिफोन सेवा काठमाडौंबाट व्यावसायिक रूपमा सञ्चालन गरेको हो। तत्कालीन समयमा दूरसञ्चार सेवाको पहुँच देशका विकट स्थानहरूमा समेत पुऱ्याउन यो सेवा अत्यन्तै प्रभावकारी स्थापित भएको थियो।

डाटा सेवा

सन् २००० को मे महिनाबाट नेपाल टेलिकमले स्थानीय फोन लाइनबाट चल्ने तत्कालीन समयको नवीनतम डायल-अप प्रविधिमा आधारित इन्टरनेट सेवाको सुरुवात गरेको थियो। प्रविधिमा भएको विकास सँगसँगै नेपाल टेलिकमले हाल पनि विश्वव्यापीरुपमा प्रचलित र नवीनतम तारसहित प्रविधिः FTTH. ADSL, Leased Line तथा ताररिहत प्रविधिः 4G/LTE, WiMAX, 3G, EVDO, EDGE मार्फत ब्रोडब्यान्ड इन्टरनेट सेवा प्रदान गरेको छ। नेपाल टेलिकम आफ्ना सेवाग्राहीहरूलाई नवीनतम प्रविधिमार्फत सेवा प्रदान गर्न सदैव कटिबद्ध रहेको छ र आगामी दिनमा पिन रहने नै छ। हाल नेपाल टेलिकमले विधिन्न प्रविधिमार्फत प्रदान गरेका डाटा सेवाहरू निम्नलिखित रहेका छन्।

वायरलाइन डाटा सेवा

लिज्ड लाइन सेवा

- कम्पनीले कपर लिज सिर्कट प्रयोग गरी लिज लाइन सेवा सुरु गरेको हो ।
- ठूला व्यापारिक संस्थाहरूलाई लिक्षत गर्दै कम्पनीले Dedicated Data Lease प्रविधिको सुरुवात गरेको हो ।
- स्थानीय टेलिफोन लाइनजस्तै ग्राहकको घरसम्म Copper Pair प्रयोग गरी यो सेवा उपलब्ध गराइएको छ ।
- यसका अतिरिक्त अप्टिकल फाइबर प्रयोग गरी लिज सेवा प्रदान गर्ने ऋम पिन बढ्दोरूपमा रहेको छ। कपर लिजको क्षमताभन्दा बढी ब्यान्डिवथ आवश्यक पर्ने ग्राहकहरूलाई विशेष प्राथमिकतामा अप्टिकल फाइबरमार्फत लिज सेवा प्रदान गर्ने गरिएको छ।
- NG-SDH को जडानपछि Internet/Intranet लिज सर्किटको सुरुवात भएको र ADSL सेवाको प्रारम्भपछि
   ADSL लिज सेवा पनि सञ्चालनमा आएको हो।
- यसै गरी कम्पनीले ISP (Internet Service Provider) र Enterprise Business House हरूलाई Domestic तथा International लिज सर्किट प्रदान गरिरहेको छ ।

नेपाल टेलिकमले २०७६ कार्तिक १ गतेदेखि लागू हुने गरी इन्टरनेट लिज लाइनको महसुल घटाएको छ। पहिले न्यूनतम ५१२ केबीपीएस क्षमताको सेवा उपलब्ध गराइरहेकोमा अब न्यूनतम २ एमबीपीएस क्षमतादेखि माथि प्राविधिक रुपमा सम्भव भएसम्म जित पिन क्षमताको सेवा उपलब्ध गराइनेछ। २०७६ कार्तिकसम्म Internet Leased Line तथा Intranet Leased Line का कुल ग्राहक संख्या २५ सय ४८ रहेका छन्।

एडीएसएल सेवा

ग्राहकको घर-घरमा पुगिसकेको आधारभूत स्थानीय टेलिफोन लाइनमार्फत नै भ्वाइस सेवाको अलावा ब्रोडब्यान्ड इन्टरनेट सेवा प्रदान गर्न सिकने प्रविधि नै ADSL Service हो। यस सेवामा २०७६ कार्तिक मसान्तसम्म २ लाख ३ हजार ७ सय २४ ग्राहक रहेका छन्।

एफटीटीएच सेवा

कपरमा आधारित पुरानो नेटवर्कलाई नवीन प्रविधिको फाइबरमार्फत प्रतिस्थापन गरी बढ्दो हाई स्पिड ब्रोडब्यान्ड इन्टरनेट सेवाको मागलाई मध्यनजर गर्दै थप स्तरीय र उच्च क्षमताको सेवा प्रदान गर्ने उद्देश्यका साथ कम्पनीले FTTH Service सञ्चालनमा ल्याएको छ। २०७६ कार्तिक मसान्तसम्म FTTH सेवा अन्तर्गत ११ हजार २ सय ४४ ग्राहक रहेका छन्।

सिप पीबीएक्स (SIP PBX) सेवा

विशेष गरी व्यावसायिक संघसंस्था तथा कार्यालय प्रयोजनको लागि लक्षित गरिएको यो सेवा नेपाल टेलिकमले २०७५ वैशाखदेखि सञ्चालनमा ल्याएको हो । कपर नेटवर्कमा आधारित पुरानो प्रविधिमा चल्ने PABX तथा PRI Line लाई प्रतिस्थापन गर्ने उद्देश्यले ल्याइएको यस सेवाको मुख्य फाइदा भनेको Copper Network मा आवश्यक हुने बहुसंख्यक कपर लाइनहरूलाई एउटा फाइबरबाट विस्थापित गर्न सिकने र सोही लाइनबाट Broadband Intranet/Internet Leased Line Service तथा Voice सेवा सञ्चालन गर्न सिकने हुन्छ।

वायरलेस डाटा सेवा

कम्पनीले वायरलेस सेवातर्फ GSM, CDMA तथा WiMax प्रविधि सञ्चालनमा ल्याएको छ भने यी सबै प्रविधिमार्फत नै वायरलेस डाटा सेवा पनि उपलब्ध गराउँदै आएको छ।

- 4G/LTE Data
- 3G Data
- **EDGE**
- **EVDO Service**
- WiMAX Service

भ्यालु एडेड सेवाहरू (VAS):

दूरसञ्चार सेवाको प्रयोगमार्फत आधारभूत दूरसञ्चार सुविधा जस्तै- भ्वाइस, डाटा तथा एसएमएसको अलावा उपलब्ध गराइने अतिरिक्त सेवाहरू नै भ्यालु एडेड सेवाहरू हुन्। नेपाल टेलिकमले ल्यान्डलाइन टेलिफोन सेवातर्फ र वायरलेस सेवातर्फ गरी निम्नबमोजिमका भ्याल एडेड सेवाहरू ग्राहकहरूलाई उपलब्ध गराउँदै आएको छ।

वायरलाइनतर्फ

वायरलाइन सेवाअन्तर्गत नेपाल टेलिकमले निम्नलिखित अतिरिक्त सेवाहरू उपलब्ध गराएको छ।

एड्भान्स्ड फ्री फोन (AFS Toll Free Service)

यो सेवा प्रयोग गरेर संघसंस्थाहरूले देशभरिका आफ्ना कार्यालय तथा शाखाहरूमा एउटै टोल फ्री नम्बरमार्फत जनसम्पर्क गराउन सक्छन्। रिभर्स चार्जिङ अर्थात् कल गर्ने पक्षले नभई कल उठाउने पक्षले कलबापतको शुल्क तिर्ने भएको हुँदा ठूला कार्यालयहरूलाई बढीभन्दा बढी ग्राहकहरूसमक्ष पहुँच सहज बनाउन र सेवा प्रदान गर्न यो सेवा निकै लाभदायक हुन्छ।

इजिफोन कल (SIP Easy Call)

इन्टरनेटको प्रयोगमार्फत SIP (Session Initiation Protocol) मा आधारित IP Call गर्न सिकने यो सेवा व्यावसायिक रूपमा कम्पनीले सञ्चालनमा ल्याएको हो। यस सेवालाई कम्पनीले इजिफोन ब्रान्ड नामबाट बिक्री वितरण गर्दै आएको छ। यो सेवाका प्रयोगकर्ताहरूले आफ्नो कम्प्युटर र इन्टरनेटको प्रयोगबाट संसारको जुनसुकै स्थानबाट जुनसुकै स्थानमा आफूलाई पायक पर्ने समयमा सस्तो दरमा कल गर्न सक्नेछन् । यो सेवाबाट नेपालमै तथा नेपालबाहिर पनि फोन गर्न सिकन्छ। विदेश भ्रमणमा रहँदा आफ्नो Account मार्फत संसारको जुनसुकै स्थानबाट पनि सस्तो दरमा नेपालमा कल गर्न सिकन्छ। इजिफोनलाई मोबाइल फोनबाट SIP App मार्फत पनि प्रयोग गर्न सिकन्छ।

नोटिस बोर्ड सेवा (Notice Board Service)

व्यावसायिक संघसंस्था, स्कुल, कलेज आदिलाई आफ्नो ल्यान्डलाइन नम्बरमा कल गर्ने व्यक्तिहरूलाई एउटै सन्देश पटक-पटक दिनुपर्ने अवस्थामा यो सेवा प्रभावकारी हुन्छ। यो सेवाका ग्राहकले आफ्नो नोटिस बोर्डमा राख्ने सूचना र सन्देशहरू आफैंले फोनमार्फत रेकर्ड गर्न सक्ने र सो फोनमा कल गर्ने व्यक्तिले उक्त सूचना सुन्न सक्नेछन्। यो सेवा स्थानीय ल्यान्डलाइन फोनका ग्राहकहरूलाई मात्र निःशुल्क उपलब्ध छ र सेवा प्रयोग गर्न कुनै थप उपकरणहरू जडान गर्नुपर्दैन। नोटिस बोर्ड सेवा व्यापारिक संघसंस्थाहरूको उत्पादनहरूको जानकारी प्रदान गर्न. मौसमसम्बन्धी जानकारी दिन, स्कुल-क्याम्पसहरूले सूचना प्रसारण गर्न, वायुसेवा कम्पनीहरूको उडान तालिकासम्बन्धी जानकारी दिन, विनिमय दर, राशिफल तथा Breaking News आदि प्रसारण गर्न उपयोगी रहेको छ।

आई.भी.आर. सेवा (IVR Service)

- १६०० (SLC Result Enquiry)
- १६०१ (10+2 Result Enquiry)
- १६०२ (TU Result Enquiry)

एक्सेस कोड १४२४ मार्फत सस्तो अन्तर्राष्ट्रिय कल

- एक्सेस कोड १४२४ मार्फत सस्तो दरमा अन्तर्राष्ट्रिय कल गर्न सिकने
- कम्पनीका विभिन्न सेवाहरू (PSTN, CDMA, GSM, VSAT, PCC) बाट १४२४ को प्रयोग गरी कल गर्न सिकने
- यो सेवा प्रयोग गर्नका लागि १४२४ पछि Country Code र एरिया कोडसिहतको फोन वा मोबाइल नम्बर राखेर कल गर्नुपर्दछ।

वायरलेसतर्फ

समीक्षा अविधमा कम्पनीले वायरलेसतर्फ नवीनतम भ्यालु एडेड सेवाहरू सञ्चालन गरेको छ। विविध किसिमका सेवाहरू उपलब्ध गराउने उद्देश्यअनुरुप नेपाल टेलिकमले Live TV, Video Streaming, Music Streaming, Education App आदि सेवाहरू दोम्रो पक्षसँगको साभेदारीमा सञ्चालन गरेको छ। यसका अतिरिक्त ब्यालेन्स सिकएको अवस्थामा ग्राहकहरूलाई सहजरुपमा कल गर्न मिल्ने गरी नमस्ते क्रेडिट सेवालाई निरन्तरता दिएको छ। वायरलेसतर्फ मुख्यरुपमा निम्न भ्यास सेवाहरू सञ्चालनमा रहेका छन्।

मिस्ड कल एलर्ट (Missed Call Alert- MCA)

जीएसएम पोस्टपेड तथा प्रिपेड मोबाइलमा मिस्ड कल एलर्ट सेवा उपलब्ध छ। यो सेवामार्फत सेवाग्राहीको नम्बर व्यस्त भएको अवस्थामा, नेटवर्क नभएको अवस्थामा र स्वीच अफ भएको अवस्थामा कसैको कल आएमा पिछ त्यसको बारेमा एसएमएसमार्फत नोटिफिकेसन आउँछ। उपभोक्ताले SUB MCA लेखेर 1400 मा एसएमएस गरी वा *1400# डायल गरी यो सेवा सुचारु गर्न सक्छन्।

कलर रिङ ब्याक टोन (CRBT)

जीएसएम पोस्टपेड तथा प्रिपेड मोबाइलमा यो सेवा उपलब्ध छ। यस सेवामार्फत ग्राहकहरूले आफूले चाहेको गीतलाई कलर रिड ब्याक टोनको रुपमा सेट गर्न सक्छन्। यसरी सेट गरेको गीत कल गर्ने ग्राहकले सुन्न सक्छन्।

अन्य मनोरञ्जनात्मक कन्टेन्ट सेवा

नेपाल टेलिकमले ग्राहकका चाहनाअनुरूपका गीत-संगीत, खेलकुद, भिडियो, टेलिभिजनजस्ता सेवाहरूलाई समेत भ्यालु एडेड सेवाको रूपमा सञ्चालन गरेको छ। मोबाइलको ब्यालेन्सबाट सेवा शुल्क काटिने गरी उपलब्ध गराइएका यस्ता सेवामा ग्राहकहरूको निकै रुचि देखिँदै आएको छ। भविष्यमा ग्राहकहरूको चाहनालाई मध्यनजर गर्दै विभिन्न किसिमका

सेवाहरू थप गर्दै लैजाने उद्देश्य लिइएको छ। हाल सञ्चालनमा रहेका मनोरञ्जनात्मक सेवाहरू तल उल्लेख गरिएका छन्।

- Music: Daami Music App
- Video on Demand Portal: RMFunclub, Hungama
   Music, Hungama Play
- Live TV: Prabhu TV App, WOWTIME App, MovieNMasti App
- Eduction Contents: MiDas Education App

M2M Service

यसै गरी कम्पनीले पहिलोपटक व्यावसायिक रूपमा आफ्नो मोबाइल नेटवर्कको प्रयोग Machine to Machine (M2M) सेवाको लागि उपलब्ध गरेको छ। नेपाल विद्युत् प्राधिकरणको स्वचालित मिटर रिडिङ परियोजनाको लागि पहिलो चरणमा १० हजार सिमसहित सो सेवा सुरु गरिएकोमा हाल थप ६० हजार सिममा विस्तार भएको र प्राधिकरणको योजनाअनुसार निकट भविष्यमा सो संख्यामा उल्लेख्य वृद्धि हुने अपेक्षासमेत गरिएको छ। यसै गरी विभिन्न बैंकहरूले प्रयोग गर्ने Point of Sale (POS) Devices तथा यातायात क्षेत्रमा GPS tracking, Fare Collection प्रयोजनको लागि पनि विभिन्न कम्पनीसँग सहकार्य गर्दै कम्पनीले M2M Service को लागि SIM तथा Mobile Data Package हरू प्रदान गर्दै आइरहेको छ।

NT सूचनाको संसार सेवा

नेपाल टेलिकमले अन्तर्राष्ट्रिय संस्था भियामो (Viamo) सँग साभेदारी गरी 'NT सूचनाको संसार' सेवा उपलब्ध गराएको छ। यो एकप्रकारको आईभीआर सिस्टम हो, जसमा नेपाल टेलिकमको मोबाइलमार्फत कल गरेर कृषि, स्वास्थ्य, समाचार, मौसम, प्राकृतिक विपत सम्बन्धी विभिन्न जानकारी हाललाई निःशुल्करुपमा प्राप्त गर्न सिकन्छ। नेपाल टेलिकमको मोबाइलमार्फत ३२१०० मा कल गरेर निर्देशन पालना गरी नेपाली भाषामै यो सेवा उपयोग गर्न सिकन्छ।

अन्तरआबद्धता तथा अन्तर्राष्ट्रिय दूरसञ्चार सेवा

अन्तर्राष्ट्रिय दूरसञ्चार सेवाप्रदायकहरूसँग अन्तरआबद्धता

कम्पनीले Singapore, Hong Kong र Doha (Qatar) मा स्थापना गरेका POP (Point of Presence) मार्फत विभिन्न अन्तर्राष्ट्रिय दूरसञ्चार सेवाप्रदायकहरूसँग अन्तरआबद्धता गरी भ्वाइस कल आदानप्रदान गर्ने गरेको छ। यसै गरी Roaming सेवातर्फ ९२ वटा मुलुकमा रहेका १७३ वटा सेवाप्रदायकसँग सम्भौता गरी Standard र Discounted दररेटमा कल आदानप्रदान गरिरहेको छ।

महसुल दर परिमार्जन तथा नेपालमा कल गर्न सहुलियत

अन्तर्राष्ट्रिय दूरसञ्चार सेवाप्रदायकहरूसँग अन्तरआबद्धतामा वृद्धिको साथसाथै अन्तर्राष्ट्रिय बजारको अवस्था तथा कम्पनीको आफ्नो Promotion को कार्ययोजनाअनुसार समय-समयमा महसुल दर परिमार्जन गर्ने गरेको छ। यसै क्रममा UAE, Qatar र मलेसियामा रहेका सेवाप्रदायकहरूसँगको सहकार्यमा कम्पनीले सहुलियत दरमा नेपालमा कल गर्न सक्ने व्यवस्था मिलाएको छ। यस प्रयासबाट वैदेशिक रोजगारीमा रहेका नेपालीहरूलाई प्रत्यक्षरुपमा फाइदा पुगेको छ।

अन्तर्राष्ट्रिय लिज्ड लाइन सेवाको स्रुवात

मुलुकबाहिर रहेका व्यापारिक प्रतिष्ठान, कूटनीतिक निकाय आदि र मुलुकिभित्र रहेका सम्बन्धित निकायहरूबीच अन्तर्राष्ट्रिय लिज्ड सेवा उपलब्ध गर्न कम्पनीले नेपालिभित्र नेटवर्क जडान गर्ने तथा सेवा सञ्चालनका लागि आवश्यक अन्य कार्य गर्ने गरेको छ। कम्पनीले हालै शुरु गरेको यस सेवाबाट मित्र राष्ट्र भारत र चीनमा रहेका प्राहकहरूलाई नेपालमा रहेका निकायहरूसँग लिज्ड लाइनमार्फत सीधा सम्पर्कमा रहन सम्भव भएको छ।

गैरकानुनी कल बाइपास नियन्त्रण

गैरकानूनी कल बाइपास नियन्त्रण गर्नका लागि कम्पनीको राजस्व निगरानी समितिअन्तर्गत रहेर केन्द्रीय अनुसन्धान ब्युरोसँग सहकार्य गर्ने गरेको छ। यसका लागि कम्पनीले आफैं तयार गरेको detection tool र अन्तर्राष्ट्रिय बजारमा उपलब्ध Automated System प्रयोग गरी VOIP Call Bypass लाई नियन्त्रण गर्ने गरेको छ। यस प्रयासबाट कम्पनीको अन्तर्राष्ट्रिय सेवाको गुणस्तरमा अभिवृद्धि हुनुका अलावा राजस्व वृद्धिमा पनि सकारात्मक प्रभाव परेको छ।

अन्य सेवाहरू

कम्पनीले आफूले प्रदान गरेका विभिन्न सेवा-सुविधाहरूको बारेमा ग्राहकसँग प्रत्यक्ष सम्बन्ध बनाइराख्न र सेवा प्रवाहलाई अभ्र प्रभावकारी बनाउन सोधपुछ तथा गुनासो दर्ता सेवा उपलब्ध गराएको छ।

सोधपुछ तथा गुनासो दर्ता सेवा

क) फोन कलमार्फत उपलब्ध हुने

■ १४९८ : मोबाइल सोधपुछ तथा गुनासो दर्ता

१९७ : पीएसटीएन सोधपुछ

ख) आईभीआरमार्फत उपलब्ध हुने

■ १६०६ (PSTN Bill Enquiry)

■ १६०७ (GSM And CDMA Bill Enquiry)

■ १९८ (PSTN Phone, ADSL & FTTH Complain)

■ १८८ (VOIP Call Complain)

संस्थागत सामाजिक उत्तरदायित्व

बृहत् आर्थिक, सामाजिक लक्ष्य प्राप्तिको लागि कम्पनीले पुऱ्याउँदै आएको व्यावसायिक योगदानका अलावा एक जिम्मेवार राष्ट्रिय निकायको रूपमा सामाजिक उत्तरदायित्वका कार्यहरूसमेत सदैव कम्पनीले प्राथमिकतामा राख्दै आएको छ। सबै व्यावसायिक क्रियाकलापहरूमा कम्पनीले सामाजिक उत्तरदायित्वप्रतिको प्रतिबद्धता व्यक्त गर्दै आएको छ र समीक्षा वर्षमा पनि सोसँग सम्बन्धित पुराना कार्यक्रमहरूलाई निरन्तरता दिनुका साथै केही महत्वपूर्ण कार्यहरू गरेको छ। यसबाट एक समाजमुखी र जिम्मेवार संस्थाको रूपमा कम्पनीको छविलाई अभ सुदृढ गर्न मद्दत पुगेको छ। कम्पनीले सामाजिक लक्ष्य प्राप्ति गर्न र आफ् नो उत्तरदायित्व बहन गर्न विशेष गरी निम्निलिखित क्षेत्रहरूलाई प्राथमिकतामा राख्दै आएको छ।

खेलकुद क्षेत्र

कम्पनीले खेलकुद क्षेत्रको विकासको लागि विभिन्न खेलकुद प्रतियोगिता तथा टोलीलाई प्रायोजन गर्दै आएको छ। यसै ऋममा नेपालमा फुटबल खेलको विकास तथा खेलाडीहरूको व्यावसायिकतालाई सहयोग पुगोस् भन्ने उद्देश्यले नेपालको ए डिभिजन फुटबलको विभागीय टिम नेपाल पुलिस क्लबलाई वि.सं. २०६८ देखि नियमितरूपमा प्रायोजन गर्दै आइरहेको छ।

यसरी गरिने प्रायोजनबाट खेलाडीहरूको मनोबल उच्च बनाउन तथा प्रतिस्पर्धात्मक क्षमता अभिवृद्धि गर्न सहयोग पुग्नुका साथै खेल क्षेत्रको समग्र विकासमा सकारात्मक प्रभाव पर्ने देखिन्छ। यसका साथै यस किसिमका प्रायोजनसँग कम्पनीको नाम जोडिँदा, खेलाडीहरूले यस कम्पनीको नाम तथा लोगो अंकित पोशाक लगाउँदा तथा सञ्चारमाध्यमहरूबाट प्रचारप्रसार हुँदा कम्पनीको व्यावसायिक छवि तथा सामाजिक प्रतिष्ठासमेत वृद्धि हुने देखिन्छ।

शिक्षा क्षेत्र

शिक्षा क्षेत्रको विकासको लागि कम्पनीले विगतदेखि नै देशका विभिन्न शैक्षिक संस्थाहरूको क्षमता अभिवृद्धि गर्नको लागि आर्थिक तथा प्राविधिक सहयोग गर्दै आइरहेको छ। यसै गरी समीक्षा अविधमा पनि कम्पनीले देशका विभिन्न स्थानमा रहेका शैक्षिक संस्थाहरूलाई सामाजिक उत्तरदायित्वअन्तर्गत सहयोग गर्ने कार्यलाई निरन्तरता दिएको छ। यसबाट ती शैक्षिक संस्थाहरूको शैक्षिक वातावरणमा समयसापेक्ष सुधार हुने र अध्ययनरत विद्यार्थीहरूको शैक्षिक गुणस्तर अभिवृद्धि गर्न सहयोग पुग्ने अपेक्षा गरिएको छ।

- डोटी जिल्ला, बी.पी. नगरिस्थित श्री केदार ज्योतिपुञ्ज बहुमुखी क्याम्पसः ५ थान कम्प्युटर
- डोटी जिल्ला, जोरायलस्थित श्री दुर्गा माध्यमिक विद्यालयः२ थान कम्प्युटर
- किपलवस्तु जिल्ला, वाणगंगा न.पा.स्थित श्री बालमाध्यिमक विद्यालय : ४ थान कम्प्युटर
- पर्वत जिल्ला, फलेबास न.पा.स्थित श्री राममाध्यमिक विद्यालय : ४ थान कम्प्युटर

वातावरण क्षेत्र

बढ्दो शहरीकरण, औद्योगिक विकास, शहर केन्द्रित बसाइँ सराइ आदिले गर्दा वातावरणमा पर्न गएको नकारात्मक असरलाई केही हदसम्म भए पनि न्यूनीकरण गर्न कम्पनीले देशका विभिन्न स्थानहरूमा सामाजिक उत्तरदायित्वअन्तर्गत विविध कार्यहरू गर्दै आइरहेकोमा समीक्षा अविधमा पनि काठमाडौँ उपत्यकामा देहायबमोजिमका कार्यहरूलाई निरन्तरता दिएको छ।

नक्साल नारायण चौरिस्थित नन्दी-केशर बगैंचामा सौर्यबत्ती,
 फलामे बेन्च तथा फोहोर संकलन गर्ने भाँडो उपलब्ध

- गराउनुका साथै सोको संरक्षणको लागि सहयोग उपलब्ध गराइएको।
- माइतीघर-तीनकुने सडकखण्डमा हरियाली संरक्षण गर्ने कार्य गरेको।
- बागमती सरसफाइ महाअभियानलाई सुरुवातदेखि नै सहयोग गर्दै आएको।
- कागजरिहत वातावरणको सिर्जना गर्न MPoS तथा अन्य Pinless रिचार्जको प्रवर्द्धन गरेको ।
- मदन भण्डारी पार्क, महादेवस्थान कोटेश्वर ।

स्वास्थ्य क्षेत्र

- पाटन हस्पिटल र प्रसूतिगृह प्रत्येकलाई साना ब्ल्याङ्केट २५० थान साथै गंगालाल र वीर हस्पिटलमा ठूला ब्ल्याङ्केट २०० थान वितरण गरिएको ।
- काठमाडौंलगायत देशभरका विभिन्न हिस्पटलहरूमा
   आउनुहुने सेवाग्राही तथा कुरुवाहरूलाई सहयोग पुगोस् भन्ने हेतुले चार्जिङ स्टेसन तथा वाइफाई सेवा उपलब्ध गराएको ।

निःशुल्क एसएमएस प्रवाह

कम्पनीले गणतन्त्र दिवस, संविधान दिवसलगायत अन्य पर्व, अभियान, सम्मेलन र प्राकृतिक विपदका समयमा सूचना तथा अन्य जानकारीमूलक सन्देशहरू निःशुल्क Bulk SMS मार्फत प्रवाह गर्दै आएको छ। निःशुल्क एसएमएस प्रवाह गरिएका केही सन्दर्भहरू यसप्रकार रहेका छन्।

निःशुल्क कलको व्यवस्था

- १०० प्रहरी सेवा
- १०१ दमकल सेवा
- १०२ एम्बुलेन्स सेवा
- १०३ ट्राफिक प्रहरी सेवा
- १०४ बालबालिका खोजतलास समन्वय केन्द्र
- १०५ नेपाली सेना
- १०६ केन्द्रीय सैनिक प्रहरी
- १०९८ CWIN हेल्पलाइन
- ११११ हेलो सरकार
- १११४ सशस्त्र प्रहरी बल
- ११४४ पर्यटक प्रहरी एकाइ

- समृद्ध राष्ट्र निर्माणका लागि लागू औषधरिहत स्वस्थ जीवन,
   २०७५
- लोक सेवा आयोगको वार्षिकोत्सव, २०७६
- गणतन्त्र दिवस, २०७६
- संविधान दिवस, २०७६
- वातावरण दिवस, २०७६
- मानव बेचिबखनिवरुद्धको अभियान, २०७६
- स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालय, डेंगुरोग सम्बन्धमा,
   २०७६
- सामाजिक सुरक्षा कोष सम्बन्धी जानकारी, २०७६
- बलात्कारिवरुद्धको अभियान, २०७६

बालबालिका, ज्येष्ठ नागरिक, असहाय तथा शारीरिक असक्तता भएका व्यक्तिहरूको लागि

कम्पनीको १५ औं वार्षिकोत्सव २०७५ को अवसरमा कम्पनीले निम्न संस्थाहरूलाई सहयोग उपलब्ध गराएको ।

- निसहाय सेवा सदन, शान्तिनगरलाई भोजनार्थ सहयोग
- बालबालिका गृह, बुढानीलकण्ठलाई खाद्यान्नलगायतको
- ज्येष्ठ नागरिक सेवा केन्द्र, कीर्तिपुरलाई भोजनार्थ सहयोग
- मानव सेवा आश्रम, सामाखुसीलाई भोजनार्थ सहयोग
- सहारा असहाय बालिका गृह, धुलिखेल, काभ्रेको लागि विभिन्न फर्निचरहरू हस्तान्तरण

- बोल्न तथा सुन्न नसक्ने व्यक्तिहरूका लागि मोबाइलमा सहुलियत दरमा (प्रतिमिनेट ५० पैसा, करबाहेक) भिडियो कल सेवा उलपब्ध
- मैत्री समाज नेपाल. केन्द्रीय कार्यालयसँगको सहकार्यमा कम्पनीद्वारा ICT For The Student With Visual Disability सम्बन्धी कार्यक्रममार्फत प्रदेश नम्बर १, सुनसरी जिल्लाको इटहरी र कर्णाली प्रदेश, सुर्खेत जिल्लाको वीरेन्द्रनगरमा कार्यक्रम आयोजना गरी सम्बन्धित प्रदेशका २० जना दृष्टि सम्बन्धी अशक्तता भएका युवा विद्यार्थीहरूलाई नेपाल टेलिकमको SIM सहित High-Tech Android Phone उपलब्ध गराएर शैक्षिक अवसर अभिवृद्धि गर्न सहयोग गरिएको।

ट्यापार प्रवर्द्धन सम्बन्धी कार्यहरू

विगतमा जस्तै कम्पनीले विभिन्न कार्यक्रमहरू, मेला, महोत्सव, खेलकुद, सेमिनार, कन्फरेन्स आदिमा सहभागिता जनाई आफ्ना सेवाहरूको व्यापार प्रवर्द्धन कार्य गर्दै आएको छ। समसामियक चासोका तथा सर्वसाधारणको उच्च सहभागिता रहने विविध किसिमका कार्यक्रमहरूमा आफ्नो सशक्त उपस्थितिसहित कम्पनीको ब्रान्ड एवं व्यापार प्रवर्द्धनको सिलसिलालाई समीक्षा अविधमा पनि जारी राखिएको छ।

व्यापार प्रवर्द्धन सम्बन्धी कार्यहरू

कम्पनीले विगतमा जस्तै समीक्षा अविधमा पिन विभिन्न कार्यक्रमहरूमा सहभागिता जनाई आफ्ना सेवाहरूको प्रचार प्रसार तथा व्यापार प्रवर्द्धन गर्ने कार्य गर्दे आएको छ। कम्पनीले विशेषगरी शिक्षा, खेलकुद, मनोरञ्जन, स्वास्थ्य क्षेत्र, उद्यमशीलता प्रवर्द्धन, व्यापार तथा प्रदर्शनी मेला, वातावरण संरक्षण, सूचना तथा सञ्चार प्रविधिजस्ता क्षेत्रमा भएका प्रतियोगितात्मक कार्यक्रम, मेला, महोत्सव, सेमिनार आदिमा आफ्नो उपस्थिति जनाउँदै आएको छ।

कार्यक्रमका केही भागकहरू

2nd Floor, Shova Complex, Kamalpokhari Kathmandu, Nepal Phone no: 977-1-4428887

INDEPENDENT AUDITOR'S REPORT TO THE SHAREHOLDERS OF NEPAL DOORSANCHAR COMPANY LIMITED

REPORT ON THE AUDIT OF THE FINANCIAL STATEMENTS

QUALIFIED OPINION

We have audited the Financial Statements of Nepal Doorsanchar Company Limited ("Nepal Telecom"/"the Company"), which comprise the Statement of Financial Position as at Ashadh 31, 2076 (July 16, 2019), and the Statement of Profit or Loss, Statement of Other Comprehensive Income, Statement of Changes in Equity and Statement of Cash Flows for the year then ended, and Notes to the Financial Statements, including Summary of Significant Accounting Policies.

In our opinion, except for the effects of the matter described in the Basis for Qualified Opinion section of our report, the accompanying Financial Statements present fairly, in all material respects, the financial position of the Company as at Ashadh 31, 2076 (July 16, 2019), and of its financial performance and its cash flows for the year then ended in accordance with Nepal Financial Reporting Standards.

BASIS FOR QUALIFIED OPINION

The Company has provided loan to Upper Tamakoshi Hydropower Ltd since FY 2067/68 as a consortium member against the mortgage of project assets, where the Company is holding 6% shares as promoter. Total loan outstanding as on Balance Sheet date is NPR 9,589.68 million including interest. There is no provision in the Memorandum of Association of the Company on the loan investment and as per Section 31 of Banks and Financial Institution Act, no other entity other than licensed bank or financial institutions is allowed to execute financial transactions.

We have conducted our audit in accordance with Nepal Standards on Auditing (NSAs). Our responsibilities under those standards are further described in the Auditors Responsibilities for the Audit of the Financial Statements section of our Report. We are independent of the Company in accordance with the ethical requirements that are relevant to our audit of the financial statements. We believe that the audit evidence we have obtained is sufficient and appropriate to

provide a basis for our qualified opinion.

Auditor's Port FY 2015-

2nd Floor, Shova Complex, Kamalpokhari Kathmandu, Nepal Phone no: 977-1-4428887

EMPHASIS OF MATTER

Insurance of Property, Plant & Equipment and Inventories: We draw the attention to Notes No. 2 and 5 to the Financial Statements relating to property, plant & equipment and inventories. The Company has book value of Property Plant and Equipment excluding land and motor vehicles as on Balance Sheet date of NPR 21.33 billion, of which assets worth NPR 8.21 billion only have been insured against fire and earthquake risks only. All the inventories of the Company are not insured. The risk management system including the data and system security are inadequate. Our opinion is not modified in respect of this matter.

OTHER MATTERS

- a. Revenue recognition: The Company has used a billing system which captures, values and records the revenue data generated from various software, which are heavily reliant on IT systems with processes and controls over the transactions. Based on the result of the sample testing and mix use of manual and automated controls that are in place, we have relied on the information generated by the system and process followed by the Company for revenue recognition.
- b. 4G/LTE Network Project: The Company has made significant decision/investment to bring into operation nationwide advanced 4G/LTE network to strengthen and expand its business that is entirely dependent on successful completion of the project within the agreed time and quality. Separate contracts have been signed for Core, Radio Access Network (RAN) 1 and II totaling NPR 19.68 billion (NPR equivalent) excluding duties and taxes. The project is scheduled to be completed in 12 months (February 2020).
- c. Provisions of Labor and related Acts: The Company has employed contractual staffs and other outsourced manpower. The company has not ensured the implementation of the provisions of Labor Act, 2074, Labor Regulation, 2075 and other applicable acts.

2nd Floor, Shova Complex, Kamalpokhari Kathmandu, Nepal Phone no: 977-1-4428887

RESPONSIBILITY OF MANAGEMENT AND THOSE CHARGED WITH GOVERNANCE FOR THE FINANCIAL STATEMENTS

Management is responsible for the preparation and fair presentation of the financial statements in accordance with Nepal Financial Reporting Standards and for such internal control as management determine is necessary to enable the preparation of financial statements that are free from material misstatement, whether due to fraud or error.

In preparing the financial statements, management is responsible for assessing the Company's ability to continue as a going concern, disclosing, as applicable, matters related to going concern and using the going concern basis of accounting unless management either intends to liquidate the Company or to cease operations, or has no realistic alternative but to do so. Those charged with Governance are responsible for overseeing the Company's financial reporting process.

AUDITOR'S RESPONSIBILITIES FOR THE AUDIT OF THE FINANCIAL STATEMENTS

Our objectives are to obtain reasonable assurance about whether the financial statements as a whole are free from material misstatement, whether due to fraud or error, and to issue an auditor's report that includes our opinion. Reasonable assurance is high level of assurance, but is not a guarantee that an audit conducted in accordance with NSAs will always detect a material misstatement when it exists. Misstatement can arise from fraud or error and are considered material if, individually or in the aggregate, they could reasonably be expected to influence the economic decisions of users taken on the basis of these financial statements. As part of an audit in accordance with NSAs, we exercise professional judgment and maintain professional skepticism throughout the audit. We also:

• Identify and assess the risk of material misstatement of the financial statements, whether due to fraud or error, design and perform audit procedures responsive to those risks, and obtained audit evidence that is sufficient and appropriate to provide a basis for our opinion. The risk of not detecting a material misstatement resulting from fraud is higher than for one resulting from error, as fraud may involve collusion, forgery, intentional omissions, misrepresentations, or the override of internal control.

d Vecono

2nd Floor, Shova Complex, Kamalpokhari Kathmandu, Nepal Phone no: 977-1-4428887

- Obtain an understanding of internal control relevant to the audit in order to design audit
  procedures that are appropriate in the circumstances, but not for the purposes of expressing
  an opinion on the effectiveness of the Company's internal control.
- Evaluate the appropriateness of accounting polices used and the reasonableness of accounting estimates and related disclosures made by the management.
- Conclude on the appropriateness of the management's use of the going concern basis of accounting and, based on the audit evidence obtained, whether a material uncertainty exists related to events or conditions that may cast significant doubt on the Company's ability to continue as a going concern. If we conclude that a material uncertainty exists, we are required to draw attention in our auditor's report to the related disclosures in the financial statements or if such disclosures are inadequate, to modify our opinion. Our conclusions are based on the audit evidence obtained up to the date of our auditor's report. However, future events or conditions may cause the company to cease to continue as a going concern.
- Evaluate the overall presentation, structure and content of the financial statements, including
  the disclosures, and whether the financial statements represent the underlying transactions
  and events in a manner that achieves fair presentation.
- Obtain sufficient appropriate audit evidence regarding the financial information of the
  entities or business activities within the company to express an opinion on the financial
  statements. We are responsible for the direction, supervision and performance of the audit.
  We remain solely responsible for our audit opinion.

We communicate with those charged with governance regarding, among other matters, the planned scope and timing of the audit and significant audit findings, including any significant deficiencies in internal control that we identified during our audit.

We also provide those charged with governance with a statement that we have complied with relevant ethical requirements regarding independence, and to communicate with them all relationships and other matters that may reasonably be thought to bear on our independence, and where applicable, related safeguards. From the matters communicated with those charged with governance, we have determined those matters that were of most significance in the audit of the financial statements of the current period, therefore are described in our rudger's report.

Auditor's 10-850-1-Y 2075-76

Nepal Telecom

Page 4 of 5

2nd Floor, Shova Complex, Kamalpokhari Kathmandu, Nepal Phone no: 977-1-4428887

REPORT ON THE OTHER LEGAL AND REGULATORY REQUIREMENTS

- a. We have obtained satisfactory information and explanations asked for, which to the best of our knowledge and belief were necessary for the purpose of our audit;
- b. The financial statements including the Statement of Financial Position, Statement of Profit or Loss, Statement of Other Comprehensive Income, Statement of Changes in Equity, Statement of Cash Flows including a Summary of Significant Accounting Policies and other explanatory notes have been prepared in all material respect in accordance with the provisions of the Companies Act, 2063, and they are in agreement with the books of accounts of the Company; and the accounts and records of the Company are properly maintained in accordance with the prevailing laws.
- c. To the best of our information and according to the explanations given to us, in the course of our audit, we observed that the business of the Company was conducted satisfactorily, and the Company's transactions were found to be within the scope of its authority except reported in this report.
- d. We did not come across cases of accounting related fraud and the cases where the board of directors or any director or any office bearer of the Company has acted contrary to the provision of law except reported in this report or caused loss or damage to the Company or committed any misappropriation of the funds of the Company.

Kathmandu, Nepal

Date: 22 December 2019

Managing Partner

P J Thapa & Co.

MAPA

PU ACC

Chartered Accountants

CA. Prakash Jung Thapa

UDIN:191123CA00052V178y

CA. Achyut Raj Joshi

Proprietor

A.R. Joshi & Co.

Chartered Accountants

UDIN: 191223CA 00121A7a8z

Statement of Financial Position

As at Ashadh 31, 2076 (As at 16 July, 2019)

Figures in NPR

			Figures in NPR
		Current Year	Previous Year
Assets	Notes	Ashadh 31, 2076	Ashadh 32, 2075
Non- Current Assets	Notes		
	1	41 260 067	00 262 900
Intangible Assets	2	41,360,967	99,262,899
Property, Plant and Equipment	3	43,307,528,364	38,733,730,193
Capital Work-in-Progress	3 4	6,576,010,554	4,952,312,366
Investment in Associates	•	695,703,849	402,071,453
Investments in Corporate Shares	7.1.1	765,400,000	765,400,000
Term Deposits and Investments in Bonds	7.1.5	10,057,232,550	8,838,327,440
Deferred Tax Asset	21.3	6,427,468,562	6,066,490,432
Employee Loan	7.1.2	2,192,131,715	2,007,559,317
Total Non-Current Assets		70,062,836,561	61,865,154,100
Current Assets			
Inventory	5	278,049,683	424,996,011
Prepayments & Other Non-Financial Assets	6	204,819,000	341,062,085
Current Tax Assets	21.1	408,933,059	1,457,205,166
Employee Loan	7.1.2	84,270,482	178,373,671
Accruals, Advance & Others Receivables	7.1.3	341,385,056	232,163,917
Trade Receivable	7.1.4	2,165,132,989	2,711,487,540
Term Deposits and Investments in Bonds	7.1.5	43,521,960,000	41,270,740,000
Cash & Cash Equivalents	7.1.6	19,007,031,019	23,410,997,112
Total Current Assets		66,011,581,288	70,027,025,502
Total Assets		136,074,417,849	131,892,179,602
Equity and Liabilities			
Equity			
Share Capital	9	15,000,000,000	15,000,000,000
Reserve and Surplus	10	76,911,481,552	84,665,117,700
Total Equity		91,911,481,552	99,665,117,700
Non-Current Liabilities			
Post Employment Benefits	8.2.2	11,521,020,120	11,305,643,764
Subscriber Deposits	7.2.1	1,929,304,322	1,939,289,820
GSM License Fee Renewal	7.2.2	8,975,923,781	1,958,161,866
Total Non-Current Liabilities		22,426,248,223	15,203,095,450
Current Liabilities and Provisions			
Current Tax Liabilities		-	-
GSM License Fee Renewal	7.2.2	6,462,200,000	2,500,000,000
Provisions	7.2.3	3,321,597,782	2,282,601,893
Current Liabilities	7.2.4	8,165,597,098	8,562,797,570
Other Non-Financial Liabilities	6.2	3,787,293,194	3,678,566,989
Total Current Liabilities and Provisions		21,736,688,074	17,023,966,452
Total Equity and Liabilities		136,074,417,849	131,892,179,602

Significant accounting policies and explanatory notes are integral part of this financial statements.

Deepak Subedi Chairman	Dilli Ram Adhikari Managing Director	CA. Prakash Jung Thapa PJ Thapa & Co. Chartered Accountants	CA. Achyut Raj Joshi A.R. Joshi & Co. Chartered Accountants
Radhika Aryal	Dhanraj Gnyawali	Uttar Kumar Khatri	Vishnu Prasad Kasaju
Director	Director	Director	Director
Raj Bahadur Rawal	Pradeep Raj Upadhyay	Kumar Prasad Khatiwada	Date: Poush 06, 2076
Director	Chief Financial Officer	For Manager	Place: Kathmandu

Statement of Profit or Loss

For the year ended Ashadh 31, 2076 (16 July, 2019)

Figures in NPR

Particulars	Notes	Current Year	Previous Year
		FY 2075-76	FY 2074-75
Revenue from contract with customers	11	36,867,583,221	39,023,259,738
Finance Income	12	6,584,154,050	6,003,579,127
Other Income	13	387,300,745	242,646,092
Total Income		43,839,038,016	45,269,484,957
Employee Benefit Expenses	8.1	(6,409,320,514)	(6,046,880,921)
Operation and Maintenance Costs	14	(6,746,884,893)	(6,745,601,781)
Sales Channel, Marketing and Promotion Costs	15	(1,268,175,855)	(1,643,028,335)
Administrative Costs	16	(1,381,565,309)	(1,230,503,418)
Regulatory Fees, Charges and Renewals	17	(7,348,591,998)	(3,536,544,689)
Foreign Exchange (Loss)/Gain	20	86,993,510	635,555,131
Shares of results of associates	4	(7,367,604)	(12,584,012)
"Earning Before Interest ,Tax, Depreciation, Amortisation (EBITDA)"		20,764,125,353	26,689,896,932
Finance Cost	18	(417,044,749)	(509,679,737)
Depreciation	2	(4,512,513,376)	(4,200,105,820)
Amortisation of License Fee	1	(57,901,932)	(64,737,000)
Impairments - net of reversals	19	(697,536,554)	10,730,977
Profit Before Tax		15,079,128,742	21,926,105,352
Income Tax Expenses			
Current Income Tax	21.4	(5,959,365,152)	(5,851,328,465)
Deferred Taxes- Normal	21.3	637,812,249	397,943,201
Deferred Taxes- Due to Change in Corporate Income Tax Rate		-	1,011,081,739
Profit For the Period		9,757,575,839	17,483,801,827
Earnings Per Share (Basic) - Annualized		65.05	116.56
Earnings Per Share (Diluted) - Annualized		65.05	116.56
Net Profit attributable to:			
Equity holders of the company		9,757,575,839	17,483,801,827
Non-controlling interest		-	-
Profit For the Period		9,757,575,839	17,483,801,827

Significant accounting policies and explanatory notes are integral part of this financial statements.

Deepak Subedi Chairman	Dilli Ram Adhikari Managing Director	CA. Prakash Jung Thapa PJ Thapa & Co.	CA. Achyut Raj Joshi A.R. Joshi & Co.
Chairnan	Managing Director	Chartered Accountants	Chartered Accountants
		Chartered Accountants	Chartered Accountants
Radhika Aryal	Dhanraj Gnyawali	Uttar Kumar Khatri	Vishnu Prasad Kasaju
Director	Director	Director	Director
Raj Bahadur Rawal	Pradeep Raj Upadhyay	Kumar Prasad Khatiwada	Date: Poush 06, 2076
Director	Chief Financial Officer	For Manager	Place: Kathmandu

Statement of Other Comprehensive Income For the year ended Ashadh 31, 2076 (16 July, 2019)

Figures in NPR

Particulars	Notes	Current Year FY 2075-76	Previous Year FY 2074-75
Profit for the Period		9,757,575,839	17,483,801,827
Other comprehensive income/(expense)			
Items that may be reclassified subsequently to profit	or loss		
Exchange difference of translation of foreign operation			
Cash Flow Hedges			
Income Taxes relating to items that may be reclassified			
Items that will not be reclassified subsequently to pro	fit or loss		
Gains on Property Revaluation	2	3,865,254,766	-
Investments in Equity Instruments (FV changes)			
Remeasurements of defined retirement benefit plans of employees	8.2.2	922,780,397	(1,033,195,455)
Shares of Other Comprehensive Income of Associates			
Income Taxes relating to items that will not be reclassified	21.3	(276,834,119)	309,958,637
Total Comprehensive Income for the Period		14,268,776,883	16,760,565,009
Total Comprehensive Income attributable to:			
Equity holders of the company		14,268,776,883	16,760,565,009
Non-controlling interest		-	-
Total Comprehensive Income for the Period		14,268,776,883	16,760,565,009

Significant accounting policies and explanatory notes are integral part of this financial statements.

Deepak Subedi	Dilli Ram Adhikari	CA. Prakash Jung Thapa	CA. Achyut Raj Joshi
Chairman	Managing Director	PJ Thapa & Co.	A.R. Joshi & Co.
		Chartered Accountants	Chartered Accountants
Radhika Aryal	Dhanraj Gnyawali	Uttar Kumar Khatri	Vishnu Prasad Kasaju
Director	Director	Director	Director
Raj Bahadur Rawal	Pradeep Raj Upadhyay	Kumar Prasad Khatiwada	Date: Poush 06, 2076
Director	Chief Financial Officer	For Manager	Place: Kathmandu

Statement of Changes in Equity For the year ended Ashadh 31, 2076 (16 July, 2019)

18,088,470,531 91,330,84 (58,18, 150,07 (86,54, (86,54, (250,59) (8,250,000 (8,250,000 (8,250,000 (112,87) (112,87) (112,87) (112,87) (112,87) (112,87) (112,87) (112,87) (113,87) (11	Particulars (FY 2074-75)	Share Capital	Retained Earning	Deferred Tax Reserve	FVtOCI Reserve	Revaluation Reserve	Total
(58,182,686) (58,182,686) (58,182,686) (58,182,686) (58,282,333) (58,248,262,603) (58,248,262,603) (58,248,262,603) (58,248,262,603) (58,262,262,603) (58,262,262,603) (58,262,262,603) (58,262,262,603) (58,262,262,262,263) (58,262,262,262,263) (58,262,262,262,263) (58,262,262,262,263) (58,262,262,262,263) (58,262,262,262,263) (58,262,262,262,262) (58,262,262,262,262) (58,262,262,262,262,262,262) (58,262,262,262,262,262,262,262,262) (58,262,262,262,262,262,262,262,262,262,26	Balance as on Shrawan 1, 2074	15,000,000,000	53,894,870,844	4,347,506,855	1	18,088,470,531	91,330,848,230
150,078,653 150,078,653 150,078,653 150,078,653 150,078,653 150,078,653 150,078,653 150,078,130	Previous Period Adjustment		(58,182,688)				(58,182,688)
(86.542,996) (86.542,996) (86.542,996) (86.544,802 (86.944,802 (81.55,006) (80.544,802 (81.55,006) (81	Prior Period Income		150,078,653				150,078,653
Page	Prior Period Expenses		(86,542,996)				(86,542,996)
68.94,802 718,575,305 718,575,305 718,983,577 718,983,577 718,983,577 718,983,577 718,983,577 718,983,577 725,491,034 737,743,706 726,490,432 726,252,603 726,252,706 726,252,	Amended Assessment Tax		(250,593,310)				(250,593,310)
7.18,575,305 7.78,575,005 7.78,582,009 7.18,983,577 7.17,18,983,577 7.17,18,983,577 7.17,18,983,577 7.17,18,983,577 7.17,18,983,577 7.17,18,983,577 7.17,18,983,577 7.17,18,983,577 7.17,18,983,577 7.17,18,983,577 7.17,18,983,577 7.17,18,983,577 7.17,18,983,577 7.17,18,983,77 7.17,18,983,1025 86,282,603 86,282,603 86,282,603 86,282,603 86,282,603 86,282,603 86,282,603 86,282,603 86,282,703 86,822,703 86,822,703 86,822,703 86,822,703 86,822,703 86,822,703 86,822,703 86,822,703 86,822,703 86,822,703 86,822,703 86,82	Adjustment of Stock		68,944,802				68,944,802
1,15,575,305 4,347,506,855 - 18,088,470,531 91,154,555 16,760,565,000 250,000,000 1,718,983,577 1,718,983,577 1,718,983,577 1,718,983,577 1,718,983,577 1,718,983,577 1,718,983,577 1,718,983,577 1,718,983,577 1,718,983,577 1,718,983,577 1,718,983,577 1,718,983,577 1,718,983,577 1,718,983,77 1,718,983,77 1,718,983,77 1,718,983 1,7147,826 1,7147,833 1,7147,836 1	Subscriber deposit adjustment						
16,760,565,009 16,760,565,009 16,760,565,009 16,760,565,000 16,760,565,000 17,18,983,577 1,718,983,577 1,718,983,577 1,718,983,577 1,718,983,577 1,718,983,577 1,718,983,577 1,718,983,577 1,718,983,577 1,718,983,577 1,918,7826 1,819,884,70,531 1,918,7826	Restated Opening Balance	15,000,000,000	53,718,575,305	4,347,506,855	1	18,088,470,531	91,154,552,691
1,118,983,577 1,718,983,577 1,718,983,577 1,718,983,577 1,718,983,577 1,718,983,577 1,718,983,577 1,718,983,577 1,718,983,577 1,018,983,57	Profit for the year		16,760,565,009				16,760,565,009
1,718,983,577 1,718,983,577 1,718,983,577 1,718,983,577 1,718,983,577 1,718,983,577 1,718,983,577 1,718,983,577 1,718,983,577 1,718,983,577 1,718,983,577 1,718,983,771,488,562 1,911,488 1,911,488 1,911,488 1,911,488 1,918,910 1,911,488 1,911,48	Dividend for FY 2073-74		(8,250,000,000)				(8,250,000,000)
1,718,983,577 1,718,983,577 6,066,490,432 18,088,470,531 99,665,111	Transfer Revaluation Reserve						ı
Second	Transferred To Deferred Tax Reserve		(1,718,983,577)	1,718,983,577			1
ed Earning Reserve Deferred Tax Reserve FVtOCI Reserve Revaluation Reserve .510,156,737 6,066,490,432 - 18,088,470,531 99,665,111 .55,252,603 (16,565,255,254) (16,565,255,254) (16,565,255,254) .725,491,034 (12,878,278) (12,878,278) (12,878,278) .737,43,706 6,066,490,432 - 18,088,470,531 85,892,70 .250,000,000) 360,978,130 360,978,130 (3,250,000) .530,287,693 6,427,468,562 - 21,953,725,297 91,911,48 Avail Appliage of Director Director Director CA-Revised Accountages Character of Accountages Character of Accountages Character of Accountages 	Balance as on Ashadh 32, 2075	15,000,000,000	60,510,156,737	6,066,490,432	•	18,088,470,531	99,665,117,700
510,156,737 6,066,490,432 - 18,088,470,531 (1) 565,252,603 (2) 725,491,034 (2) 725,491,034 (2) 725,491,034 (2) 731,147,826 (3) 742,105 (4) 742,705 (4) 737,743,706 (5,066,490,432 - 18,088,470,531 (3) 737,743,706 (6,066,490,432 - 18,088,470,531 (3) 737,743,706 (6,066,490,432 - 18,088,470,531 (3) 737,743,706 (4) 737,743,706 (4) 737,743,706 (5) 737,743,706 (6) 737,743,7	Particulars (FY 2075-76)	Share Capital	Retained Earning	Deferred Tax Reserve	FVtOCI Reserve	Revaluation Reserve	Total
(1725,491,034 725,491,034 569,231,625 112,878,278) 112,878,278) 42,143,017 42,143,017 737,743,706 6,066,490,432 250,000,000) 3566,254,766 360,978,130	Balance as on Shrawan 1, 2075	15,000,000,000	60,510,156,737	6,066,490,432		18,088,470,531	99,665,117,700
(175,491,034) 725,491,034 569,231,625 112,878,278) 112,878,278) 42,143,017 42,143,017 6,066,490,432	Previous Period Adjustment						
725,491,034 569,231,625 431,147,826) 112,878,278) 42,143,017 42,143,017 6,066,490,432 -268,776,883 250,000,000) 366,254,766 360,978,130 360,978,130 360,978,130 360,978,130 As per our report Aryal Aryal Dihamraj Gnyawali Or Dihamraj Gnyawali	GSM Second Renewal License Fee adjustment		(16,565,252,603)				(16,565,252,603)
569,231,625 112,878,278) 42,143,017 42,143,017 6,066,490,432 - 18,088,470,531 250,000,000) 365,254,766 360,978,130) 360,978,130 360,978,13	Unwinding Finance Cost of GSM Second Renewal License Fee		2,725,491,034				2,725,491,034
431, 147, 826) 42, 143,017 42, 143,017 42, 143,017 6,066,490,432 - 18,088,470,531 550,000,000) 365,254,766 360,978,130 365,254,766 360,978,130 365,254,766 360,978,130 365,254,766 360,978,130 365,254,766 360,978,130 365,254,766 360,978,130 365,254,766 360,978,130 365,254,766 360,978,130 365,254,766 360,978,130 365,254,766 360,978,130 365,254,766 360,978,130 366,274,68,562 - 21,953,725,297 As per our report Aryal Aryania	Prior Period Income		569,231,625				569,231,625
112,878,278) 42,143,017 42,143,017 526,776,883 526,070,000) 365,254,766 360,978,130 360,978,130 530,287,693 6,427,468,562 - 21,953,725,297 Aryal Dhanraj Gnyawali Chartend Accountenate Chartenate Accountenate Accounte	Prior Period Expenses		(431,147,826)				(431,147,826)
42,143,017 737,743,706 6,066,490,432 - 18,088,470,531 256,000,000) 256,000,000) 366,254,766 360,978,130 360,978,130 6,427,468,562 - 21,953,725,297 As per our report Aryal Aryal Director Chartesid Accountants Chartesid Accountant	Amended Assessment Tax		(112,878,278)				(112,878,278)
737,743,706 6,066,490,432 - 18,088,470,531 268,776,883 250,000,000) 365,254,766 360,978,130 360,978,130 47,468,562 530,287,693 6,427,468,562 CA. Prakash Jung Thapa Aper our report Aryal Director Characted Accountance Characted Accou	Adjustment of Stock		42,143,017				42,143,017
256,776,883 256,000,000) 365,254,766 365,254,766 360,978,130 360,978,130 360,978,130 360,978,130 360,978,130 360,978,130 360,978,130 360,978,130 As per our report As per our report Aryal Dhanraj Gnyawali CA. Prakash Jung Thapa CA. Achyut Result Aryal Director Characach Aryant Characach Aryant Aryal Characach Aryant Aryal Characach Aryant Aryan	Restated Opening Balance	15,000,000,000	46,737,743,706	6,066,490,432	ı	18,088,470,531	85,892,704,669
250,000,000) 365,254,766 360,978,130) 360,978,130 360,978,130 360,978,130 360,978,130 360,978,130 360,978,130 360,978,130 As per our report Aryal CA. Prakash Jung Thapa CA. Achyut R. AR. Joshi & Dhanraj Gnyawali Charland & CO. Prakash Jung Thapa CA. Achyut R. AR. Joshi & Dhanraj Gnyawali Charland & CO. Prakash Joshi & Charland Anni Charland & CO. Prakash Joshi & Charland	Profit for the year		14,268,776,883				14,268,776,883
365,254,766 360,978,130 360,978,130 360,978,130 530,287,693 6,427,468,562 - 21,953,725,297 As per our report Aryal Dhanraj Gnyawali CA. Prakash Jung Thapa CA. Achyut Re	Dividend for FY 2074-75		(8,250,000,000)				(8,250,000,000)
360,978,130	Transfer Revaluation Reserve		(3,865,254,766)			3,865,254,766	1
. 530,287,693 6,427,468,562 - 21,953,725,297 As per our report the political or an experimental content or an experimental conte	Transfer To Deferred Tax Reserve		(360,978,130)	360,978,130			
Aryal Dhanraj Gnyawali CA. Prakash Jung Thapa C PJ Thapa & Co. Or Director Chartmond Accountants	Balance as on Ashadh 31, 2076	15,000,000,000	48,530,287,693	6,427,468,562	•	21,953,725,297	91,911,481,552
Dilli Ram Adhikari Radhika Aryal Dhanraj Gnyawali CA. Prakash Jung Thapa Managing Director Director Director Director Director Chartanal Accountants	Significant accounting policies and explanatory notes	are integral part of this financial	statements.			As per	our report of even date
		Ram Adhikari aging Director	Radhika Aryal Director	Dhanraj Gnyawali Director	CA. Prakash Jung Thapa PJ Thapa & Co. Chartered Accountants	CA. Aci A.R.	nyut Raj Joshi Joshi & Co. ed Accompants

Uttar Kumar Khatri Director

Date: Poush 06, 2076 Place: Kathmandu

Kumar Prasad Khatiwada For Manager

Pradeep Raj Upadhyay Chief Financial Officer

Raj Bahadur Rawal Director

Vishnu Prasad Kasaju Director

Statement of Cash Flows

For the year ended Ashadh 31, 2076 (16 July, 2019)

_						
- 1-	ia	ure	25	in	N	РΗ

		rigules III NFR
	Current Year FY 2075-76	Previous Year FY 2074-75
Cash Flow from Operating Activities		
Net Profit for the Year	9,757,575,839	17,483,801,827
Adjustments		
Income Tax expense recognised in profit or loss	5,959,365,152	5,851,328,465
Deferred Tax expense recognised in profit or loss	(637,812,249)	(1,409,024,940)
Depreciation	4,512,513,376	4,200,105,820
Finance Income	(6,422,234,837)	(5,863,232,555)
Impairment Loss/(Reversal of Impairment Loss)	697,536,554	(10,730,977)
Finance Costs	383,271,042	474,248,252
Actuarial (Gain)/Loss	922,780,397	(1,033,195,455)
Amortization of License Fee	57,901,932	64,737,000
Equity loss on Associates	7,367,604	12,584,012
Unrealised (Gain)/Loss on Cash and Cash equivalents	38,318,745	(213,971,329)
Movements in Working Capital		
Decrease/(Increase) in Inventory	146,946,328	34,037,790
(Increase)/Decrease in Prepayments & Other Non-Financial Assets	134,887,091	13,565,199
(Increase)/Decrease in Employee Loan	(90,469,209)	(72,793,349)
(Increase)/Decrease in Accruals, Advance & Others Receivables	(160,109,739)	129,640,390
(Increase)/Decrease in Trade Receivables	331,708,365	105,996,817
(Increase)/Decrease in Deferred Taxes	-	-
Increase /(Decrease) in Non-Current Liability	7,223,152,773	42,666,375
Increase /(Decrease) in Provisions	1,038,995,889	172,901,212
Increase /(Decrease) in Current Liability	3,123,642,547	771,637,862
Increase /(Decrease) in Other Non-Financial Liabilities	108,726,205	417,286,577
NFRS Adjustments		
Previous Year Adjustments	(13,630,861,312)	(176,295,537)
Income Taxes Paid	(4,911,093,045)	(6,251,947,179)
Total Adjustments	(1,165,466,391)	(2,740,455,550)
Net Cash flow from Operating Activities (A)	8,592,109,448	14,743,346,277
Cash Flow from Investing Activities		
GSM License Fee Renewal		
Internet License Fee Renewal	-	-
Acquisition of Property, Plant and Equipment	(5,793,254,273)	(5,923,656,126)
Decrease/ (Increase) in Capital Work in Progress	(1,623,698,188)	1,179,211,976
Decrease/ (Increase) in Investment	(3,771,125,110)	(8,742,664,876)
Income from Investment & Bank Deposit	6,422,234,837	5,863,232,555
Net Cash Flow from Investing Activities (B)	(4,765,842,734)	(7,623,876,471)
Cash Flow from Financing Activities		
Increase/ (Decrease) in Capital		
Dividend Paid	(8,191,914,062)	(8,177,653,312)
Net Cash Flow from Financing Activities (C)	(8,191,914,062)	(8,177,653,312)
Net Increase in Cash & Cash Equivalents (A+B+C)	(4,365,647,348)	(1,058,183,506)
Effect of exchange rate fluctuations on Cash and Cash equivalents	(38,318,745)	213,971,329
Cash & Cash Equivalents at Beginning of the Year	23,410,997,112	24,255,209,289
Cash & Cash Equivalents at the End of the Year	19,007,031,019	23,410,997,112

Significant accounting policies and explanatory notes are integral part of this financial statements.

Deepak Subedi Chairman	Dilli Ram Adhikari Managing Director	CA. Prakash Jung Thapa PJ Thapa & Co. Chartered Accountants	CA. Achyut Raj Joshi A.R. Joshi & Co. Chartered Accountants
Radhika Aryal	Dhanraj Gnyawali	Uttar Kumar Khatri	Vishnu Prasad Kasaju
Director	Director	Director	Director
Raj Bahadur Rawal	Pradeep Raj Upadhyay	Kumar Prasad Khatiwada	Date: Poush 06, 2076
Director	Chief Financial Officer	For Manager	Place: Kathmandu

Notes to Financial Statements

i) Reporting Entity

Nepal Doorsanchar Company Limited with its brand name as 'Nepal Telecom' is Nepal's leading telecommunication service provider, which provides voice, data and value added services, using state of the art technologies. It is registered under the erstwhile Companies Act 2053, being incorporated on Magh 2060 (February 2004).

Nepal Telecom (also referred as "the company" hereinafter) is the continuation of the erstwhile Nepal Telecommunication Corporation, a 100% Government of Nepal(GoN) undertaking, where all assets and all liabilities of the corporation were transferred to the incorporated company with equity being transferred to the Government in lieu of the government ownership.

The Government of Nepal and Citizen Investment Trust are the principal promoters of the company. The Government of Nepal, who substantially owns the company, divested certain portion of its holdings in favour of the company employees and general public. The current shareholding structure is as per note 9.

The shares of the company are listed and traded on the Nepal Stock Exchange Limited (NEPSE).

The company has its registered office at Bhadrakali Plaza, Kathmandu with its branches spread throughout the country. It has made all efforts for nationwide reach, from urban to most remote locations in providing its valued customer a quality telecommunication service that has assisted in the socio-economic development and digital transformation of the urban as well as rural areas of the country.

The company has been providing wide range of telecommunication services. The company endeavours to continue providing up to date telecommunication and related services in line with technological advances.

Annual financial statements of the company are released for general public and are also published on the company's website www.ntc.net.np

ii) Basis of Preparation

The financial statements have been prepared under the historical cost convention, as modified by the revaluation of property plant and equipment, fair value measurement of financial assets and liabilities.

The financial statements are prepared on accrual basis.

iii) Compliance with NFRS

The financial statements of the company have been prepared in accordance with Nepal Financial Reporting Standards (NFRS) issued by Accounting Standards Board Nepal (ASB) and pronounced by the Institute of Chartered Accountants of Nepal (ICAN).

iv) Approval of Financial Statements

The accompanied financial statements have been approved and authorised for issue by the Board of Directors (BoD) of the company in its meeting held on Poush 6, 2076 (22 December, 2019).

v) Future Accounting and Reporting Developments

IFRS 16 'Leases'

On 13 January 2016 the International Accounting Standard Board (IASB) issued IFRS 16 to replace IAS 17 Leases. IFRS 16 requires lessees to recognise a right to use of asset and a liability for future payments arising from a lease contract. Lessor's accounting requirements remain aligned to the current approach under IAS 17. IFRS 16 is effective for annual periods beginning on or after 1 January 2019.

Amendments to IAS 7 'Statement of Cash Flows' and IAS 12 'Income Taxes'

In January 2016, the IASB issued amendments to IAS 7 'Statement of Cash Flows', which require additional disclosure about an entity's financing activities, and IAS 12 'Income Taxes', which clarify when a deferred tax asset should be recognised for unrealised losses. These revised requirements, are not expected to have a significant impact on the company's financial statements.

vi) Presentation of Financial Statements

- 1. The statement of profit or loss has been prepared using classification 'by nature' method.
- 2. The cash flows from operation within the statement of cash flows have been derived using the 'indirect' method.
- 3. For presentation of Statement of Financial position, Assets and liabilities, wherever applicable, are bifurcated in current and non-current based on their respective maturity, as well as the company's normal operating cycle. Such information has been disclosed in respective notes as applicable.

vii) Presentation Currency

The financial statements have been presented in the nearest Nepalese Rupees (NPR). Nepalese Rupees (NPR) is the functional and presentation currency as well.

viii) Discounting

When the realisation of assets and settlement of obligation is for more than one year, the company considers the discounting of such assets and liabilities where the impact is material. Various internal and external factors have been considered for determining the appropriate discount rate to be applied to the cash flows of the company. Appropriate discount rate is also used to determine the value in use for assessment of asset impairment as well.

Weighted Average Cost of Capital (WACC), with risk adjustment, is basically used in determining discount rates. For this purpose, Capital Asset Pricing Model (CAPM) is generally used to determine the cost of equity. The fact that the company does not have any debt, weighted average cost of capital for the company would in fact mean cost of equity only. Besides utilisation of CAPM model for expected rate of return would in turn require beta to be determined. Since the company is the only listed company, in Nepalese telecom industry, market beta may not give the appropriate picture of the movement of the market and the company's rate of return. This is further evidenced by the near stable price of the company's shares as against the volatile movement in the stock market.

Therefore, the risk adjusted dividend growth model has been used in determining the appropriate discount rate to be applied for preparation of the financial statements. The rate thus derived for discounting the liabilities is 8%. Besides, the average rate of earning from the company's investment, which is taken as 8%, is used for discounting of assets and receivables.

ix) Accounting Policies, Critical Accounting Estimates and Judgements

Accounting Policies

NFRS requires the company to adopt accounting policies that are most appropriate to the company's circumstances. In determining and applying accounting policies, management is required to make judgements in respect of items where the choice of specific policy, accounting estimate or assumption to be followed could materially affect the company's reported financial position, results or cash flows.

The accounting policies adopted by the company are consistently applied. Specific accounting policies have been included in the specific section of the notes for each items of financial statements which requires disclosures of accounting policies or changes in accounting policies. Effect and nature of the changes, if any, have been disclosed at appropriate places.

Accounting Estimates and Judgements

The preparation of the financial statements in accordance with NFRS requires the management to make judgements, estimates and assumptions in applying the accounting policies that affect the reported amounts of assets, liabilities, income and expenses, including contingencies and commitments. Due to the inherent uncertainty in making estimates, actual results reported in future periods may differ from those estimates. The estimates and the underlying assumptions are reviewed on on-going basis based on historical experience and other factors, including expectations of future events that are believed to be reasonable under the circumstances. Revision to accounting estimates are recognised in the period in which the estimates are revised, if the revision affects only that period; they are recognised in the period of revision and the future periods if the revision affects both current and future periods.

The significant judgements made by the management in applying the company's accounting policies and the key sources of estimation uncertainty in these financial statements, which together are deemed critical to the company's results and financial position, are given in the respective sections of the notes wherever they have been applied.

x) Going Concern

The financial statements are prepared on a going concern basis, as the Board of the Company is satisfied that the Company has the resources to continue the business for the foreseeable future. In making this assessment, the Board of Directors have considered a wide range of information relating to present and future conditions, including future projections of profitability, cash flows and capital resources. Furthermore, Board is not aware of any material uncertainties that may cast significant doubt upon Company's ability to continue as a going concern and they do not intend either to liquidate or to cease operations of it.

xi) Investments in Subsidiaries, Associates and Joint Ventures

The company does not have control over any other entity for consolidation of financial statements. Investments in shares made by the company are financial investments and have been described under non-trading financial investments in note 7.1 and investment in associates in note 4.

xii) Lease

The determination of whether an arrangement is a lease, or contains a lease, is based on the substance of the arrangement at the inception date and requires an assessment of whether the fulfilment of the arrangement is dependent on the use of a specific asset (or assets) and the arrangement conveys a right to use the asset (or assets), even if that asset is (or those assets are) not explicitly specified in an arrangement. A lease is classified at the inception date as a finance lease or an operating lease.

Operating Lease

All leases other than finance leases are classified as operating leases. Leases that do not transfer substantially all of the risks and rewards of ownership of an asset to the Company are classified as operating leases. Operating lease payments are recognised as an expense in the statement of profit or loss on a straight-line basis over the lease term.

The company has recognised the rentals payable under operating leases to be accounted on accrual

basis based on agreement and are included in Rent and Leasehold Cost of Land and Buildings under 'Administrative expenses'.

xiii) Reporting Dates

Particulars	Nepalese Calendar Date / Period	Gregorian Calendar Date / Period
Comparative SFP* Date	32 Ashadh 2075	16 July 2018
Comparative reporting period	1 Shrawan 2074 - 32 Ashadh 2075	16 July 2017 - 16 July 2018
NFRS SFP* Date	31 Ashadh 2076	16 July 2019
NFRS reporting period	1 Shrawan 2075 - 31 Ashadh 2076	17 July 2018 - 16 July 2019

^{*} SFP = Statement of Financial Position

xiv) Materiality

The company, for the preparation of financial statements determines materiality based on the nature or magnitude, or both. Materiality is a pervasive constraint in financial reporting because it is pertinent to all of the qualitative characteristics.

Accounting Policies and Explanatory Notes

1. Intangible Assets

Accounting Policies

Identifiable intangible assets are recognised when the company controls the asset, it is probable that future economic benefits attributed to the asset will flow to the company and the cost of the asset can be reliably measured.

Intangible assets with finite useful lives are stated at acquisition cost less accumulated amortisation and accumulated impairment losses. The useful lives and the amortisation methods of the assets are reviewed at least annually. Changes in the estimated useful life or the expected pattern of consumption of future economic benefit embodied in the assets are accounted for by changing the amortisation period or method, as appropriate, and are treated as changes in accounting estimates in accordance with NAS 8. Amortisation is charged to Statement of Profit or Loss on a straight-line basis over the useful life of intangible assets.

Intangible assets h aving infinite useful life are assessed for impairment at each reporting date.

Explanatory Notes

Softwares

Softwares are considered to be integral to an item of hardware equipment and are classified as property, plant and equipment and depreciated over the useful life of the respective hardware.

Licence Fees

The net carrying amount of intangible assets pertains to the unamortised portion of various license fees paid to Nepal Telecommunications Authority (NTA). The license fees are paid in accordance with regulatory requirement, in advance with applicable portion being charged to the relevant reporting period. The uncharged portion is carried in the financial statements as intangible assets. The amortisation is done, on the time apportion basis, over the validity period of the license as specified by NTA as below:

Product/Service	PSTN	GSM	Internet	Total
Valid from	2072.10.13	2071.01.29	2072.01.15	
Valid to	2077.10.12	2076.01.28	2077.01.14	
Life (in years)	5	5	5	
				NPR
Total Fee	134,415,000	189,000,000	270,000	323,685,000
Balance as on Ashadh 32, 2075	68,201,803	30,964,932	96,164	99,262,899
Payment during FY 2075-76	-	-	-	-
Amortisation for FY 2075-76	(26,883,000)	(30,964,932)	(54,000)	(57,901,932)
Balance as on Ashadh 31, 2076	41,318,803	-	42,164	41,360,967

<u>Further Information – GSM License First Renewal Fee</u>

The GSM license renewal fee of NPR 20 billion has been recognised as expense for the 5 years period from the due date. However, the Government of Nepal's cabinet decision dated 2069/06/14 rescheduled the payment of NPR 20 billion with the due amount to be paid in 8 annual instalments. The unpaid liability has been segregated and presented as current and non-current liabilities.

GSM License Second Renewal Fee

Despite the dispute with the regulatory authority on payment of GSM License second renewal fee which had become due on 2071/01/29, the company was obligated to pay NPR 20 billion only on 2076/02/10 vide GON's cabinet decision . However Government of Nepal's decision dated 2076/02/10 rescheduled the payment of NPR 20 billion (less already paid amount of NPR 189,000,000.) with the due amount to be paid in 5 annual instalments starting from FY 2075/76.

GSM License Third Renewal Fee

The third renewal of GSM license that fell due on 2076/01/28 is still uncertain and yet to be confirmed. As per the Government of Nepal's decision dated 2076/02/10, the company renewed its license by paying NPR 189 million during the financial year. A provision has been made for NPR 723,287,671 for 66 days of the financial year based on past obligation imposed by GON's decision.

2. Property, Plant and Equipment (PPE)

Accounting Policies

Property, plant and equipment are stated in the statement of financial position at their cost and are inclusive of all expenses necessary to bring the assets to working condition for its intended use less any subsequent accumulated depreciation and subsequent accumulated impairment losses, if applicable. Property, plant and equipment are recognised as an asset, if and only if it is probable that future economic benefits associated with the item will flow to the company; and the cost of the item can be measured reliably.

The depreciation period is based on the expected useful life of an asset. Items of property plant and equipment are depreciated on pro rata basis in the year of acquisition. The residual values, useful lives and the depreciation methods of assets are reviewed at least at each financial year end and, if expectations differ from previous estimates, they are accounted for as a change in accounting estimates in accordance with NAS 8.

In addition to the purchase price and cost directly attributable to bringing the asset to the location and conditions necessary for it to be capable of operating in the manner intended by the management if an item of property, plant and equipment consists of several components with different estimated useful lives, those components that are significant, are depreciated over their individual useful lives. Subsequent costs that do not qualify the recognition criteria under NAS 16 are expensed as and when incurred.

NAS 16 and IFRIC 1 require cost of PPE to include the estimated cost for dismantling and removal of the assets, and restoring the site on which they are located. Management perceives that such costs are difficult to estimate and considering the past practice the amount of such costs are not material to affect the economic decision of the user as a result of such non-inclusion. Therefore, asset retirement obligation (ARO) has not been recognised.

Assets that have been decommissioned or has been identified as damaged beyond economic repair or rendered useless due to obsolescence are derecognised whenever identified. On disposal of an item of property, plant and equipment or when no economic benefits are expected from its use or disposal, the carrying amount of an item is derecognised. The gain or loss arising from the disposal of an item of property, plant and equipment is the difference between net disposal proceeds, if any, and the carrying amount of that item and is recognised in the statement of profit or loss.

The company has significant investment in network, equipment and infrastructure. The base stations and technology to operate network form majority of the company's tangible assets.

Depreciation

Depreciation is charged so as to expense off the cost of assets, other than land, using straight line method over their estimated useful lives. The depreciation is charged on revalued amount of building and physical structure over the remaining useful life. The additional depreciation if any on revalued amount of building and physical structure is transferred from revaluation reserve to other comprehensive income. The residual values, useful life and depreciation methods are reviewed at least at each financial year end. If expectations differ from the previous estimates the changes are accounted for as changes in estimates in accordance with NAS 8.

Useful Life

Useful lives of material asset categories and their depreciation rate on the Straight-Line Method are disclosed below:

Classification	Sub-Classification	Useful life
Building	RCC Frame Structure	50
	Load bearing structure (brick/stone) -Official Purpose	25
	Load bearing structure (brick/stone) -Equipment Purpose	15
	Metal Structure	15
	Shelter	15
	Compound Wall	15
Plant & Machinery	Underground Network	15
	Overhead Network	10
	Earth Station	7
	Telephone set	5
	ADSL and Internet System	5
	Optical fiber	10
	Billing System (Billing, WIN, AAA Server, VoMS etc.)	7
	RAN Equipment (BSC, BTS, BTS VAN, Node B, RRU, BBU etc.)	7
	Core Equipment (MSC, HLR, OMC, VLR, IN, RSN, MGW, SMSC, USSD, PS, CS, WGW, IP Clock etc.)	7
	Transmission Equipment (Satellite, Microwave etc.)	7
	Power – Battery	4
	Power – Others	6
	Tools (Subscribers Equipment, Planning / Testing / Loose tools etc.)	5
	Others	5
Other Items	Heating, Lighting, Air-conditioning	5
	Furniture and Fixtures	5
	Office Equipment	5
	Vehicle- Motorcycle/car/jeep/truck	10
	Vehicle- Tricycle, cycle and others	5

If an item of property, plant and equipment consists of several components with different useful lives, those components that are significant are depreciated over their individual useful life. Any component asset's useful life is not considered more than its major assets.

De-recognition

An item of property, plant and equipment is derecognised on disposal or when no future economic benefits are expected from the use of that asset. The gain or loss arising from the disposal of an item of property, plant and equipment is the difference between the net disposal proceed, if any and the carrying amount.

Impairment

Property Plant and Equipment are subject to impairment assessment if there is any indication that the carrying value may exceed the recoverable value of the assets. Such impairment assessment of assets is done on the basis of cash generating unit or if not possible on individual asset basis.

Revaluation

Freehold land properties ,building and physical structure held by the company is recognised and reported at fair value conducting periodic revaluation. If an asset's carrying amount is increased as a result of a revaluation, the increase shall be recognised in other comprehensive income and accumulated in equity under the heading of revaluation surplus. However, the increase shall be recognised in profit or loss to the extent that it reverses a revaluation decrease of the same asset previously recognised in profit or loss.

If an asset's carrying amount is decreased as a result of a revaluation, the decrease shall be recognised in profit or loss. However, the decrease shall be recognised in other comprehensive income to the extent of any credit balance existing in the revaluation surplus in respect of that asset. The decrease recognised in other comprehensive income reduces the amount accumulated in equity under the heading of revaluation surplus.

The accumulated depreciation on revalued building and physical structure is eliminated against the gross carrying amount of the assets and the net amount is restated to the revalued amount of the assets.

Explanatory Notes

Land

Land properties with ownership documents (i.e. in occupation and with valid documentation) have been recognised meeting the asset recognition criteria, also considering the principle of substance over form. Fair Value of each of these properties has been assessed by taking into account market consideration and the government rate. All land properties have been revalued to the approximation of fair value as on 31 Ashadh, 2076 by independent valuator. The fair value of land was determined using Level II information as required by NFRS 13, in absence of active real estate market but considering the recent transaction value of the similar land in the similar locality.

Considering the company's intention to hold the land for a foreseeable future, fair market value was considered taking into account weightage of 60% for prevalent market prices and 40% price determined for government's land revenue charges.

In FY 2073-74, 29 units of lands were transferred in the ownership of the company. The revalued amount of those lands amounting to NPR 2,166,382,142 is recognized in the books after revaluation to the approximation of fair value.

Substance over form

The company is in occupation and using land properties even in absence of ownership document in the company's name. Considering the perpetuity of the usage and no apparent restriction on economic benefit of such land being used by the company, those properties have been recognised as assets. The value and details of such land is as follows;

Details of Land being used by the company but not in its ownership

SN	Land or Building	No of location	Area (Square Meter)	Amount (NPR)
1	Land	238	482,549.61	
	a. Land under Forest for tower structure	97	132,295.36	Not Available
	b. Land under previous Nepal D oorsanchar Sansthan	-	-	
	c. Land under GoN ownership	103	219,018.38	
	d. Land registered in the name of other offices of GoN	19	65,240.87	
	e. Land under process of ownership transfer (Government decision for ownership transfer already made)	12	36,562.21	
2	Building		Not Available	177,097,149.76

Buildings and Physical Structure

All physical structures have been classified on the basis of their construction type (such as RCC pillar structure, Load bearing, Stone masonry, Shed and other structures etc.). Historical cost of the physical structures reduced by accumulated depreciation computed on the basis of management's estimation of useful life, for each type, have been recognised as asset on the date of the opening NFRS SFP.

The company has adopted revaluation model to present the value of its building and physical structure. The accumulated depreciation at the date of the revaluation is eliminated against the gross carrying amount of the asset and the net amount restated to the revalued amount of the asset.

The amount of the adjustment arising on the statement or elimination of accumulated depreciation forms part of the increase or decrease in carrying amount that is accounted for in accordance with accounting policies of the company.

The company has conducted revaluation of freehold land, buildings and physical structures as on Ashadh 31 ,2076 (July 16, 2019) by the independent valuator.

Some of the buildings and physical structures have been constructed in the land property where the company does not have the document of title. Substance over form has been taken as the basis for recognition of such buildings.

Further, there is a regulatory requirement that all physical structures should be supported by the approved design and construction completion certificate from concerned authorities. There are building that do not have either approved design or construction completion certificate. These entail risk from regulatory authority including fines and possible demolitions.

Revaluation Reserve

The effect of revaluation of land, building and physical structures conducted as on 31 Ashadh, 2076 are as below:

NPR

	Land	Building	Total
Balance as on Ashadh 32, 2075	18,088,470,531	-	18,088,470,531
Upward revaluation during the period	7,272,022,521	757,295,508	8,029,318,029
Downward revaluation during the period	(4,164,063,263)	-	(4,164,063,263)
Balance as on Ashadh 31, 2076	21,196,429,789	757,295,508	21,953,725,297

Further, the decrease in carrying amount of building and physical structures of NPR 443,743,742 has been charged to profit or loss as an impairment. The revaluation reserve as above is not available for distribution to the shareholders.

Plant and Equipment

Historical cost of Plant and Equipment reduced by the accumulated depreciation and accumulated impairment loss computed on the basis of the management's estimation of useful life, for each class of assets, have been recognised. Plant and equipment, that are either not in existence or in operation have been specifically identified and derecognised as required under NFRS. The Plant and Equipment of WiMAX project has been impaired as per NAS 36 'Impairment of Assets' (refer Note 19).

Furniture, Fixtures and Other Office Equipment

Historical cost of Furniture Fixtures and Other office equipment reduced by the accumulated depreciation computed on the basis of the management's estimation of useful life, for each class of assets, have been recognised as asset.

Vehicles

Historical cost of the vehicles reduced by the accumulated depreciation computed on the basis of the management's estimation of useful life, for each type, have been recognised.

Property, Plant & Equipment

(Note - 2)								NPR
Description (FY 2075-76)	LAND	BUILDINGS	PLANT & MACHINERY	HEATING, LIGHTING & AIR-CONDITION	FURNITURE & FIXTURE	OFFICE EQUIPMENTS	VEHICLES	TOTAL
Original Cost								
As at Ashadh 32, 2075	18,655,397,334	3,770,817,554	48,025,144,107	305,097,660	350,567,574	1,614,942,541	927,648,675	73,649,615,445
Adjustment of prior period Capitalization		ı	(19,961,016)	20,229,916	ı	ı	1	268,900
Additions During the Year		112,832,401.45	5,484,430,230.73	55,968,892.79	23,051,504.86	44,478,570.27	72,264,052	5,793,025,652
Disposal during the year						(100,695.58)		(100,696)
Revaluation Adjustment	3,107,959,258	(248,990,690)				1	•	2,858,968,568
As at Ashadh 31, 2076	21,763,356,592	3,634,659,265	53,489,613,322	381,296,468	373,619,079	1,659,320,416	999,912,727	82,301,777,869
Depreciation and Impairment								
As at Ashadh 32, 2075		821,191,618	31,254,958,149	188,424,539	263,656,991	1,423,814,210	743,422,844	34,695,468,351
Adjustment of depreciation up to previous year		671,843	(23,466,223)	20,670,926	(46,296)	(14,868)	1,851	(2,182,766)
Accumulated Impairment Loss as on Ashadh 32, 2075			220,416,900					220,416,900
Adjustment of Impairment loss (write back) up to previous year			143,734,484					143,734,484
During the Year depreciation		110,482,927	4,216,385,072	37,811,420	29,727,607	69,169,933	48,936,417	4,512,513,376
During the Year Impairment loss (write back)			(13,097,968)					(13,097,968)
Written back on disposals						(60,417)		(60,417)
Revaluation adjustment		(562,542,456)						(562,542,456)
As at Ashadh 31, 2076		369,803,932	35,798,930,414	246,906,885	293,338,302	1,492,908,858	792,361,112	38,994,249,506
Net Block								
As at Ashadh 31, 2076	21,763,356,592	3,264,855,333	17,690,682,908	134,389,583	80,280,777	166,411,558	207,551,615	43,307,528,364
As at Ashadh 32, 2075	18,655,397,334	2,949,625,936	16,770,185,958	116,673,121	86,910,583	191,128,331	184,225,831	38,733,730,193

3. Capital Work in Progress (CWIP)

Accounting Policies

Assets in the course of construction are carried at cost, less any recognised impairment loss. Depreciation on these assets commence when these assets are ready for their intended use.

The expenditure incurred in acquisition and installation of new systems and equipment till the date of commissioning or civil works under construction till the date of completion is recognised as Capital work in progress. The value of capital work in progress includes stock of equipment lying in store or in transit for the purpose of getting used in such installation or construction. The value also includes balances with contractors and suppliers of the systems and equipment for the value to be received. Equipment are capitalised upon commissioning and civil works are capitalised upon handing over after being capable of use.

Explanatory Notes

				NPR
Capital Work in Progress	Capital Works	Capital Inventory under installation	Advance to Suppliers and Contractors	Total
CWIP Balance as Ashadh end 2075	378,269,980	4,544,961,553	615,622,707	5,538,854,240
Net Addition / (Net Transfer) for 2075-76	329,528,491	(321,164,562)	1,615,334,259	1,623,698,188
CWIP Balance as Ashadh end 2076	707,798,471	4,223,796,991	2,230,956,966	7,162,552,428
Accumulated Impairment as Ashadh end 2075		580,692,257	5,849,617	586,541,874
Impairment for 2075-76				_
Accumulated Impairment as Ashadh end 2076		580,692,257	5,849,617	586,541,874
Net Balance as at Ashadh end, 2076	707,798,471	3,643,104,734	2,225,107,349	6,576,,010,554
Net Balance as at Ashadh end, 2075	378,269,980	3,964,269,296	609,773,090	4,952,312,366

4. Investments in Associates

Accounting Policies

An associate is an entity over which the company has significant influence and that is neither a subsidiary nor an interest in a joint venture. Significant influence is the power to participate in the financial and operating policy decisions of the investee but do not have control or joint control over those policies.

At the date of acquisition, any excess of the cost of acquisition over the company's share of the net fair value of the identifiable assets, liabilities and contingent liabilities of the associate is recognised as goodwill. The goodwill is included within the carrying amount of the investment.

The results, assets and liabilities of associates are incorporated in the financial statements using the equity method of accounting. Under the equity method, investments in associates are carried in the statement of financial position at cost as adjusted for post- acquisition changes in the company's share of the net assets of the associate, less any impairment in the value of the investment. The company's share of post-tax profits or losses are recognised in the statement of profit or loss. Losses of an associate in excess of the company's interest in that associate are recognised only to the extent that the company has incurred legal or constructive obligations or made payments on behalf of the associate.

Explanatory Notes

NPR

Investment in AssociateS	31.03.2076 Current Year	32.03.2075 Previous Year
Investment in Trishuli Jal Vidhyut Company Ltd.		
At Cost	741,000,000	440,000,000
Equity adjustments	(45,296,151)	(37,928,547)
Total	695,703,849	402,071,453
Associate's share of Income/(Expense)	(7,367,604)	(12,584,012)

The Company has pledged its Equity Investment of Trishuli Jal Vidhyut Company Ltd. with Nabil Bank Ltd (Lead Bank of Trishuli 3B Hydro Project financing) on Shrawan 07, 2076 for consortium project financing.

Trishuli 3B Hydro Project Background

Trishuli Jal Vidhyut Company Ltd. (TJVCL) currently working on developing Upper Trishuli 3B Hydroelectric Project (UT3B HEP). It is a run-of-river type hydroelectric project located at Rasuwa and Nuwakot district of Nepal. The project is cascade of Upper Trishuli 3A Hydroelectric Project (60 MW) and has an installed capacity of 37 MW. The gross head of the project is 90 m, length of headrace tunnel is 3805.48 m and the average annual energy generation is estimated to be 292.58 GWh.

The power produced by the Project will be evacuated to the under construction Trishuli 3B Hub Sub-station through 3 km long 132kV transmission line. As per the project schedule, the project will be completed on 13 March, 2021.

Total Project Cost including Interest During Construction is NPR 822 Crore and its financing structure is 30% Equity and 70% Debt.

Current Status Trishuli 3B Hydroelectric Project

Following is the summary of the major works done so far by TJVCL:

- Upper Trishuli 3B Hydroelectric Project has been selected by Government of Nepal as the first Project under the "Janata ko Jalvidhyut" programme. Accordingly, Trishuli Jal Vidhyut Company Limited issued Initial Public Offering (IPO) of its shares to the general public in March 2019.
- Loan agreement with the consortium of Nepalese Banks led by Nabil Bank Ltd. and co-led by Jalvidhyut Lagani Tatha Bikas Company Ltd. as part of financial closure for the debt portion required for the Project was signed on 20 August, 2018.
- Excavation of about 1410 m (37%) of Headrace Tunnel has been completed.
- Excavation of 119 m of Adit 2 has been completed.
- Excavation for powerhouse slope and foundation is going on.
- · Excavation of Surge Tank Slope is going on.

5. Inventory

Accounting Policies

Inventories are carried at the lower of net realisable value or cost.

Cost comprises of all costs of purchase, cost of conversion and other costs incurred in bringing the inventories to their present location and condition. Cost is measured using First In First Out (FIFO) method. Net realisable value is the estimated selling price in the ordinary course of business less the estimated cost of completion and the necessary estimated expenses.

Inventories are presented net of allowance for obsolete items. The allowances for obsolescence is estimated to approximate the net realisable value of such items. Allowance adjustments are made for those inventories identified by the management as obsolete, non-moving and slow-moving on the basis of the last usage of the inventory items lapsing more than five years old, 2-5 years and 1-2 years respectively.

Inventory	Usage	Allowance
Regular	Within 1 year	-
Slow Moving	1 to 2 years	25%
Non-Moving	2 to 5 years	50%
Obsolete	More than 5 years	100%

Explanatory Notes

Inventories primarily consist of cash cards, telephone sets (mobile or otherwise), drop wires, accessories and spares that are not eligible for capitalisation.

NPR

32.03.2075 31.03.2076 Inventory **Current Year Previous Year Gross Inventory** Telephone sets, Drop Wire & Accessories 85,230,878 90,782,481 Cash Cards 121,939,024 145,957,699 Spares and other Inventories 415,296,838 532,672,888 622,466,740 769,413,068 Allowance Adjustments Telephone sets, Drop Wire & Accessories 27,866,538 27,684,421 Cash Cards 2,838,470 960,540 Spares and other Inventories 313,712,050 315,772,096 344,417,057 344,417,057 Inventory net of allowances Telephone sets, Drop Wire & Accessories 57,364,340 63.098.060 Cash Cards 119,100,555 144,997,159 216,900,792 Spares and other Inventories 101,584,788 278,049,683 Total 424,996,011

6. Prepayments, Other Non-Financial Assets and Other Non-Financial Liabilities

6.1 Prepayments and Other Non-Financial Assets

Accounting Policies

Instances where the payments have been made and where the expense pertain to the future period(s) are recognised as prepayments. These amounts are charged to statement of profit or loss in the period to which they relate with. Other Non-Financial Assets include Advances for spare parts and to suppliers, employees, and other working advances on which the company receives the goods and services in the future during the normal course of business.

Explanatory Notes

 NPR

 Prepayments, Other Non-Financial Assets
 31.03.2076 Current Year
 32.03.2075 Previous Year

 Prepaid expenses
 57,629,079
 57,990,617

 Other Non-Financial Assets
 147,189,921
 283,071,468

 Total
 204,819,000
 341,062,085

6.2 Other Non-Financial Liabilities

Accounting Policies

Non-Financial Liabilities include the statutory liabilities which arise as a result of statutory obligation during the normal course of business of the company. It also includes the liabilities on the part of the company to the customers for the promised services.

Explanatory Notes

NPR 31.03.2076 32.03.2075 Other Non-Financial Liabilities **Current Year Previous Year** VAT Payable 96,963,033 88,003,671 Other Fee Collection Payable 415,599,596 318,055,010 Royalty and Contribution to RTDF Payable 2,210,391,034 2,339,617,551 Advance from Subscribers/Unearned 1,064,339,531 932,890,757 Cash Card Sales 3,787,293,194 3,678,566,989 Total

Financial Instruments

Accounting Policies

The company has elected to apply NFRS 9 Financial Instruments as the new accounting policies provide more reliable and relevant information for users to assess the amounts, timing and uncertainty of future cash flows

7.1 Financial Assets

(i) Classification

The company classifies its financial assets in the following measurement categories:

- · those to be measured subsequently at fair value
  - 1. through other comprehensive income, or
  - 2. through profit or loss
- those to be measured at amortised cost.

The classification depends on the entity's business model for managing the financial assets and the contractual terms of the cash flows.

For assets measured at fair value, gains and losses will either be recorded in profit or loss or other comprehensive income. For investments in debt instruments, this will depend on the business model in which the investment is held. For investments in equity instruments, this will depend on whether the company has made an irrevocable election at the time of initial recognition to account for the equity investment at fair value through other comprehensive income. The company reclassifies debt investments when and only when its business model for managing those assets changes

(ii) Measurement

At initial recognition, the company measures a financial asset at its fair value plus, in the case of a financial asset not at fair value through profit or loss, transaction costs that are directly attributable to the acquisition of the financial asset. Transaction costs of financial assets carried at fair value through profit or loss are charged in profit or loss.

Investments and Other Financial Assets

Debt instruments

Subsequent measurement of debt instruments depends on the company's business model for managing the asset and the cash flow characteristics of the asset. There are three measurement categories into which the company classifies its debt instruments:

- a. Amortised Cost: Assets that are held for collection of contractual cash flows where those cash flows represent solely payments of principal and interest are measured at amortised cost. A gain or loss on a debt investment that is subsequently measured at amortised cost and is not part of a hedging relationship is recognised in profit or loss when the asset is derecognised or impaired. Interest income from these financial assets is included in finance income using the effective interest rate method.
- b. Fair Value Through Other Comprehensive Income (FVOCI): Assets that are held for collection of contractual cash flows and for selling the financial assets, where the assets' cash flows represent solely payments of principal and interest, are measured at fair value through other comprehensive income (FVOCI). Movements in the carrying amount are taken through OCI, except for the recognition of impairment gains or losses, interest revenue and foreign exchange gains and losses which are recognised in profit and loss. When the financial asset is derecognised, the cumulative gain or loss previously recognised in OCI is reclassified from equity to profit or loss and recognised in other gains/ (losses). Interest income from these financial assets is included in finance income using the effective interest rate method.
- c. Fair Value Through Profit or Loss: Assets that do not meet the criteria for amortised cost or FVOCI are measured at fair value through profit or loss. A gain or loss on a debt investment that is subsequently measured at fair value through profit or loss and is not part of a hedging relationship is recognised in profit or loss and presented net in the statement of profit or loss within other gains/(losses) in the period in which it arises. Interest income from these financial assets is included in the finance income.

Equity instruments

The company subsequently measures all equity investments at fair value. Where the company's management has elected to present fair value gains and losses on equity investments in other comprehensive income, there is no subsequent reclassification of fair value gains and losses to profit or loss. Dividends from such investments continue to be recognised in profit or loss as other income when the company's right to receive payments is established.

Changes in the fair value of financial assets at fair value through profit or loss are recognised in other gain/ (losses) in the statement of profit or loss as applicable. Impairment losses (and reversal of impairment losses) on equity investments measured at FVOCI are not reported separately from other changes in fair value.

(iii) Impairment of Financial Assets

The company assesses on a forward-looking basis, the expected credit losses associated with its assets carried at amortised cost and FVOCI. The impairment methodology applied depends on whether there has been a significant increase in credit risk. Note 19 details how the company determines whether there has been a significant increase in credit risk.

For trade receivables only, the company applies the simplified approach permitted by NFRS 9, which requires expected lifetime losses to be recognised from initial recognition of the receivables.

The company has applied NFRS 9 retrospectively, and has elected to restate comparative information. As a result, the comparative information provided have been accounted for in accordance with the new policies.

The company has four types of financial assets subject to NFRS 9's new expected credit loss model. The company was required to revise its impairment methodology under NFRS 9 for each of these classes of assets.

(i) Employee Loans

For loans and receivables already in place at Ashadh end 2076, the company has determined them reliably assessing the probability of default at the initial recognition of each loan or receivable that would result in undue cost and effort. As permitted by NFR S 9, the credit provision will be determined based on whether credit risk is low only at each reporting date, until the loan is derecognised.

(ii) Accruals Advance and Other Receivables

For Accruals, Advances and Other Receivables, the company applies the simplified approach to providing for expected credit losses prescribed by NFRS 9, which requires the use of the lifetime expected loss provision.

(iii) Trade Receivables

For trade receivables, the company applies the simplified approach to providing for expected credit losses prescribed by NFRS 9, which requires the use of the lifetime expected loss provision for all trade receivables.

(iv) Term Deposits & Investments in Bonds

These are debt investments at amortised cost and are considered to be low risk, and thus the impairment provision is determined as 12 months expected credit losses.

Explanatory Notes:

NIPE	5

Financial Assets	FVtPL -	FVtOCI		At Amortised	Total
(FY 2075-76)	FVIPL	Debt	Equity	cost	Iotai
Investments in Corporate Shares			765,400,000		765,400,000
Employee Loan				2,276,402,197	2,276,402,197
Accruals, Advance & Others Receivables				341,385,056	341,385,056
Trade Receivable				2,165,132,989	2,165,132,989
Term Deposits and Investments				53,579,192,550	53,579,192,550
Cash & Cash Equivalents	19,007,031,019				19,007,031,019
Total	19,007,031,019	-	765,400,000	58,362,112,792	78,134,543,811

Financial Assets (FY 2074-75)	FVtPL	F	VtOCI	Amortised cost	Total
		Debt	Equity		
Investments in Corporate Shares			765,400,000		765,400,000
Employee Loan				2,185,932,988	2,185,932,988
Accruals, Advance & Others Receivable				232,163,917	232,163,917
Trade Receivable				2,711,487,540	2,711,487,540
Term Deposits & Investments				50,109,067,440	50,109,067,440
Cash & Cash Equivalents	23,410,997,112				23,410,997,112
	23,410,997,112	-	765,400,000	55,238,651,885	79,415,048,997

7.1.1 Investments in Corporate Shares

Accounting Policies

The investments in corporate shares are accounted for at fair value in accordance with NFRS 9 *Financial Instruments*. These investments are measured at fair value through other comprehensive income as the company does not intend to hold these instruments for trading purpose.

Explanatory Notes

NPR

Investments in Corporate Shares	31.03.2076 Current Year	32.03.2075 Previous Year
Upper Tamakoshi Hydropower Ltd.	635,400,000	635,400,000
Vidhyut Utpadan Company Ltd.	130,000,000	130,000,000
	765,400,000	765,400,000

The company has made these investments under long term investment strategy. The company has promoter shareholding in those companies. These companies are yet to be in full operation to generate revenue. Upper Tamakoshi Hydropower Ltd. is listed in the stock exchange, However the promoter share have not been transacted during the period.

So, the company believes, considering other similar investments in the market, that the long-term return from the investments and the future value will more than sufficiently cover the cost of the investments. The cost value currently represents the fair value of the investments.

7.1.2 Employee Loans

Accounting Policies

Employee loans are accounted for at amortised costs using effective interest rate.

Explanatory Notes

Employee loans are benefits provided by the company to its employees. Company's business model is to hold on to these assets until maturity solely for the purpose of collecting principal and interest only. The company collects interest at the time of disbursal and principal is collected over the period in accordance with the repayment schedule. The intrinsic effective interest is taken to profit or loss and the principal outstanding is reported at the amortised cost. These loans have the recoverable period from 1 to 19 years. The discount rate that has been considered for computing amortised cost is the notional interest rate used for determining the taxable benefit of employees. The rate also approximates the company's return from the term deposits.

		NPR
Employee Loan	31.03.2076 Current Year	32.03.2075 Previous Year
Gross Disbursement and Outstanding	4,167,274,718	4,238,724,721
Amortised cost adjustment	(1,890,872,521)	(2,052,791,733)
Total Employee Loan at amortised cost	2,276,402,197	2,185,932,988
Employee Loan - Current Portion	84,270,482	178,373,671
Employee Loan - Non-Current Portion	2,192,131,715	2,007,559,317
Total Employee Loan at amortised cost	2,276,402,197	2,185,932,988

These assets are considered to have nominal risk of recovery as the employee's current and retirement benefits adequately secure the receivables.

7.1.3 Accruals, Advances and Other Receivables

Accounting Policies

Accruals, Advances and Other Receivables are classified as financial assets carried at amortised cost using effective interest rate.

Explanatory Notes

These are non-interest bearing short term receivables and are expected to be recovered within next 12 months with insignificant risk. Therefore, the carrying value, which is at cost, is considered to represent the amortised cost.

Interest Accrued represent the amount pertaining to the period but with the payment timing beyond the reporting dates. The risk of non-recovery is considered to be nominal.

Advances and Claims Against Others pertain to advances and claims to be received .

		NPR
Accruals, Advances and Other Receivables	31.03.2076 Current Year	32.03.2075 Previous Year
Interest Accrued	222,386,933	35,701,949
Advance To and Claims Against Others	29,790,831	191,271,860
Advance To and Claims Against Employees	89,207,292	5,190,108
	341,385,056	232,163,917

7.1.4 Trade Receivables

Accounting Policies

Trade receivables comprise of amounts owed to the company by the customers. A fifteen days credit period is allowable to all the receivables from PSTN and VSAT services provided by the company. Trade receivables do not carry any interest and are measured at the carrying amount at which the items are initially recognised less any impairment losses, i.e. stated at their nominal value as reduced by appropriate allowances. Such allowances are affected by way of write-downs based on the estimated irrecoverable amount. The company estimates the Expected Credit Loss (ECL) on these instruments in the form of impairments.

Individual trade receivables are written off when management deems them not to be collectible. Write-offs of trade receivables are recognised in some cases using the allowance accounts.

Explanatory Notes

The company's trade receivables are stated after allowances for bad and doubtful debts based on company's assessment of credit worthiness and overdue for more than 12 months. In addition to the non-recoverable risk of trade receivables, which the company believes is adequately covered by the allowances made, these assets are subject to diminishing value due to time value of money and inflationary devaluation as no interest is charged on these accounts.

		NPR
Trade Receivables	31.03.2076 Current Year	32.03.2075 Previous Year
Gross Trade Receivable		
General Public	2,577,676,366	2,439,672,679
Government offices	42,057,829	47,045,029
International Inter- connection	1,240,611,847	1,602,402,608
Domestic Inter- connection	253,170,345	356,104,435
	4,113,516,386	4,445,224,751
Expected Credit Loss		
General Public (Stage 2)	1,573,274,012	1,463,803,607
Government offices (Stage 2)	10,514,457	11,761,257
International Inter- connection (Stage 1)	111,424,584	80,120,130
Domestic Inter- connection (Stage 2)	253,170,344	178,052,217
	1,948,383,397	1,733,737,211

Trade Receivables net of Impairment		
General Public	1,004,402,354	975,869,072
Government Offices	31,543,372	35,283,772
International Interconnection	1,129,187,263	1,522,282,478
Domestic Interconnection	1	178,052,218
	2,165,132,989	2,711,487,540

International Interconnection Receivables

The company believes that the International interconnection receivables do not have any credit risk for possible losses. Therefore Stage 1 impairment of expected loss within the next 12 months is considered, which is considered to be nominal. However, it is international practice of allowing 5% variation on the settlement of international interconnection between the service providers and the company. The company has estimated write-downs on these accounts to be maximum 5% and the same rate has been applied for impairment. Further, additional expected credit loss is provided to individual trade receivable on prudent basis as estimated by the management.

Other Trade Receivables

Receivables from the general public, government offices and domestic interconnections are overdue accounts and the company has assessed credit risk on the recovery of these accounts over the life time of the outstanding credit. The company has a dedicated team to follow up for the collection of these overdue amounts, some of which are backed by guarantees. The risk of non-recovery for expected loss is considered to be 60% on receivable from General Public, 25% on receivables from Government Offices and 50% on Domestic Inter-connection receivables and impairment has been charged accordingly. The company believes that the impairment covers adequately for expected credit loss and the loss due to the time value of money. Further, additional expected credit loss is provided to individual trade receivable on prudent basis as estimated by the management.

7.1.5 Term Deposits and Investments in Bonds

Accounting Policies

The company recognises terms deposits and investments initially at fair value and subsequently at amortised cost using effective interest rate. The company has capacity and intention to hold on these investments until maturity. It is company's business model to hold on these investments solely for the purpose of receiving principal and interest.

Explanatory Notes

The company only invests in term deposits and bonds of the government and class 'A' commercial banks in Nepal. The Banks are regulated and are under strict monitoring of the central bank of Nepal, therefore, the risk of non-recovery on these instruments are considered nominal. Under the company's business model, the company intend to receive only the contractual cash flows from these financial assets. Further, in absence of any other incremental costs, the interest rate inherent in these instruments are the effective interest rate and adjust for the credit risk and time value of money.

		NPR
Term Deposits and Investments in Bonds	31.03.2076 Current Year	32.03.2075 Previous Year
Government and Corporate Bonds		
Siddhartha Bank Debentures	500,000,000	100,000,000
10% NIC ASIA Bank Debenture	100,000,000	
10.25% Global IME Bank Debenture	107,689,000	
10% NMB Bank Debenture	20,000,000	
Investments		
Upper Tamakoshi Hydropower Ltd.	9,429,543,550	8,738,327,440
Term Deposits		
In Foreign Currency (US\$)	6,670,960,000	6,669,740,000
In Nepalese Currency	36,751,000,000	34,601,000,000
	53,579,192,550	50,109,067,440

Total	53,579,192,550	50,109,067,440
Non-Current	10,057,232,550	8,838,327,440
Current	43,521,960,000	41,270,740,000

Interest accrued at the rate of 11% amounting to NPR 691,216,110 (Net of TDS) on Loan Investment provided to M/s Upper Tamakoshi Hydropower Limited has been capitalised as per the loan agreement. Total outstanding, including opening balance and capitalised interest as at the year-end, is NPR 9,429,543,550. Further, the company has committed to provide NPR 2.4 billion to M/s Upper Tamakoshi Hydropower Limited as an additional loan investment.

Term Deposits held by the company amount to NPR 3,607,581,236 has been kept as lien as security by the bank letter of credits and guarantees issued.

7.1.6 Cash and Cash Equivalents

Accounting Policies

Cash and cash equivalents are reported at their carrying value. The carrying amount of cash and cash equivalents approximate their fair value.

Explanatory Notes

NPR

Cash and Cash Equivalents	31.03.2076 Current Year	32.03.2075 Previous Year
Bank Balances		
Interest Bearing	19,015,152,985	22,995,689,901
Non-Interest Bearing	30,181,234	199,909,574
Cash Balance	15,545	1,426,308
	19,045,349,764	23,197,025,783
Effect of Exchange rate changes	(38,318,745)	213,971,329
	19,007,031,019	23,410,997,112

Cash and cash equivalents have an original maturity of less than three months. These enable the company to meet its short-term liquidity requirements. The majority of the company's cash and cash equivalents comprise of interest bearing call deposits with commercial banks and other highly liquid investments that are readily convertible to a known amount of cash and are subject to insignificant risk of change in value. These also include cash-in-hand and cheques. Margins kept for trade finance transactions are also shown under cash and cash equivalents.

Foreign currency balances with banks falling under the cash and cash equivalents classification, are converted into reporting currency using the closing rates.

Risk of holding cash and bank balance is the time value of money and the inflationary devaluation which is not fully off-set by interest earned by those bank deposits.

7.2 Financial Liabilities

(i) Classification

Financial liabilities are categorised under two categories

- Those carried at amortised cost through profit or loss
- Those carried at amortised cost using effective interest rate

(ii) Measurement

On initial recognition all financial liabilities are recognised at their fair value. The subsequent measurement depends on the classification of the financial liabilities.

Explanatory Notes

Financial liabilities of the company are reported at amortised cost using effective interest rate.

			NPR
Financial Liabilities(FY 2075-76)	FVtPL	Amortised cost	Total
Subscriber Deposits		1,929,304,322	1,929,304,322
GSM License Fee Renewal		15,438,123,781	15,438,123,781
Provisions		3,321,597,782	3,321,597,782
Current Liabilities		8,165,597,098	8,165,597,098
		28,854,622,983	28,854,622,983
			NPR
Financial Liabilities(FY 2074-75)	FVtPL	Amortised cost	Total
Subscriber Deposits		1,939,289,820	1,939,289,820
GSM License Renewal Fee		4,458,161,866	4,458,161,866
Provisions		2,282,601,893	2,282,601,893
Current Liabilities		8,562,797,569	8,562,797,569
		17.242.851.148	17.242.851.148

7.2.1 Subscriber Deposits

Explanatory Notes

Subscribers' deposits are deposits taken from customers for the services they have subscribed in accordance with the company's service policies. It consists of credit limit and deposit taken from customers for the services they have subscribed. The company pays nominal interest of 3% on these deposits. In absence of the maturity period of these credit limit and deposits, these are considered to have the maturity of 5 years and effective interest rate has been applied, considering the 8% discount rate which is the average rate that company earns from the term deposits. The effective interest is taken to statement of profit or loss.

		NPR
Subscriber Deposits	31.03.2076 Current Year	32.03.2075 Previous Year
Gross Amount	2,405,111,180	2,441,714,771
Discount	(475,806,858)	(502,424,951)
	1,929,304,322	1,939,289,820

Only nominal value of subscriber deposit is reversed, normally as the result of discontinuance by the subscribers and it is not possible to estimate the probable future payments. Therefore, the entire subscriber deposit is classified as non-current.

7.2.2 GSM License Fee Renewal Liability

Explanatory Notes

GSM License Fee First Renewal Liability

The company was obligated to pay NPR 20 billion as the first renewal fee for its GSM License. However, the Government of Nepal vide decision dated 2069/06/14 rescheduled the payment of the first renewal fee to be paid over the next eight years by annual instalments of NPR 2,500,000,000. The liability is accounted for at amortised cost using effective interest rate. The company has considered 8% as the discount rate for the future payments and computation of amortised cost. The rate is the company's average return from the term deposits. The effective interest is recognised in the statement of profit or loss.

GSM License Second Renewal Liability

The company was obligated to pay NPR 20 billion (less already paid amount of NPR 189,000,000) as the second renewal for its GSM License. However, the Government of Nepal rescheduled the payment of the remaining second renewal fee to be paid over the next five years by equal annual instalments of NPR 3,962,200,000. The liability is accounted for at amortised cost using effective interest rate. The company has considered 8% as the discount rate for the future payments and computation of amortised cost. The rate is the company's average return from the term deposits. The effective interest is recognised in the statement of profit or loss.

GSM License Fee Renewal Liability	31.03.2076 Current Year	32.03.2075 Previous Year
Gross Amount	18,348,800,000	5,000,000,000
Discount	(2,910,676,219)	(541,838,134)
	15,438,123,781	4,458,161,866
Current Portion	6,462,200,000	2,500,000,000
Non-Current Portion	8,975,923,781	1,958,161,866
	15,438,123,781	4,458,161,866

7.2.3 Provisions

Explanatory Notes

Provisions are obligations with uncertain timing and amount. The company has legal and constructive obligation for disbursements. The provisions have been computed based on the legal provisions and company's bylaws. The timing and actual payment is subject to further approvals. The company estimates that these obligations will be settled within the next 12 months, therefore no discounting has been applied. The carrying amount represents the amortised cost.

The amount of provision recognised is the management's best estimate of expenditure required to settle the present obligation at the reporting date. Management reviews provisions at each balance sheet date and is adjusted to reflect the best current estimate. If it is no longer probable that a transfer of economic benefits will be required to settle the obligation, the provision is reversed.

		NPR
Provisions	31.03.2076 Current Year	32.03.2075 Previous Year
Provision for Telecom Allowance	1,139,771,386	1,363,729,820
Provision for Staff Bonus	1,458,538,725	918,872,073
Provision for GSM License Fee	723,287,671	-
	3,321,597,782	2,282,601,893

GSM License Third Renewal Fee

The third renewal of GSM license that fell due on 2076/01/28 is still uncertain and yet to be confirmed. As per the Government of Nepal's decision dated 2076/02/10, the company renewed its license by paying NPR 189 million during the financial year. A provision has been made for NPR 723,287,671 for 66 days of the financial year based on past obligation imposed by GON's decision.

7.2.4 Other Current Liabilities

Explanatory Notes

		NPR
Current Liabilities	31.03.2076 Current Year	32.03.2075 Previous Year
Sundry Creditors - Suppliers	6,959,684,152	7,511,969,598
Sundry Creditors -Inter -Administration	343,966,756	391,283,054
Advances Work/Income related	663,790,688	468,794,546
Others Liabilities	198,155,502	190,750,371
	8,165,597,098	8,562,797,569

7.3 Financial Guarantee Contract

Financial guarantee contracts are recognized as a financial liability at the time the guarantee is issued. The liability is initially measured at fair value. The fair value of a financial guarantee contract is the present value of the difference between the net contractual cash flows required under a debt instrument, and the net contractual cash flows that would have been required without the guarantee. The present value is calculated using a risk free rate of interest.

At the end of each subsequent reporting period financial guarantees are measured at the higher of:

The amount of the loss allowance; and

The amount initially recognized less cumulative amortization, where appropriate.

The amount of the loss allowance at each subsequent reporting period initially equals to 12-month expected credit losses. However, where there has been a significant increase in the risk that the specified debtor will default on the contract, the calculation is for lifetime expected credit losses.

Expected credit losses for a financial guarantee contract are the cash shortfall adjusted by the risks that are specific to the cash flows.

Cash shortfalls are the difference between:

The expected payments to reimburse the holder for a credit loss that it incurs; and

Any amount that an entity expects to receive from the holder, the debtor or any other party

Explanatory Notes

The Company has given financial guarantee and pledged its equity share investment of its associate M/s Trishuli Jalavidhyut Company Limited to Nabil Bank Ltd for Trishuli 3B Hydro Project financing as on 7 Shrawan, 2076.

7.4 Financial Risk Management

The company's business activities expose it to a variety of financial risks: credit risk, liquidity risk, market risk (Foreign currency risk, interest risk) which may adversely impact the fair value of its financial instruments. Risk management focuses on the unpredictable financial loss and seeks to minimize potential adverse effect on company's performance.

The company's Board and senior management has overall responsibility for the establishment and oversight of the company's risk management. The company's risk management policies are established to identify and analyse the risks faced by the company, to set appropriate risk limits and controls and to monitor risks and adherence to limits.

Risk management policies/practices and systems are reviewed regularly to reflect changes in market conditions and the company's activities. The risk management is done by the company's management that provides assurance that the company's financial risk activities are governed by appropriate practices & procedures and that financial risks are identified, measured and managed in accordance with company's risk objectives.

Credit Risk

Credit risk is the risk of financial loss to the company if a customer or counterparty to a financial instrument fails to meet its contractual obligation and arises principally trade receivables, accruals ,loans and advances including loan given to employees. The company's exposure to credit risk is influenced mainly by the individual characteristics of each counterparty to a financial instrument. For the purpose of risk control of Trade Receivables, the customers are grouped as: government organization, institution and corporate customer, residential and public customers. Credit limits are established for each customer, whereby the credit limit represents the maximum open amount for one bill cycle.

Other than Trade Receivables, the company practices of dealing only with creditworthy counterparties and obtaining sufficient collateral, where appropriate, as a means of mitigating the risk of financial loss from defaults. The company's exposure and credit worthiness of counterparties are continuously monitored and analysed.

Liquidity Risk

Liquidity risk is the risk that the company will not be able to meet its financial obligations as they fall due without incurring unacceptable losses. The company's Revenue Department manages the liquidity to ensure sufficient liquidity to meet all liabilities when due, without facing unacceptable losses. Any short term surplus cash generated by the company, over and above working capital requirements and other operational requirements including loan and capital commitment, are retained as cash and cash equivalents (to the extent required) and any excess is invested in interest bearing term deposits to optimize its cash returns on investment.

Market Risk

Market risk is the risk that changes in market prices, such as interest rates, foreign exchange rates and market economics conditions. The objective of market risk management is to manage and control market risk exposure within acceptable parameters.

(i) Interest Rate Risk

Interest rate risk is the risk that the fair value or future cash flows of a financial instrument will fluctuate because of changes in market interest rates. At the reporting date company had hold following interest bearing financial instrument: cash and cash equivalent, term deposits and subscribers deposit. The company's Revenue Department manage the interest rate risk in order to reduce the financial impact as a consequence of the interest rate fluctuation. The company has established a policy and procedures to monitor investments and that support its investment diversification efforts.

(ii) Foreign Currency Risk

The company incurs foreign currency risks on sales and purchases denominated in a currency other than its functional currency (NPR). The two major currencies giving rise to currency risks are US Dollar (USD) and Euro (Euro), however the company has not entered into any forward contracts to mitigate such risks. The company is subject to the risk that changes in foreign currency values impact the company's transactions/ events relating to settlement of interconnection transactions, USD Term Investment and import of inventories, property plant & equipment and services.

The company closely monitor market economic activity and currency fluctuations in the market so as to respond effectively to the changes in exchange rate.

7.5 Fair Value Measurements of Assets and Liabilities

In accordance with NFRS 13 'Fair Value Measurement', the company categorises assets or liabilities carried on the reporting date at fair value using a three level hierarchy. Assets or liabilities categorised as Level 1 are valued using quoted market prices and therefore there is minimal judgement applied in determining fair value. However, the fair value of Assets or liabilities categorised as Level 2 and, in particular, Level 3 is determined using valuation techniques including discounted cash flow analysis and other valuation models. In addition, in line with market practice, the company applies credit, debit and funding valuation adjustments in determining the fair value of its uncollateralised assets. A description of these adjustments is set out as under.

These valuation techniques involve management judgement and estimates to the extent of which depends on the complexity of the assets or liabilities and the availability of market observable information. Valuation techniques for Level 2 financial instruments use inputs that are based on observable market data. Level 3 input for assets or liabilities are those where at least one input, which could have a significant effect on the valuation, is not based on observable market data. Determining the appropriate assumptions to be used for Level 3 assets or liabilities require significant management judgement. Further details of the company's Level 3 assets or liabilities and the sensitivity of their valuation including the effect of applying reasonably possible alternative assumptions in determining their fair value are set out wherever required.

Valuation of Financial Assets and Liabilities

Assets and liabilities carried at fair value or for which fair values are disclosed have been classified into three levels according to the quality and reliability of information used to determine the fair values.

Level 1

Level 1 fair value measurements are those derived from unadjusted quoted prices in active markets for identical assets or liabilities. Products classified as level 1 predominantly comprise equity shares, treasury bills and other government securities.

Level 2

Level 2 valuations are those where quoted market prices are not available, for example where the assets or liabilities is traded in a market that is not considered to be active or valuation techniques are used to determine fair value and where these techniques use inputs that are based significantly on observable market data. Examples of such assets or liabilities include most over-the-counter derivatives, financial institution issued securities, certificates of deposit and certain asset-backed securities.

Level 3

Level 3 portfolios are those where at least one input, which could have a significant effect on the valuation, is not based on observable market data. These are valued using various valuation techniques that require significant management judgement in determining appropriate assumptions, including earnings multiples and estimated future cash flows.

7.5.1 Assets and Liabilities Carried at Fair Value

N	PF
---	----

Assets and Liabilities FY 2075-76	Carrying amount	Quoted market prices	Observable Inputs	Unobservable inputs
	(Fair Value)	(Level 1)	(Level 2)	(Level 3)
Land	21,763,356,592		21,763,356,592	
Building	3,264,855,333		3,264,855,333	
Cash and Cash Equivalents	19,007,031,019	15,545	19,045,334,219	
	44,035,242,944	15,545	44,073,546,144	-
				NPR
Assets and Liabilities FY 2074-75	Carrying amount	Quoted market prices	Observable Inputs	Unobservable inputs
	(Fair Value)	(Level 1)	(Level 2)	(Level 3)
Land	18,655,397,334		18,655,397,334	
Cash and Cash Equivalents	23,410,997,112	1,426,308	23,195,599,475	

Land revaluation has been periodically done to report the value of the land at fair value. Value of similar land in similar locality is considered for fair value determination. (also refer note 2)

1,426,308

41,850,996,809

42,066,394,445

Building and physical structure has been periodically revalued to report at the fair value. The Depreciated Replacement Cost (DRC) approach has been used for fair value determination of building and physical structures.

Cash and cash equivalent is also presented at the fair value. The cash balance is the quoted price of the denominated currency. Further, the company considers the short-term deposits maintained with the commercial banks to represent the fair value of the balances.

7.5.2 Fair Value of Financial Assets and Liabilities Carried at Amortised Cost

The financial assets and financial liabilities carried at amortized cost has been assessed for their fair values. Since these assets and liabilities are not quoted in the active market and observable inputs for those assets and liabilities are not available, the management has used discounted cash flow to estimate their fair value, applying level 3 assumption under NFRS 13. Details are disclosed as under:

Assets	Carrying amount	Fair Value	Quoted prices (Level 1)	Observable Inputs (Level 2)	Unobservable inputs (Level 3)
Employee Loan	2,276,402,197	2,276,402,197	1		2,276,402,197
Accruals, Advance & Others Receivables	341,385,056	341,385,056			341,385,056
Trade Receivable	2,165,132,989	2,165,132,989			2,165,132,989
Term Deposits and Investments	53,579,192,550	53,579,192,550	1		53,579,192,550
Liabilities					
Subscriber Deposits	1,929,304,322	1,929,304,322	1		1,929,304,322
GSM License Renewal Fee	15,438,123,781	15,438,123,781	1		15,438,123,781
Provisions	3,321,597,782	3,321,597,782			3,321,597,782
Current Liabilities	8,165,597,098	8,165,597,098			8,165,597,098
					NPR
Assets and Liabilities (FY 2074-75)	Carrying amount	Fair Value	Quoted prices (Level 1)	Observable Inputs (Level 2)	Unobservable inputs (Level 3)
Assets					
Employee Loan	2,185,932,988	2,185,932,988	1	1	2,185,932,988
Accruals, Advance & Others Receivables	232,163,917	232,163,917			232,163,917
Trade Receivable	2,711,487,540	2,711,487,540	1		2,711,487,540
Term Deposits and Investments	50,109,067,440	50,109,067,440			50,109,067,440
Liabilities					
Subscriber Deposits	1,939,289,820	1,939,289,820	1		1,939,289,820
GSM License Fee Renewal	4,458,161,866	4,458,161,866	•	•	4,458,161,866
Provisions	2,282,601,893	2,282,601,893	•	•	2,282,601,893
Current Liabilities	8,562,797,569	8,562,797,569			8,562,797,569

8. Employee Benefits

Accounting Policies

Short-term employee benefits, such as salaries, paid leave, performance-based awards and social security costs are recognised over the period in which the employees provide the related services.

The company operates a number of post-retirement benefit schemes for its employees including both defined benefit and defined contribution plans.

- A defined benefit scheme is a plan that defines an amount of pension, gratuity or leave compensation benefit that an employee will receive on retirement, dependent on one or more factors such as age, years of service and salary.
- 2. A defined contribution plan is a plan into which the company pays fixed contributions; there is no legal or constructive obligation to pay further contributions.

Full actuarial valuations of the company's defined benefit schemes are carried out periodically with interim reviews in the intervening years; these valuations are updated by qualified independent actuaries. For the purposes of these annual updates scheme assets are included at their fair value and scheme liabilities are measured on an actuarial basis using actuarial assumptions. The defined benefit scheme liabilities are discounted using rates equivalent to the market yields at the reporting date. The company's profit or loss charge includes the current service cost, past service costs, net interest expense (income), and plan administration costs that are not deducted from the return on plan assets. Remeasurements, comprising actuarial gains and losses, the return on plan assets (excluding amounts included in net interest expense (income) and net of the cost of managing the plan assets), and the effect of changes to the asset ceiling (if applicable) are reflected immediately in the statement of financial position with a charge or credit recognised in other comprehensive income in the period in which they occur. Remeasurements recognised in other comprehensive income are reflected immediately in retained profits and will not subsequently be reclassified to profit or loss.

The company's Statement of Financial Position includes the net surplus or deficit, being the difference between the fair value of scheme assets and the discounted value of scheme liabilities at the reporting date. Surpluses are only recognised to the extent that they are recoverable through reduced contributions in the future or through refunds from the schemes. In assessing whether a surplus is recoverable, the company considers its current right to obtain a refund or a reduction in future contributions and does not anticipate any future acts by other parties that could change the amount of the surplus that may ultimately be recovered.

Explanatory Notes

8.1 Short Term Employee Benefits

		NPR
Employee Benefit Expenses	31.03.2076 Current Year	32.03.2075 Previous Year
Short term employee benefits		
Salaries & Wages	1,514,870,684	1,480,909,429
Allowances	1,272,011,856	1,229,731,164
Uniform Allowances	43,528,000	42,675,000
Overtime Allowances	31,940,661	29,097,514
Medical Expenses	363,678,711	350,595,087
Telecom Allowances	411,614,085	728,157,301
Employee Statutory Bonus	993,227,525	465,311,200
Defined Contribution Plan		
Contribution to Provident Fund	146,422,498	141,230,797
Contributory Pension Fund	18,250,482	13,820,632
Life Insurance	90,766,461	89,003,635

Defined Benefit Plan		
Leave Encashment	169,991,080	245,382,816
Pension and Gratuity	1,353,018,473	1,230,966,346
Total	6,409,320,514	6,046,880,921

8.2 Post-Employment Benefits

The company has both defined contribution plans and defined benefit plans as post-employment benefits.

8.2.1 Defined Contribution Plan

The company operates three defined contribution plans.

- 1. The provident fund contribution, where fixed percentage of ten percent of the salary (basic plus grade) is paid into the fund as and when the salaries become due.
- 2. Contributory pension fund, which is in lieu of pension and gratuity whereby company pays fixed amount to the individual pension fund account that will be available to the employees on retirement
- 3. The company contribute ninety percentage of insurance premium of the employees life insurance policies. The amount of policy is different as per the level of employees. The insured amount and the bonus accrued thereon shall be available to the employees on retirement.

8.2.2 Defined Benefit Plan

The company provides pension for employees completing 20 years of service with the company and gratuity for employees who have not completed 20 years of service at the time of retirement / severance. The employees are also entitled for compensatory leave payments at the time of retirement.

The company has been conducting actuarial assessment of defined benefit plans periodically. The discounted value of liabilities net of benefit plan investments is presented as noncurrent liabilities. The current service cost, past service cost and net interest (net of unwinding interest and return on plan assets) are charged to statement of profit or loss. The net actuarial remeasurements are charged or credited to the statement of other comprehensive income. The company pays retirement benefits partly from the plan assets and partly directly from the company. The company also pays the retirement benefits in advance as prepayments up to maximum of 7 years pension. Such prepayments have been deducted from the closing actuarial liabilities.

The defined benefit plans expose the company to actuarial risks such as longer than expected longevity of members, lower than expected returns on investments and higher than expected inflation, which may increase the liabilities or reduce the value of assets of the plans.

NPR

Defined Benefit Plan Obligation	31.03.2076 Current Year	32.03.2075 Previous Year
Opening DBP Obligations	14,576,445,052	12,357,797,336
Current Service Costs	531,657,950	562,574,630
Finance Cost	1,242,340,100	1,070,906,766
Benefits Paid	(442,401,248)	(448,029,137)
Actuarial Re-measurements	(922,780,397)	1,033,195,457
Closing DBP Obligation(A+B)	14,985,261,457	14,576,445,052

Defined Benefit Plan Assets	31.03.2076 Current Year	32.03.2075 Previous Year
Opening DBP Assets	3,270,801,288	3,177,630,039
Contribution during the period	-	-
Investment returns	230,538,711	196,395,961
Benefits Paid	(57,548,448)	(63,960,985)
Less return booked in previous years	20,449,786	(39,263,727)
Actuarial Re-measurements	-	-
Closing DBP Assets	3,464,241,337	3,270,801,288
Net Defined Benefit Plan Obligation	11,521,020,120	11,305,643,764
Charged / (credited) to P&L	1,523,009,553	1,476,349,163
Charged / (credited) to OCI	(922,780,397)	1,033,195,455

NPR

Defined Benefit Plan Obligation – Pension and Gratuity	31.03.2076 Current Year	32.03.2075 Previous Year
Opening DBP Obligation	13,308,179,500	11,237,421,499
Current Service Costs	464,794,290	412,423,760
Finance Cost (unwinding)	1,139,212,680	975,674,820
Benefits Paid (from Plan Assets)	(57,548,448)	(63,960,985)
Benefits Paid (by the company)	(274,849,168)	(286,575,051)
Benefits Paid (by the company-prepaid)		
Actuarial Remeasurements	(724,835,427)	1,033,195,455
Closing DBP Obligation(A)	13,854,953,426	13,308,179,500

NPR

Defined Benefit Plan Obligation - Leave	31.03.2076 Current Year	32.03.2075 Previous Year
Opening DBP Obligation	1,268,265,552	1,120,375,837
Current Service Costs	66,863,660	150,150,870
Finance Cost (unwinding)	103,127,420	95,231,946
Benefits Paid (by the company)	(110,003,631)	(97,493,101)
Actuarial Remeasurements	(197,944,970)	
Closing DBP Obligation (B)	1,130,308,031	1,268,265,552

Actuarial Assumptions

Actuarial valuation of defined benefit plan obligation is done on the basis of the following assumptions.

	FY 2075-76	FY 2074-75
Discount Rate	8.5%	8.5%
Salary Escalation Rate	7%	7%
Pension Inflation Rate	4%	4%
Expected Return on Assets	7%	7%
Mortality Rate	Nepal Assured Mortality 2009	Nepal Assured Mortality 2009
Spouse age difference	5 years	5 years
Withdrawal Rate 20-58		
20-58 years Age<45	5%	5%
20-58 years Age>45	0%	0%

Sensitivity Analysis (Pension & Gratuity)

	FY 2075-76	FY 2074-75
Discount Rate		
Effect on DBO – increase of discount rate by 1%	-12.6%	-12.8%
Effect on DBO – decrease of discount rate by 1%	15.7%	16.1%
Salary Escalation Rate		
Effect on DBO – increase of salary rate by 1%	5.2%	5.5%%
Effect on DBO – decrease of salary rate by 1%	-4.7%	-5.0%
Pension Inflation Rate		
Effect on DBO – increase of pension inflation rate by 5%	10.0%	10.1%
Effect on DBO – decrease of pension inflation rate by 5%	-8.5%	-8.5%

Sensitivity Analysis (Leave Obligation)

	FY 2075-76
Discount Rate	
Effect on DBO – increase of discount rate by 1%	-7.7%
Effect on DBO – decrease of discount rate by 1%	8.7%
Salary Escalation Rate	
Effect on DBO – increase of salary rate by 1%	8.8%
Effect on DBO – decrease of salary rate by 1%	-7.9%

9. Share Capital

Accounting Policies

The company applies NAS 32 'Financial Instruments: Presentation' to determine whether funding is either a financial liability (debt) or equity. Issued financial instruments or their components are classified as liabilities if the contractual arrangement results in the company having a present obligation to either deliver cash or another financial asset, or a variable number of equity shares, to the holder of the instrument. If this is not the case, the instrument is generally an equity instrument

Incremental costs directly attributable to the issue of new shares are shown in equity as a deduction, from the proceeds.

Dividends and other returns to equity holders are recognised when paid or declared by the members at the AGM and treated as a deduction from equity.

Explanatory Notes

The company's registered capital structure is as follows:

		NPR
Share Capital	31.03.2076 Current Year	32.03.2075 Previous Year
No of Shares		
Authorised	250,000,000	250,000,000
Issued	150,000,000	150,000,000
Paid Up	150,000,000	150,000,000
Face Value	100	100
Share Capital		
Authorised	25,000,000,000	25,000,000,000
Issued	15,000,000,000	15,000,000,000
Paid Up	15,000,000,000	15,000,000,000

The shareholding pattern on the company is as follows:

NPR

Shareholding Pattern	FY 2075-76	FY 2074-75
The Government of Nepal	91.49%	91.49%
Citizen Investment Trust (CIT)	0.03%	0.03%
General Public	8.48%	8.48%
	100.00%	100.00%

10. Reserve and Surplus

Accounting Policies

Deferred Tax Reserve

It is company's policy to appropriate the equivalent portion of the deferred tax assets when a net deferred tax asset arises. In event where, deferred tax liability arises such amounts are reclassified within the equity to retained earnings.

Revaluation Reserve

Land

The company has adopted revaluation model to present the value of its freehold land properties. The upward movement in the value of the land is adjusted by creating an equivalent amount of revaluation reserve. In the cases where there is decrease in the value of the land such decrease is first charged to the revaluation reserve to the extent reserve is available and remaining is charged to profit and loss as impairment.

Building and Physical Structure

The upward movement in the value of building and physical structure is adjusted by creating an equivalent amount of revaluation reserve. The additional depreciation on revalued amount due to revaluation is transferred to other comprehensive income.

Explanatory Notes

NPR

Reserve and Surplus	31.03.2076 Current Year	32.03.2075 Previous Year
Retained Earning	48,530,287,693	60,510,156,737
Revaluation Reserve	21,953,725,297	18,088,470,531
Deferred Tax Reserve	6,427,468,562	6,066,490,432
Fair Value through OCI Reserve	-	-
	76,911,481,552	84,665,117,700

Movements in the reserves are given in detail in Statement of Changes in Equity.

11. Revenue from contract with customers

Accounting Policies

Revenue is recognised upon transfer of control of promised products or services to the customer at the consideration which the Company has received or expects to receive in exchange of those products or services, net of any taxes / duties, discounts.

When determining the consideration to which the Company is entitled for providing promised products or services via intermediaries, the Company assesses whether it is primarily responsible for fulfilling the performance obligation and whether it controls the promised service before transfer to customers. Revenue is recognised when, or as, each distinct performance obligation is satisfied.

The company follows the following 5 stage process in recognition of revenue from contract with customers.

- 1. Identify contract with the customer.
- 2. Identify the performance obligation within the contract.
- 3. Determine the transaction price.
- 4. Allocate the transaction price to each of the performance obligations.
- 5. Recognise revenue when (or as) the performance obligations are satisfied.

The main categories of revenue from contract with customers are:

- a. Service Revenues
- b. Interconnection Services
- c. Equipment sales:

Explanatory Notes

Service Revenues

Service revenues mainly pertain to usage, subscription charges for voice, data, messaging and value added services. Telecommunication services (comprising voice, data and SMS) are considered to represent a single performance obligation as all are provided over the company's network and transmitted as data representing a digital signal on the network.

The transmission consumes network bandwidth and therefore, irrespective of the nature of the communication, the customer ultimately receives access to the network and the right to consume network bandwidth.

Interconnection Services

Service revenue includes revenue from international services which is revenue from interconnection, roaming charges for usage of the company's network by other operators for voice, data and messaging. It also includes the enterprise lease services. These revenues are recognised on usage basis. The interconnection revenue and expenses are recognized on the basis of English calendar from 1st July to 30th June of respective financial year. The segregation of interconnection revenue and expenses of about fifteen days will have a negligible financial impact between the financial year.

The company collects ownership fee, TSC and VAT on behalf of the government and therefore, it is not an economic benefit flowing to the company, hence it is excluded from revenue.

Equipment Sales

Equipment sales mainly pertain to sale of telecommunication equipment and related accessories for which revenue is recognised when the control of equipment is transferred to the customer, i.e. transferred at a point in time.

Revenue from contract with customers	FY 2075-76	FY 2074-75
Revenue from rendering services		
Voice	28,074,649,620	29,703,123,229
Data	7,508,270,092	8,059,189,680
SMS	979,932,233	935,149,093
Others	276,998,629	296,163,852
	36,839,850,575	38,993,625,853
Equipment sales	27,732,646	29,633,885
Total	36,867,583,221	39,023,259,738
	FY 2075-76	FY 2074-75
Fixed Line		
Local/ Domestic	2,464,870,096	2,803,276,229
International Trunk	42,176,042	61,853,973
Leased Circuits	217,428,332	187,614,354
IN Service	7,392,573	6,867,416
ADSL	1,024,557,401	1,511,270,640
SIP	292,563	121,909
FTTH	30,404,969	7,331,150

112,973,661

3,900,095,636

141,890,377

4,720,226,048

Others

Fixed Line Total

CDMA		
Local/ Domestic	591,476,111	809,286,215
International Trunk	488,700	1,251,938
Data	65,319,196	82,461,577
SMS	6,479,944	9,292,175
Others	9,413,746	12,404,367
CDMA Total	673,177,697	914,696,272
GSM		
Voice	17,853,205,870	17,705,451,031
Data	5,892,952,455	5,977,391,433
SMS	550,913,451	593,512,300
International Trunk	89,541,589	115,951,121
Roaming	14,366,372	14,269,659
Others	153,715,410	141,869,108
GSM Total	24,554,695,147	24,548,444,652
Interconnection Services		
Interconnection - International	5,843,635,093	7,107,961,444
Interconnection - Domestic	910,362,980	936,170,710
International Roaming (Sharing)	256,841,632	140,661,583
SMS	178,266,541	72,939,886
Others	895,812	
Interconnection Services Total	7,190,002,057	8,257,733,623
Value Added Services (VAS)	491,791,016	508,535,685
WiMAX Revenue	30,089,021	43,989,573
Total - Revenue from rendering services	36,839,850,575	38,993,625,853

Recharge Card Discount Effect

The company started providing discount in recharge card (Physical and MPoS) sales instead of commission expenses w.e.f. 2075/12/01 following the circulars dated 2075/11/14 from Inland revenue Department. The discount on recharge card of NPR 437,912,889 has been set off from the service revenue during the financial year.

12. Finance Income

Accounting Policies

The finance income from the financial instruments are recognised in accordance with NFRS 9.

Explanatory Notes

NPR

Finance Income	31.03.2076 Current Year	32.03.2075 Previous Year
Interest on Corporate Bonds	36,470,405	8,000,000
Interest on Term Deposits with Banks	6,385,764,432	5,855,232,555
Interest on employee loan	161,919,213	140,346,572
	6,584,154,050	6,003,579,127

13. Other Income

Accounting Policies

Dividend income is recognised when right to receive payment is established. Other incomes are recognised when the amounts can be reliably measured and the amount is probable to be received.

Explanatory Notes

		NPR
Other Income	31.03.2076 Current Year	31.03.2075 Previous Year
Dividend Income	-	-
LQD and others	387,300,745	242,646,092
	387.300.745	242.646.092

14. Operational and Maintenance Costs

Explanatory Notes

These expenses include expenses incurred with fixed and mobile communications services arising from the operation and maintenance of such telecommunication networks.

		NPR
Operation and Maintenance Costs	31.03.2076 Current Year	32.03.2075 Previous Year
Maintenance - Office Equipment	77,960,493	115,641,480
Maintenance - Buildings	184,286,468	154,605,557
Maintenance - Plants/ Machinery	939,218,492	843,194,485
Power, Heating & Lighting	1,238,095,754	1,149,775,193
Fuel for Vehicles	79,159,550	67,932,102
Maintenance vehicles	68,556,842	68,188,845
Freight & Carriages	13,574,282	12,497,466
International IP Lease & Transit Cost	1,623,842,810	1,391,909,673
Cost of Telephone Sets and Other goods	39,886,876	19,679,583
Cost of Cash Card	251,409,609	269,346,246
Inquiry Service Expenses	18,446,482	20,256,609
Value Added Services Expenses	191,903,506	142,735,317
Data Entry Expenses	989,368	815,108
Interconnection Expenses	2,019,554,361	2,489,024,117
	6,746,884,893	6,745,601,781

15. Sales Channel, Marketing and Promotion Costs

Explanatory Notes

		NPR
Sales Channel, Marketing and Promotion Costs	31.03.2076 Current Year	31.03.2075 Previous Year
Commission on Sales	1,099,026,399	1,475,850,892
Advertisement and Trade Promotion	169,149,456	167,177,443
	1,268,175,855	1,643,028,335

Recharge Card Discount Effect

The company started providing discount in recharge card (Physical and MPoS) sales instead of commission expenses w.e.f. 2075/12/01 following the circulars dated 2075/11/14 from Inland revenue Department.. The discount on recharge card of NPR 437,912,889 has been set off from the service revenue. Thus, sales commission expenses also decreased by the same amount.

16. Administrative Expenses

Explanatory Notes

NPR

Administrative Expenses	31.03.2076 Current Year	32.03.2075 Previous Year
Travelling Expenses	166,295,485	122,062,659
Rates and Local Taxes	61,839,837	35,988,737
Rent and Leasehold Cost of Land and Buildings	434,066,746	383,837,249
Board Meeting Allowance	1,264,000	1,340,000
Other Meeting Allowances and Expenses	46,051,943	48,975,842
Printing and Stationery	40,403,035	43,237,221
Bank Charges	11,656,789	9,865,220
Training Expenses	169,628,146	118,896,884
Hospitality Expenses	22,878,523	21,342,915
Office Furnishing	10,316,200	12,033,069
Insurance	24,762,571	25,130,994
Statutory Audit Fee	2,000,000	1,600,000
Tax Audit Fee	700,000	442,478
Audit Expenses	3,195,252	2,158,523
Postage	1,176,892	1,052,895
Books and Periodicals	5,243,418	5,586,748
Professional fees	2,684,810	89,626,409
Security Expenses	198,860,873	136,047,762
Outsourcing Service expenses	7,556,810	3,807,850
Membership Fee	10,183,447	6,147,021
Telephone Expenses	80,994,227	77,754,764
Anniversary Expenses	10,442,545	12,272,765
Annual General Meeting Expenses	1,033,620	1,956,521
Miscellaneous Expenses	68,330,140	69,338,892
	1,381,565,309	1,230,503,418

17. Regulatory Fees, Charges and Renewals

Explanatory Notes

NPR

Regulatory Fees, Charges and Renewals	31.03.2076 Current Year	32.03.2075 Previous Year
Royalty	1,473,594,023	1,559,745,034
Rural Telecommunication Development Fund Contribution	736,797,011	779,872,517
Frequency Fee	1,169,165,896	1,196,927,138
License Fee Expenses	3,969,035,068	-
	7,348,591,998	3,536,544,689

The liabilities on account of Royalty at the rate of 4% of service revenue have been provided for as per Telecommunication Rules, 2054 and contribution to Rural Telecommunication Development Fund (RTDF) at the rate of 2% of the service revenue as per conditions laid down by the Nepal Telecommunications Authority (Note 11).

The company pays annual frequency fee to Nepal Telecommunications Authority for using various frequency Band. The company also pays the variable Frequency fee in relation to GSM License i.e. 0.40% of the GSM Income which also includes the GSM portion on Interconnection revenue.

18. Finance Costs

Explanatory Notes

These are the finance costs calculated using effective interest rate on the GSM first renewal fee payable and Subscriber deposit payable.

NPI		
Finance Costs	31.03.2076 Current Year	32.03.2075 Previous Year
Unwinding of GSM renewal fee payable	356,652,949	515,419,397
Unwinding of Subscriber deposits payable	60,391,800	(5,739,660)
	417,044,749	509,679,737

19. Impairment Costs and Reversals

Accounting Policies

Impairment of Non-Financial Assets

Impairment of an item of property plant and equipment is identified by comparing the carrying amount with the recoverable amount. If an individual asset does not generate future cash flows independently of other assets, recoverability is assessed on the basis of cash generating unit (CGU) to which the asset can be allocated.

At each reporting date the company assesses whether there is any indication that an asset may have been impaired.

Factors that are considered important and which could trigger an impairment review include the following:

- a) Obsolescence or physical damage;
- b) Significant changes in technology and regulatory environments;
- c) Significant under performance relative to expected historical or projected future operating results;
- d) Significant changes in the use of its assets or the strategy for its overall business.

The identification of impairment indicators, the estimation of future cash flows and determination of recoverable amount for assets and cash generating units require significant judgement. If such indication exists, the recoverable amount is determined. The recoverable amount of a CGU is determined at the higher of fair value less cost to sell on disposal and value-in-use. Generally recoverable amount is determined by means of discounted cash flows unless it can be determined on the basis of a market price. Cash flow calculations are supported by past trend and external sources of information and discount rate is used to reflect the risk specific to the asset or CGU.

Impairment of Financial Assets

NFRS 9 establishes a three-stage impairment model, based on whether there has been a significant increase in the credit risk of a financial asset since its initial recognition. These three stages then determine the amount of impairment to be recognised as expected credit losses (ECL) (as well as the amount of interest revenue to be recorded) at each reporting date:

- 1. Stage 1: Credit risk has not increased significantly since initial recognition recognise 12 months ECL, and recognise interest on a gross basis.
- 2. Stage 2: Credit risk has increased significantly since initial recognition recognise lifetime ECL, and recognise interest on a gross basis.
- 3. Stage 3: Financial asset is credit impaired (using the criteria currently included in NAS 39 *Financial Instruments: Recognition and Measurement*) recognise lifetime ECL, and present interest on a net basis (i.e. on the gross carrying amount less credit allowance).

Explanatory Notes

NPR

Impairments/(Reversal of Impairments)	31.03.2076 Current Year	32.03.2075 Previous Year
Property Plant and Equipment (of WiMAX)	(13,097,968)	132,930,677
Building	443,743,742	
Capital Work In Progress		
Prepaid Expenses	1,355,994	
Financial Instruments		
Trade Receivables	214,646,186	(143,661,654)
Inventory	-	-
Accruals, Advances and Other Receivables	50,888,600	
Total	697,536,554	(10,730,977)

20. Effects of Changes in foreign currency rates

Accounting Policies

Foreign currency transactions are converted into functional currency using the exchange rate prevailing at the date of the transaction.

Monetary assets and liabilities denominated in foreign currency are translated in to the reporting currency of the company using the rates prevailing on the reporting date. The resulting gain or loss due to translation is taken to statement of profit or loss. Non-monetary assets are recorded using the rate of exchange prevalent as on the date of initial recognition and are not subsequently restated.

Explanatory Notes

NPR

Effect of Changes in foreign currency exchange rates	31.03.2076 Current Year	32.03.2075 Previous Year
Realized gain / (Loss)	506,288,861	(160,273,995)
Translation gain / (Loss)	(419,295,351)	795,829,126
Total Gain (Loss)	86,993,510	635,555,131

21. Taxes

Accounting Policies

The company applies NAS 12 for accounting and reporting income taxes. Income tax expenses represent the sum of the current tax and deferred taxes. Current income tax which is payable on taxable profits is recognised as an expense in the period in which the profits arise.

Deferred tax is the tax expected to be payable or recoverable in future arising from temporary differences between the carrying amounts of assets and liabilities in the financial statements and the corresponding tax bases used in computation of taxable profit.

It is computed using statement of financial position liability method. Deferred tax liabilities are generally recognised for all taxable temporary differences and deferred tax assets recognised to the extent that is probable that the temporary differences or taxable profit will be available against which deductive temporary differences can be utilised.

Current tax assets and liabilities are offset only when there is both a legal right of offset and the intention to settle on a net basis or to realise the asset and settle the liability simultaneously.

Explanatory Notes

21.1 Net Tax Asset / (Liability)

The company's final income tax assessment has been completed for the Income Year 2071/72 (2014-15). For the remaining financial years, the assets and liabilities have been recognised and carried as under:

NPR

Financial Year	Tax Liability	Advance Tax Paid	Net Tax Asset/ (Liability)	Cumulative
2072/73	4,564,292,367	5,728,496,567	1,164,204,200	1,164,204,199
2073/74	5,734,012,684	5,785,424,938	51,412,254	1,215,616,453
2074/75	5,903,778,849	6,251,947,179	348,168,330	1,563,784,783
2075/76	5,959,365,152	4,804,513,428	(1,154,851,724)	408,933,059

21.2 Current Taxes

Current tax payable (or recoverable) is based on the taxable profit for the year. Taxable profit differs from the profit reported in the statement of profit or loss, because some item of income or expense are taxable or deductible in different years or may never be taxable or deductible. The company's current tax liabilities are calculated using provisions of the Income Tax Act, 2058 (2002 A.D.), Income Tax Rules, Directives and circulars relating thereto as currently applicable in Nepal.

		NPR
Income Taxes expense	31.03.2076 Current Year	32.03.2075 Previous Year
Provision for Tax		
For current year	5,959,365,152	5,851,328,465
For prior years	-	-
Deferred Tax	(637,812,249)	(1,409,024,940)
	5,321,552,903	4,442,303,525

21.3 Deferred Taxes

NPR

Particulars FY 2075-76	Carrying Amount	Tax Base	Temporary Diff
Assets			
Property, Plant & Equipment	21,544,171,772	28,126,449,077	(6,582,277,305)
Liability and Provisions			
Provision for License Fee	723,287,671	-	(723,287,671)
Defined Benefit Plan Prov	11,521,020,120	-	(11,521,020,120)
Provision for Telecom Allowance	1,139,771,386	-	(1,139,771,386)
Provision for Staff Bonus	1,458,538,725	-	(1,458,538,725)
Total			(21,424,895,207)
	Tax Rate	30%	(6,427,468,562)
Deferred Tax Liability / (Asset) - FY 2074-75		(Asset) - FY 2074-75	(6,066,490,432)
Deferred Tax Expense / (Income) -Normal FY 2075-76		(360,978,130)	
Deferred Tax Liability/(Assets)- Ashadh 31 2076		(6,427,468,562)	
Deferred Tax Expense / (Income) - FY 2075-76 P&L		(637,812,249)	
Deferred Tax Expense / (Income) - FY 2075-76 OCI		e) - FY 2075-76 OCI	276,834,119

Particulars FY 2074-75	Carrying Amount	Tax Base	Temporary Diff
Assets			
Property, Plant & Equipment	20,078,332,860	26,711,721,977	(6,633,389,117)
Liability and Provisions			
Defined Benefit Plan Liability	11,305,643,764	-	(11,305,643,764)
Provision for Telecom Allowance	1,363,729,820		(1,363,729,820)
Provision for Staff Bonus	918,872,073		(918,872,073)
Total			(20,221,634,774)
	Tax Rate	30%	(6,066,490,432)
	Deferred Tax Liability / (Asset) -As	at Ashadh 31, 2074	(4,347,506,855)
	Deferred Tax Expense / (In	come) - FY 2074-75	(1,718,983,577)
	Deferred Tax liability / (Asset) - As a	at Ashadh 32, 2075	(6,066,490,432)
	Deferred Tax Expense / (Incom	ne) - FY 2074-75 PL	(1,409,024,940)
	Deferred Tax Expense / (Income	e) - FY 2074-75 OCI	(309,958,637)

21.4 Reconciliation of Profit reported in the financial statements and as reported to the tax authorities

		NPR
Reconciliation with Tax Profit	31.03.2076 Current Year	32.03.2075 Previous Year
Profit before tax as per Financial Statements	15,079,128,742	21,926,105,352
Net Adjustments under Income Tax Act, 2058	4,785,421,765	1,479,208,507
Profit for Tax Purpose	19,864,550,507	23,405,313,859
Tax rate	30%	25%
Total	5,959,365,152	5,851,328,465

22. Assets Held for Sale

Explanatory Notes

Company holds dismantled assets, mainly in the nature of maintenance returns and scraps that are in the process to be sold. In addition to the scraps and dismantled assets there are some assets that are already notified for auction sale. These assets have been retired from the books and are represented at zero or NPR 1 carrying amount. As per the requirement of NFRS 5 'Non Current Assets Held for Sale and Discontinued Operation', these are to be valued at fair value less cost of sale.

Considering the significance of such assets, which management feels are low in terms of materiality these have not been recognised in the financial statements. Furthermore, there are practical difficulties in determining the value of such assets. Management assumes that the impact of such assets in terms of company's financial position and performance will be negligible.

There is no discontinued operation of the company.

23. Interest in Other Entities

Accounting Policies

The company follows NFRS 12 'Disclosure of Interest in Other Entities' for disclosing the extent of the investment, control and influence.

Explanatory Notes

Interest in Other Entities - Percentage of shareholding	FY 2075-76	FY 2074-75
Trishuli Jalvidyut Company Limited	30.00%	50%
Upper Tamakoshi Hydropower Limited.	6.00%	6.00%
Vidhyut Utpadan Company Limited.	3.42%	4.10%
	Treatment	Treatment
Trishuli Jalvidyut Company Limited.	Associate	Associate
Upper Tamakoshi Hydropower Limited.	Trade Investment	Trade Investment
Vidhyut Utpadan Company Limited.	Trade Investment	Trade Investment

The company holds 48.78% of equity investment as at reporting date in Trishuli Jalvidyut Company Limited. However, the company does not hold control of Trishuli Jalvidyut Company Limited, therefore Trishuli Jalvidyut Company Limited is continued to be recognized as an associates. The Capital structure of Trishuli Jalvidyut Company Limited is structured in such a way that the company will ultimately hold 30% and the current equity holding is just a temporary effect.

24. Earnings Per Share

Accounting Policies

Basic earnings per share are calculated by dividing the net profit attributable to equity shareholders by the weighted average number of ordinary shares in issue during the year.

Explanatory Notes

NAS 33 'Earnings per Share' requires that earnings per share (EPS) information be presented in the financial statements. The company's ordinary shares or potential ordinary shares are traded in a public market and the company files its financial statements with the Securities Exchange Board of Nepal (SEBON).

		MIX
Earnings Per Share	31.03.2076 Current Year	32.03.2075 Previous Year
Profit Attributable to shareholders	9,757,575,839	17,483,801,827
Number of Shares (weighted average)	150,000,000	150,000,000
EPS (Basic)	65.05	116.56

There are no instruments of the company, current or prospective that will have any bearing on dilution of Earning Per Share. Therefore, the company has same basic and diluted EPS.

25. Contingencies and Capital Commitments

Explanatory Notes

25.1 Contingent Liabilities

Contingent liabilities are potential future cash out flows, where the likelihood of payment is considered more than remote, but is not considered probable or cannot be measured reliably.

25.1.1 Tax related dispute

25.1.1.1 Income Tax and TDS Related Disputes

The company's final tax assessment has been completed for the Income Year 2071/72 and the final assessment order was received on 2076/04/24. The Company opted to appeal against the Reassessment order regarding Tax Deduction at Source (TDS) and Income Tax and consequently applied for an Administrative Review with the Director General, Inland Revenue Department on 2076/05/23 by depositing NPR 83,662,881. The contingent liability of NPR 334,651,525. for Tax Deduction at Source (TDS) and Income Tax and the fine amount up to the date of settlement would have existed against the company for the year 2071-72, if the appeal goes against the company.

25.1.1.2 VAT Related Dispute

Reassessment order of Value Added Tax was issued by Large Tax-Payers Office on the Self-Assessment Tax Return filed by the company for the financial year 2070-71. The Company opted to appeal against the

order and consequently applied for an Administrative Review with the Director General, Inland Revenue Department on 2075/03/26 by depositing NPR 8,731,622. Contingent liability of NPR 26,194,866 for Value Added Tax and the fine amount up to the date of settlement would have existed against the company for the year 2070-71, if the appeal goes against the company.

25.1.2 Legal Cases

There were 41 numbers major legal cases against the company pending in the court of law during the year. Liability, if those are decided against the company, could not be assessed reliably; management feels that such liability would not be significant requiring quantified disclosure.

25.2 Commitments

A commitment is a contractual obligation to make a payment in the future, mainly in relation to leases and agreements to buy assets such as network infrastructure and IT systems. These amounts are not recorded in the statement of financial position since the company has not yet received the goods or services from the supplier. The amounts below are the minimum amounts that the company is committed to pay:

		NPR
Capital Commitments	31.03.2076 Current Year	32.03.2075 Previous Year
Commitment for Civil Works	193,813,617	176,114,890
Commitment for Procurement of Plant & Equipment	30,014,604,354	11,839,076,662
Commitment for rent of Leasehold Premises for BTS	-	-
	30,208,417,972	12,015,191,552

Out of total capital commitment of NPR 30,208,417,972, amount of NPR 18,766,769,584 for procurement of plant, equipment and services is related with 4G /LTE project.

26. Related Party Disclosures

Accounting Policies

The Company follows requirements of NAS 24 *Related Parties* and other legal requirements for disclosures of related party transactions and balances.

Explanatory Notes

26.1 Identification of Related Party Disclosures

Following has been identified as related parties of the company:

- 1. The Government of Nepal which is the principal owner of the company (please refer Share Capital note 9)
- 2. Directors of the company
- 3. Key Management Personnel of the company all personnel level 11 and above are considered to influence management decision of the company.
- 4. Relatives of directors and key management personnel
- 5. Nepal Telecom employee retirement Fund maintained with Citizen Investment Trust(CIT)
- 6. Trishuli Jal Vidhyut Company Limited

26.2 Transactions with Related Parties

26.2.1 Transaction with Government of Nepal

The company has contributed NPR 25,761,319,701 on account of tax and non-tax revenue to government treasury. It also paid NPR 7,548,197,250 dividend on equity share investment.

		NPR
	FY 2075/76	FY 2074/75
Advance Tax including withholding tax	4,873,478,679	6,439,904,318
Value Added Tax-Collection Deposited	4,605,286,227	4,745,021,006
Telecom Service Charge- Collection Deposited	3,898,586,032	3,135,426,740
Ownership Fee- Collection Deposited	579,609,728	572,182,999

Custom duty –Paid on import	483,148,780	339,126,905
Royalty and RTDF –Liability Paid	2,339,617,551	2,419,145,610
Frequency Fee	1,144,822,845	1,214,183,485
Dividend	7,548,197,250	7,548,197,250
Property Tax	61,839,837	35,988,420
License Fee	6,051,200,000	2,500,000,000
Tax Deducted at Source (TDS)	1,723,730,022	1,108,438,593
Total	33,309,516,951	30,057,615,326

Service charges collection for providing telecommunication services to the Government of Nepal has been charged on commercial terms.

Regulatory charges provided to the Nepal Telecommunication Authority (an autonomous regulatory body established by GoN) has been made as per the legal and regulatory requirements.

26.2.2 Directors and Key Management Personnel

During the three years ended 31 Ashadh 2076, neither any directors nor any key management personnel or any associate or family member (relative) of the directors and key management personnel was indebted to the company

There have been no material transactions or proposed transactions with directors and key management personnel or their relatives and associates except for the compensations and/or remuneration paid under the company's regulations.

Compensation Paid

a. Board of Directors (BoD)

The Board of Directors have been paid board meeting fees of NPR 1,264,000 during this fiscal year. There were 42 numbers of Board meeting conducted during this fiscal year. The Chairman and other members of the Board are paid NPR 4,000 per meeting for Board and Board Level Committees.

The Composition of Board of Directors during the year is as below:

		Board Meeting	gs FY 2075-76
S.N.	Name	Designation	Number of meetings attended
1	Mr. Mahendra Man Gurung	Chairman	42
2	Mr. Dilliram Adhikari	Member	16
3	Ms. Kamini Rajbhandari	Member	5
4	Mr. Surya Bhakta Pokharel	Member	21
5	Ms. Radhika Aryal	Member	19
6	Mr. Ramchandra Dhakal	Member	21
7	Mr. Dhanraj Gnyawali	Member	17
8	Mr. Ramesh Dhakal	Member	13
9	Mr. Uttar Kumar Khatri	Member	42
10	Mr. Vishnu Prasad Kasaju	Member	39
11	Mr. Raj Bahadur Rawal	Member	39
12	Ms. Shailja Rai	Company Secretary	42

b. Audit Committee

The member of Audit Committee have been paid meeting fees of NPR 220,000 during this fiscal year. There were 13 numbers of meeting conducted during this fiscal year.

The composition of Audit Committee during the year is as below:

C N	Nome	Decimation	Audit Committee Meetings FY 2075-76
S.N.	Name	Designation	Number of meetings attended
1	Mr. Ramesh Dhakal	Chairman	3
2	Ms. Radhika Aryal	Chairman	6
3	Mr. Ram Chandra Dhakal	Chairman/Member	2/3
4	Mr. Dhanraj Gnyawali	Chairman/Member	2/3
5	Mr. Uttar Kumar Khatri	Member	13
6	Mr. Vishnu Prasad Kasaju	Member	10
7	Mr. Gokarna Prasad Sitaula	Member Secretary	13

c. Key Management Personnel

Key management personnel, who includes level 11 and above officials, are paid salary and compensation in accordance with the company's regulations. The compensation paid to Key Management Personnel including Managing Director are presented below:

		NPR
Key Managerial Personnel Compensation	Current Year	Previous Year
Short term Employee Benefits	19,922,996	25,795,747
Post Employment Benefits		
Other Long term Benefits		
Termination benefits		
Share based payments		
Total	19,922,996	25,795,747

Total Post Employment Benefits includes the Key Managerial Personnel's post employment benefits as well.

Key Management personnel are also provided with the following benefits and disclosed under short term employee benefits.

- Benefits as per employees regulation.
- Bonus as per Bonus Act/ regulation.

26.3 Balances with / by Related Parties

- Balances outstanding from the government is shown separately under trade receivables including expected credit loss (note 7.1.4)
- Balances with the Nepal Telecom employment retirement fund maintained with Citizen Investment Trust(CIT) is disclosed under Defined benefit plan in Note 8.2.2.
- The equity investment in Trishuli Jal Vidhyut Company Limited and share of profit/(loss) has been disclosed
  under Investments in Associates in Note 4. The equity shares investment in Trishuli Jal Vidhyut Company
  Limited has been pledged to M/s Nabil Bank Ltd. under consortium project financing. In addition, the
  company has given corporate guarantee amounting to NPR 2.30 Billion as well.

27. Segmental Analysis

Accounting Policies

The company reports on operating segments, based on its service streams. The company's organization is structured based on the service lines and products.

The reporting segments of the company are:

Wireless Services

Wireless services segment includes the GSM and CDMA segments. These services cover voice and data telecom services provided through wireless technology (GSM /CDMA). This includes the value added services provided through the intermediary on revenue sharing basis. This also includes WiMAX services.

Fixed Line Services

These services cover voice and data communications through fixed-line network and broadband technology for individuals as well as corporate customers. This includes Land Line (PSTN), ADSL, FTTH and Lease line data connectivity services.

Treasury

This includes the management of investment, cash and cash equivalent other than directly related with reported segment. This includes foreign currency denominated investment as well. The surplus funds of the company as a whole is professionally managed to generate maximum return.

Unallocated

It includes expenses / results, assets and liabilities of corporate office of the Company, current taxes, deferred taxes, and certain financial assets and liabilities, not allocated to the operating segments.

Explanatory Notes

												NHK
	Fixed Network	etwork	Wireless (GSM)	s (GSM)	Wireless (CDMA)	(CDMA)	Treasury	ury	Unallocated	cated	Total	al
Particulars	FY 2075-76	FY 2074-75										
Revenue												
External Sales	4,625,582,965	5,565,412,682	31,400,432,239	32,279,291,176	841,568,017	1,178,555,881	6,422,234,837	5,863,232,555	549,219,958	382,992,664	43,839,038,015	45,269,484,957
Inter-Segment Sales											•	•
Total revenue	4,625,582,965	5,565,412,682	31,400,432,239	32,279,291,176	841,568,017	1,178,555,881	6,422,234,837	5,863,232,555	549,219,958	382,992,664	43,839,038,015	45,269,484,957
Result											•	
Segment Result	1,139,145,457	2,078,322,626	8,974,516,697	14,452,557,167	(99,242,139)	175,512,120	6,427,611,417	5,932,964,645	3,425,132,473	(1,746,446,662)	19,867,163,904	20,892,909,896
Operating Profit	1,139,145,457	2,078,322,626	8,974,516,697	14,452,557,167	(99,242,139)	175,512,120	6,427,611,417	5,932,964,645	3,425,132,473	(1,746,446,662)	19,867,163,904	20,892,909,896
Corporate Income Tax(Current+Deferred)											(5,598,387,022)	(4,132,344,888)
Net profit											14,268,776,882	16,760,565,008
Other Information	As at FY 2075-76	As at FY 2074-75										
Depreciation and Amortisation	868,574,494	853,750,654	3,081,250,677	2,699,717,990	379,205,129	424,896,724			241,385,009	286,477,452	4,570,415,308	4,264,842,820
Segment Assets	7,713,888,274	7,230,617,602	18,763,808,930	16,842,477,058	1,038,586,843	1,468,257,498	74,269,714,351	74,723,237,954			101,785,998,399	100,264,590,113
Deferred tax assets(Net)											6,427,468,562	6,066,490,432
Unallocated Corporate Assets									27,860,950,888	25,561,099,056	27,860,950,888	25,561,099,056
Total assets	7,713,888,274	7,230,617,602	18,763,808,930	16,121,369,198	1,038,586,843	2,189,365,359	74,269,714,351	74,723,237,954	27,860,950,888	25,561,099,056	136,074,417,848	131,892,179,601
Segment Liabilities	2,652,322,605	2,911,010,989	26,200,212,337	15,175,294,693	340,401,686	439,762,401	•	•			29,192,936,628	18,526,068,083
Unallocated Corporate Liabilities									14,969,999,669	13,700,993,818	14,969,999,669	13,700,993,818
Total Liabilities	2,652,322,605	2,911,010,989	26,200,212,337	15,175,294,693	340,401,686	439,762,401	٠		14,969,999,669	13,700,993,818	44,162,936,297	32,227,061,901

27.1 Assumptions for Segmental Reporting

- Revenue, expenses, assets and liabilities that relate to the Company as a whole which are not allocable to a particular segment on direct and/or reasonable basis have been included under "unallocated revenue/ expenses/assets/liabilities".
- 2. Revenue is taken on the basis of product line for each services.
- International services is being provided through the network/infrastructure of Fixed line and mobile services segments. Inter connection revenue is allocated to Fixed line and Mobile services on estimated basis before considering inter-connection revenue.
- 4. Depreciation and Operation and Maintenance expenses are allocated on the basis of Property, Plant and Equipment for each service.

27.2 Geographical Segments

The company operates from six regional directorates located in six different regions of the country. However, the services delivered from those regional offices are also managed by centrally located service directorates(Business Units). Therefore, information on regional segments for the purpose of NFRS 8 'Operating Segments' cannot be segregated and the management feels that the costs to develop such information would be excessive than the benefit that it would derive.

Further, the geographical operation is within the single legal jurisdiction and operational environment. Therefore, the company assumes to operate in a single geographical segment.

28. Interim Financial Reporting

The company follows NAS 34 'Interim Financial Reporting' for publishing condensed interim financial statements in the print media. The company also comply the requirements of Security Exchange Board of Nepal (SEBON), Nepal Stock Exchange (NEPSE), Companies Act, 2063 by disclosing information in addition to condensed interim financial statements . The company also published detailed condensed interim financial statements as per NAS 34 in the company's website www.ntc.net.np.

The corporate tax has been changed from 25% to 30% by Finance Act, 2075 with effect from Shrawan 01,2075. The impact of such tax rate changes was given in first quarter interim Financial Statements as of Ashwin 31, 2075. However, during the statutory audit of FY 2074/75 those effects were provided in Financial Statements of FY 2074/75.

29. Event Occurring after Reporting Period

Except for the under stated post reporting period event there are no material events that has occurred subsequent to 31st Ashadh, 2076 till the signing of this financial statements on Poush 6, 2076.

29.1. Changes in the composition of Board of Directors (BoD)

There has been following changes in the representation to the Board of Directors (BoD) for the year 2075-76 and within the date of signing this financial statement.

SN Name Designation Representative Office (Designation therein) Appointment Date Person Replaced Reason 1 Mr. Mahendra Man Gurung Chairman Ministry of Communications & Information 2074/07/29 Mr. Mahendra Man Gurung Inaster decision of the Chairman Infinistry of Communications & Information 2075/04/31 Mr. Mahendra Man Gurung Inaster decision of the Chairman Inaste							
Mr. Mahendra Man Gurung Chairman Technology Ministry of Communications & Information 2074/12/26 Mr. Kedar Bahadur Adhikari Technology Mr. Deepak Subedi Chairman Ministry of Communications & Information 2075/07/29 Mr. Mahendra Man Gurung Ms. Kamini Rajbhandari Member Nepal Telecom 2075/04/31 Mr. Buddhi Prasad Acharya Mr. Dilli Ram Adhikari Member Nepal Telecom 2075/04/31 Mr. Buddhi Prasad Acharya Ms. Radhika Aryal Member Ministry of Communications & Information 2075/09/23 Mr. Surya Bhakta Pokharel Ms. Radhika Aryal Member Ministry of Law, Justice and Parliamentary Affairs 2075/09/24 Mr. Ramech Dhakal Mr. Dhanraj Gnyawali Member Ministry of Law, Justice and Parliamentary Affairs 2075/09/29 Mr. Ram Krishna Subedi Mr. Ustar Kumar Khatri Member Ministry of Finance 2075/09/26 Mr. Ram Krishna Subedi Mr. Vishnu Prasad Kasaju Member Public Shareholder 2075/03/25 Mr. Binaya Kumar Chalise	S	Name	Designation	Representative Office (Designation therein)	Appointment Date	Person Replaced	Reason
Mr. Deepak Subedi Chairman Ministry of Communications & Information Information Morthage Mr. Mahendra Man Gurung Ms. Kamini Rajbhandari Member Nepal Telecom 2075/04/31 Mr. Buddhi Prasad Acharya Mr. Surya Bhakta Pokharel Member Nepal Telecom 2075/04/31 Ms. Kamini Rajbhandari Mr. Dilil Ram Adhikari Member Member Ministry of Communications & Information 2075/09/23 Mr. Surya Bhakta Pokharel Ramesh Dhakal Member Ministry of Law, Justice and Parliamentary Affairs 2075/08/24 Mr. Ramesh Dhakal Mr. Dhanraj Gnyawali Member Ministry of Law, Justice and Parliamentary Affairs 2075/08/07 Mr. Ramesh Dhakal Mr. Uttar Kumar Khatri Member Ministry of Finance 2075/08/05 Mr. Ram Krishna Subedi Mr. Vishnu Prasad Kasaju Member Public Shareholder 2075/03/25 Mr. Binaya Kumar Chalise	~	Mr. Mahendra Man Gurung	Chairman	Ministry of Communications & Information Technology	2074/12/26	Mr.Kedar Bahadur Adhikari	Transfer decision of the GoN
Ms. Kamini Rajbhandari Member Nepal Telecom 2075/04/31 Mr. Buddhi Prasad Acharya Mr. Surya Bhakta Pokharel Member Nepal Telecom 2075/04/31 Ms. Kamini Rajbhandari Mr. Dilli Ram Adhikari Member Ministry of Communications & Information 2075/08/24 Mr. Surya Bhakta Pokharel Ms. Radhika Aryal Member Ministry of Communications & Information 2075/08/24 Mr. Ramchandra Dhakal Ramesh Dhakal Ministry of Law, Justice and Parliamentary Affairs 2075/08/07 Mr. Ramesh Dhakal Mr. Uttar Kumar Khatri Member Ministry of Finance 2075/08/07 Mr. Ram Krishna Subedi Mr. Vishnu Prasad Kasaju Member Public Shareholder 2075/03/25 Mr. Binaya Kumar Chalise Mr. Raj Bahadur Rawal Member Employee Representative 2075/01/15 Mr. Binaya Kumar Chalise	7	Mr. Deepak Subedi	Chairman	Ministry of Communications & Information Technology	2076/07/29	Mr. Mahendra Man Gurung	Retirement from service
Mr. Surya Bhakta Pokharel Member Nepal Telecom 2075/04/31 Ms. Kamini Rajbhandari Mr. Dilli Ram Adhikari Member Ministry of Communications & Information Technology 2075/08/24 Mr. Surya Bhakta Pokharel Ramesh Dhakal Member Ministry of Law, Justice and Parliamentary Affairs 2074/07/08 Mr. Dilliraj Adhikari Mr. Dhanraj Gnyawali Member Ministry of Law, Justice and Parliamentary Affairs 2075/08/07 Mr. Ramesh Dhakal Mr. Uttar Kumar Khatri Member Ministry of Finance 2074/05/08 Mr. Ram Krishna Subedi Mr. Vishnu Prasad Kasaju Member Public Shareholder 2075/03/25 Mr. Binaya Kumar Chalise Mr. Raj Bahadur Rawal Member Employee Representative 2075/01/15	က	Ms. Kamini Rajbhandari	Member	Nepal Telecom	2073/06/06	Mr. Buddhi Prasad Acharya	Decision of the Cabinet of Ministers
Mr. Dilli Ram Adhikari Member Nepal Telecom 2075/09/23 Mr. Surya Bhakta Pokharel Ms. Radhika Aryal Member Ministry of Law, Justice and Parliamentary Affairs 2075/08/24 Mr. Ramchandra Dhakal Mr. Dhanraj Gnyawali Member Ministry of Law, Justice and Parliamentary Affairs 2075/08/07 Mr. Ramesh Dhakal Mr. Uttar Kumar Khatri Member Ministry of Finance 2074/05/08 Mr. Ram Krishna Subedi Mr. Vishnu Prasad Kasaju Member Public Shareholder 2075/03/25 Mr. Binaya Kumar Chalise Mr. Raj Bahadur Rawal Member Employee Representative 2075/01/15 Mr. Binaya Kumar Chalise	4	Mr. Surya Bhakta Pokharel	Member	Nepal Telecom	2075/04/31	Ms. Kamini Rajbhandari	Minister Level Decision
Ms. Radhika AryalMemberMinistry of Communications & Information2075/08/24Mr. Ramchandra DhakalRamesh DhakalMemberMinistry of Law, Justice and Parliamentary Affairs2074/07/08Mr. Dilliraj AdhikariMr. Dhanraj GnyawaliMemberMinistry of Law, Justice and Parliamentary Affairs2075/08/07Mr. Ramesh DhakalMr. Uttar Kumar KhatriMemberMinistry of Finance2074/05/08Mr. Ram Krishna SubediMr. Vishnu Prasad KasajuMemberPublic Shareholder2075/03/25Mr. Binaya Kumar ChaliseMr. Raj Bahadur RawalMemberEmployee Representative2075/01/15	2	Mr. Dilli Ram Adhikari	Member	Nepal Telecom	2075/09/23	Mr. Surya Bhakta Pokharel	Decision of the Cabinet Ministers
Ramesh DhakalMemberMinistry of Law, Justice and Parliamentary Affairs2074/07/08Mr. Dilliraj AdhikariMr. Dhanraj GnyawaliMemberMinistry of Law, Justice and Parliamentary Affairs2075/08/07Mr. Ramesh DhakalMr. Uttar Kumar KhatriMemberMinistry of Finance2074/05/08Mr. Ram Krishna SubediMr. Vishnu Prasad KasajuMemberPublic Shareholder2075/03/25Mr. Binaya Kumar ChaliseMr. Raj Bahadur RawalMemberEmployee Representative2075/01/15	9	Ms. Radhika Aryal	Member	Ministry of Communications & Information Technology	2075/08/24	Mr. Ramchandra Dhakal	Transfer decision of the GoN
Mr. Dhanraj Gnyawali Member Ministry of Law, Justice and Parliamentary Affairs 2075/08/07 Mr. Ramesh Dhakal Mr. Uttar Kumar Khatri Member Ministry of Finance 2074/05/08 Mr. Ram Krishna Subedi Mr. Vishnu Prasad Kasaju Member Public Shareholder 2075/03/25 Mr. Binaya Kumar Chalise Mr. Raj Bahadur Rawal Member Employee Representative 2075/01/15	7	Ramesh Dhakal	Member	Ministry of Law, Justice and Parliamentary Affairs	2074/07/08	Mr.Dilliraj Adhikari	Transfer decision of the GoN
Mr. Uttar Kumar KhatriMemberMinistry of Finance2074/05/08Mr. Ram Krishna SubediMr. Vishnu Prasad KasajuMemberPublic Shareholder2075/03/25Mr. Binaya Kumar ChaliseMr. Raj Bahadur RawalMemberEmployee Representative2075/01/15	∞	Mr. Dhanraj Gnyawali	Member	Ministry of Law, Justice and Parliamentary Affairs	2075/08/07	Mr. Ramesh Dhakal	Transfer decision of the GoN
Mr. Vishnu Prasad KasajuMemberPublic Shareholder2075/03/25Mr. Binaya Kumar ChaliseMr. Raj Bahadur RawalMemberEmployee Representative2075/01/15	0	Mr. Uttar Kumar Khatri	Member	Ministry of Finance	2074/05/08	Mr. Ram Krishna Subedi	Transfer decision of the GoN
Mr. Raj Bahadur Rawal Member Employee Representative 2075/01/15	10	Mr. Vishnu Prasad Kasaju	Member	Public Shareholder	2075/03/25	Mr. Binaya Kumar Chalise	Elected from AGM
	7	Mr. Raj Bahadur Rawal	Member	Employee Representative	2075/01/15		Elected from AGM

29.2 Corporate Guarantee

The Company has given corporate guarantee amounting to NPR 2.30 Billion to Nabil Bank Ltd. (Lead Bank in Trishuli 3B Hydro Project financing) on 7 Shrawan, 2076 for bank financing of Trishuli 3B's Hydro project. Also, the company has pledged its 74,10,000 Units share of TJVCL with Nabil Bank Ltd. (Lead bank in Trishuli 3B Hydro Project financing) for the same purpose.

29.3 Tax Reassessment

The company's final tax assessment has been completed for the Income Year 2071/72 and the final assessment order was received on 2076/04/24. The company has adjusted the undisputed amount of Value Added Tax, Tax Deduction at Source (TDS) and Income Tax as Amended Assessment tax amounting NPR 112,574,610 in Statement of Changes in Equity.

29.4 Loan Commitment

The company has provided commitment to provide additional loan facility amounting to NPR 2.40 billion to M/s Upper Tamakoshi Hydropower Limited against corporate guarantee of M/s Nepal Electricity Authority on 18 Bhadra, 2076, out of which NPR 400 million was disbursed on 29 Ashwin, 2076.

30. Prior Period Adjustments and Exceptional Items

Previously reported financial statements and financial statements for the current financial year as reported to the regulatory bodies has been restated in compliances with the requirements of NFRS.

The following adjustments are made for the identified omissions and misstatements for the financial year 2075-76 as per the provision of NAS 8. Net prior period amount of NPR 13,701,688,070has been adjusted to the identified financial year. In case where such identification could not be made, adjustment has been made in the opening equity.

NPR			
Income	Expenditure	Particulars	S.N.
64,357,308	71,400	Excess Telecom Allowance provision for 2074 to 2075 written back and deficit Telecom Allowance provision booked	1
2,409,669		Excess Bonus provision for 2074 to 2075 written back	2
-	2,428,794	Inventory adjustment of previous year	3
12,982,658	59,868,387	TSC/VAT adjustment of Subscriber liability of ADSL	4
52,131,093	-	Frequency Fees write back	5
407,122,061	12,663,635	Operating Income	6
24,213,898	148,255,230	Operating Expenses	7
2,007,183	-	Depreciation write back of previous year	8
3,997,454	147,731,939	Impairment of WiMax system up to previous year	9
-	57,024,072	Prior period error in Foreign Exchange revaluation	10
-	3,104,369	Employee Salary Adjustment	11
	16,565,252,603	Second GSM License renewal fee adjustment	12
2,725,491,034		Unwinding Finance cost of GSM License Renewal Fee Liability	13
3,294,712,359	16,996,400,429	Total	
13,701,688,070		Net Effect	

Exceptional items wherever they occur are disclosed separately.

31. Other Disclosures

31.1 Exchange Rates Used

Exchange Rates	31.03.2076 Current Year	32.03.2075 Previous Year
USD: NPR	109.36	109.34
EURO: NPR	123.34	127.77

- 31.2 During the reporting period, stock amounting to NPR 42,143,017 was found and listed as inventory which was previously written off after the physical verification of inventory in FY 2071/72. Thus, NPR 42,143,017 has been adjusted in Statement of Changes in Equity.
- 31.3 The figures for the previous period have been regrouped/rearranged wherever necessary to make them comparable with the current period's figures.

As per our report of even date

Deepak Subedi Chairman	Dilli Ram Adhikari Managing Director		
Radhika Aryal	Dhanraj Gnyawali	Uttar Kumar Khatri	Vishnu Prasad Kasaju
Director	Director	Director	Director
Raj Bahadur Rawal	Pradeep Raj Upadhyay	Kumar Prasad Khatiwada	Date: Poush 06, 2076
Director	Chief Financial Officer	For Manager	Place: Kathmandu

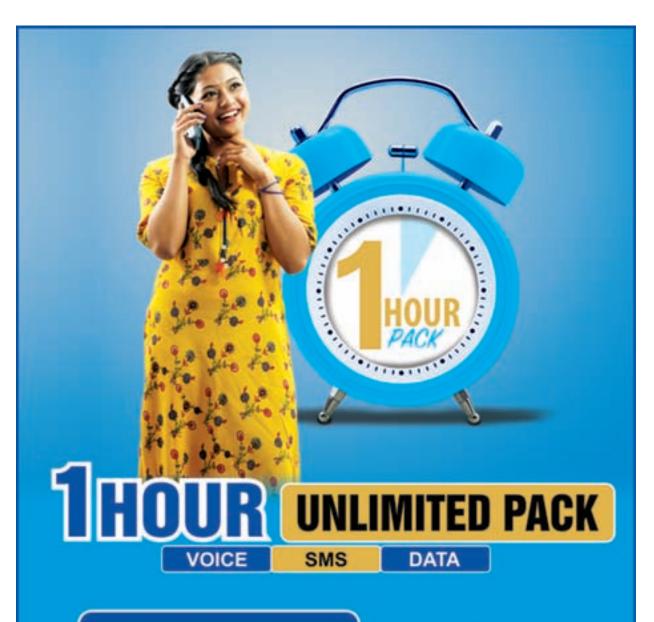
पाँच वर्षको प्रमुख सूचकाङ्कहरू

~~Carrin~~	24644	आर्थिक वर्ष				
विवरण	आधार	२०७१/७२	२०७२/७३	२०७३/७४	२०७४/७५	२०७४ / ७६
खुद नाफा	रु. अर्बमा	१४.५५	१३.५५	१५.३७	१७.४८	९.७६
सञ्चालन आय	रु. अर्बमा	३९.२५	80.9	४०.३४	३९.०२	३६.८७
कुल आय	रु. अर्बमा	४२.६४	88.22	४४.५९	४५.२७	४३.८४
प्रतिशेयर आम्दानी (EPS)	रु. मा	९७.०४	९०.३६	१०२.४९	११६.५६	६५.०५
प्रतिशेयर बजार मूल्य (MPS)	रु. मा	६३६	६८९	६७५	७२१	६९३
प्रतिशेयर किताबी मूल्य (BVPS)	रु. मा	५३९.९९	५५५.८३	६०८.८६	६६४.४३	६१२.७४
मूल्य आम्दानी अनुपात (P/E Ratio)	अनुपात	દ . ५५	७.६२	६.६	६.१८	१०.६५
शेयर पूँजीमा लाभांश	प्रतिशत	५०	५१	५५	५५	४५
कर्मचारी खर्च	रु. अर्बमा	४.९१	५.३३	५.३३	६.०५	६.४१
मर्मत सम्भार तथा सञ्चालन खर्च	रु. अर्बमा	७.९८	६.४५	६.५३	६.७४	૬.૭५
प्रशासनिक खर्च	रु. अर्बमा	१.६९	१.२६	१.२९	१.२३	१.३८
कुल खर्च	रु. अर्बमा	२२.६३	२५.९९	२४.०२	२३.३४	२८.७६
कर्मचारी खर्च र कुल खर्चको अनुपात	प्रतिशत	२१.७	२०.५	२२.१९	२५.९२	२२.२९
प्रशासनिक खर्च र कुल खर्चको अनुपात	प्रतिशत	७.४७	85.8	५.३७	५.२७	8.20
नेटवर्थ	रु. अर्बमा	८०.९९	८३.३७	९१.३३	९९.६६	98.98
Capital Employed	रु. अर्बमा	९५.७७	९७.६४	१०६.४९	११४.८६	88.888
शेयर संख्या	करोडमा	१५	१५	१५	१५	१५
कर्मचारी संख्या	संख्या	५२७६	४१४८	४१५७	४२२०	४१७९
Return on Shareholder's Fund	प्रतिशत	१७.९८	१६.२६	१६.८३	१७.५४	१०.६२
Return on Capital Employed	प्रतिशत	१५.२१	22.89	१४.४३	१५.२२	८.५४
Return on Total Assets	प्रतिशत	99.59	११.९३	१२.६३	१३.२५	७.१७
प्रतिकर्मचारी औसत आम्दानी	हजारमा	८०८२	१०६५८	१०७१३	१०७२७	१०४९०
EBITDA Margin	प्रतिशत	५६.८२	५२.०९	५७.९८	५८.९६	४७.३६
खुद नाफा अनुपात	प्रतिशत	३४.१२	३०.६४	३४.४७	३८.६२	२२.२६
चालू सम्पत्ति अनुपात	Times	3.98	3.८८	٧.२२	8.88	₹.०४
सरकारी कोषमा योगदान	रु. अर्बमा	२०.७५	२३.१	૨५.७५	३०.०६	३३.३१
प्रतिकर्मचारी औसत ग्राहक	संख्या	२४६१	३६१९	४२२९	४७३५	५४३१

जोट:	

नेपाल दूरसञ्चार कम्पनी लिमिटेडका कोसेंदुङ्गाहरू

ई.सं.	विवरण	ई.सं.	विवरण
१९१३ १९१४	काठमाडौंमा पहिलो टेलिफोन लाइनको स्थापना काठमाडौंदेखि भारतको रक्सौलसम्म ओपन वायर ट्रंक	२००४	IVR सेवा १६०० मार्फत SLC परीक्षाको नतिजा प्रकाशनको सुरुवात
	लाइनको स्थापना	२००५	एड्भान्सड फ्री फोन (Toll-Free) सेवाको सुरुवात
१९३५	दरबारमा २५ लाइन क्षमताको Automatic Exchange को	२००५	CDMA सेवाको सुरुवात
	जडान	२००५	एक्सेस नेटवर्क सेवाको सुरुवात
१९३६	काठमाडौंदेखि धनकुटासम्म ओपन वायर ट्रंक लाइनको	२००५	टेलिफोन सोधपुछ सेवा (१९७) को कार्य प्राइभेट कम्पनीबाट
	स्थापना		गराउन थालिएको
१९५०	टेलिग्राम सेवाको स्थापना	२००६	PSTN ऋेडिट लिमिट सेवाको सुरुवात
१९५०	High Frequency Radio प्रणालीको सुरुवात	२००६	होम कन्ट्री डाइरेक्ट सेवा (HCD-Nepal Direct) को सुरुवात
१९५०	काठमाडौंमा १०० लाइनको Cross Bar टेलिफोन	२००६	काठमाडौंमा टेलिफोन फल्ट दर्ता १९८ (IVR मार्फत) सेवा
	एक्सचेन्जको स्थापना	२००६	IVR सेवा १६०१ मार्फत १०+२ परीक्षाको नतिजा प्रकाशनको
१९५१	काठमाडौंदेखि पाल्पासम्म ओपन वायर ट्रंक लाइनको स्थापना		सुरुवात
१९५५	सर्वसाधरणको लागि पहिलो ३०० लाइनको Cross Bar	२००६	काठमाडौँ उपत्यकामा CDMA सेवाको सुरुवात
	टेलिफोन एक्सचेन्जको स्थापना	२००६	PSTN भ्वाइस मेल सेवाको सुरुवात
१९५५	सर्वसाधरण नेपालीलाई टेलिफोन लाइन वितरण	२००७	नेपाल भारत अप्टिकल लिङ्कद्वारा इन्टरनेट ब्यान्डविथ वृद्धि
१९६३	काठमाडौंमा पहिलो १००० लाइनको Automatic	२००७	CDMA मोबाइल (SkyPhone) मा अन्तरदेशीय रोमिङ
	Exchange स्थापना		सेवाको सुरुवात
१९६४	HF Radio Service द्वारा अन्तर्राष्ट्रिय (भारत तथा	२००७	IVR सेवा १६०६ मार्फत PSTN टेलिफोन बिल रकमको
	पाकिस्तान) दूरसञ्चार सेवाको सुरुवात		जानकारी लिने सेवाको सुरुवात
१९७१	टेलेक्स सेवाको सुरुवात	२००७	IVR सेवा १८८ मार्फत निःशुल्क VOIP कल Complaint
१९७४	अन्तरदेशिक ट्रंक सेवाको लागि Microwave		दर्ता सेवाको सुरुवात
	Transmission Link को स्थापना	२००७	GSM मोबाइलमा GPRS, 3G र CRBT सेवाको सुरुवात
१९८२	अन्तर्राष्ट्रिय सर्किटको लागि "B" Type भूउपग्रह केन्द्रको	२००८	ADSL इन्टरनेट सेवाको सुरुवात
	स्थापना	२००८	IVR सेवा १९८ मार्फत ADSL Complaint दर्ता सेवाको
१९८२	SPC टेलेक्स एक्सचेन्जको स्थापना		सुरुवात
१९८३	डिजिटल टेलिफोन् एक्सचेन्जको स्थापना	२००८	नोटिस बोर्ड सेवाको सुरुवात
१९८४	अन्तरदेशिक ट्रंक सेवा (STD) को सुरुवात	२००९	CDMA पोष्टपेड मोबाइल सेवाको सुरुवात
१९८४	ग्रामीण दूरसञ्चार सेवाको सुरुवात	२०१०	देशका सम्पूर्ण गा.पा.मा कम्पनीको दूरसञ्चार सेवा पुगेको
१९८७	अन्तर्राष्ट्रिय ट्रंक सेवा (ISD) को सुरुवात	२०१०	SIP Easy Call (Pre- paid Calling Card) सेवाको
१९९५	Optical Fiber Network को जडान		सुरुवात
१९९६	सबै ट्रान्सिमसन लिङ्कलाई डिजिटल ट्रान्सिमसन लिङ्कमा	२०१०	Volume Based ADSL सेवाको सुरुवात
	परिवर्तन	२०११	SIP PPP (Permanent Pre–paid Phone) सेवाको
१९९६	सम्पूर्ण टेलिफोन नेटवर्क स्वचालित गरिएको		सुरुवात
१९९६	आफ्नै अन्तर्राष्ट्रिय गेटवे एक्सचेन्जको स्थापना	२०११	GSM मोबाइलमा 3G Data Card सेवा सुरुवात
१९९६	भिस्याट सेवाको सुरुवात	२०११	First International Carrier Partner's Meet को
१९९७	D.O.T. India सँग अप्टिकल फाइबरद्वारा डिजिटल लिङ्कको	5 65	आयोजना
	स्थापना	२०१२	International Toll Free Services (ITFS) सेवाको
१९९८	बंगलादेशसँग सीधा लिङ्कको स्थापना		सुरुवात, 4G वायरलेस ब्रोडब्यान्ड इन्टरनेट WiMAX सेवाको
१९९९	GSM मोबाइल सेवाको सुरुवात		सुरुवात
२०००	SDH Microwave Radio को कार्यान्वयन	२०१२	IP CDMA सेवाको सञ्चालन
२०००	इन्टरनेट सेवाको सुरुवात	२०१३	IP-based Wireline Network (NGN) सेवाको सञ्चालन
२००१	पेफोन सेवाको सुरुवात	२०१४	Wi-Fi Hotspot सञ्चालन कम्पनीको सेवाको सेवा
२००१	GSM मोबाइलमा International Roaming सेवाको	2001	सम्बन्धमा Mobile Apps को सुरुवात
22	सुरुवात	२०१५	FTTH सेवाको सुरुवात
२००२	पूर्व पश्चिम राजमार्गमा अप्टिकल फाइबर बिछ्याउने कार्य भएको	२०१५	सामाजिक सञ्जाल Meet सुरुवात
3003	ाबछ्याउन काय मएका GSM प्रिपेड सेवाको सुरुवात	२०१६	NTPRO सेवाको सुरुवात 4G/LTE सेवा काठमाडौं र पोखराबाट सुरुवात
२००३ २००४	•	२०१७	•
२००४	तत्कालीन नेपाल दूरसञ्चार संस्थान दूरसञ्चार कम्पनी लिमिटेडमा परिवर्तन	२०१८	नेपाल-चीनबीच केरुङ्ग नाकामार्फत अप्टिकल फाइबर लिंकको व्यावसायिक सञ्चालनको सुरुवात
२००४	प्रिपेड कलिङ्ग कार्ड (ईजिकल) सेवाको सुरुवात	२०१९	4G/LTE सेवा सातै प्रदेशमा विस्तार
	0.0.03		

@ Rs. 20 Only

FOR SUBSCRIPTION *1415#

For more information please visit: www.ntc.net.np

twitter.com/ndcl_nt

facebook.com/NepalTelecom.NT

instagram.com/nepaltelecomofficial

Note: the above prices are inclusive of all government taxes

Scan

नेपाल दूरसञ्चार कम्पनी लिमिटेड केन्द्रीय कार्यालय, भद्रकालीप्लाजा, काठमाडौं

- www.ntc.net.np
- facebook.com/NepalTelecom.NT
- twitter.com/ndcl_nt
- o nepaltelecomofficial